

M&R BIURO PROJEKTÓW MIELOCH SP Z O.O.
UL. MACIEJA RATAJA 106A, 61-695 POZNAŃ
TEL./FAX. +48 61 826 92 49

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA ŚWIERADÓW-ZDRÓJ

DATA OPRACOWANIA: 2 PAŹDZIERNIKA 2020
24 MAJA 2022
1 CZERWCA 2022

OPRACOWANIE: MGR INŻ. KAROLINA DRAGA
MGR INŻ. ARCH. EWA MIELOCH-STOJCZYK

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. Przedmiot opracowania	4
2. Podstawy formalno-prawne opracowania	4
3. Cel i zakres merytoryczny opracowania	5
4. Metody pracy i materiały źródłowe	6
CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA	8
5. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu	8
6. Charakterystyka poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego i ich wzajemnych powiązań	9
6.1. Rzeźba terenu	9
6.2. Warunki geologiczno-gruntowe	10
6.3. Zasoby naturalne	10
6.4. Wody powierzchniowe	12
6.5. Wody podziemne	13
6.6. Gleby	15
6.7. Szata roślinna	15
6.8. Świat zwierzęcy	21
6.9. Krajobraz	21
6.10. Klimat lokalny, stan powietrza atmosferycznego oraz klimat akustyczny	22
6.11. Obiekty i obszary cenne przyrodniczo objęte ochroną	24
6.12. Dziedzictwo kulturowe	26
6.13. Uzdrowisko	28
OCENA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU STUDIUM	28
7. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń projektu Studium	29
7.1. Cel opracowania projektu Studium	29
7.2. Ustalenia projektu Studium	30
7.3. Powiązanie ustaleń projektu Studium z innymi dokumentami oraz sposób realizacji celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym	40
7.4. Skutki braku realizacji ustaleń projektu Studium	43
7.5. Istotne z punktu widzenia projektu Studium zapisy zawarte w ustawach	44
7.6. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu Studium	45
8. Ocena oddziaływania na komponenty środowiska i zagrożenia dla środowiska w wyniku realizacji ustaleń projektu Studium	46
8.1. Oddziaływanie na rzeźbę terenu i gleby	46
8.2. Oddziaływanie na warunki podłoża	46
8.3. Oddziaływanie na warunki wodne	47
8.4. Oddziaływanie na szatę roślinną, świat zwierzęcy oraz obszary chronione i obszary Natura 2000	48
8.5. Oddziaływanie na stan higieny atmosfery, klimat lokalny i akustyczny	50

8.6.	Oddziaływanie na różnorodność biologiczną	51
8.7.	Oddziaływanie na ludzi	51
8.8.	Oddziaływanie na krajobraz.....	51
8.9.	Oddziaływanie na zasoby naturalne	52
8.10.	Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne.....	52
8.11.	Transgraniczne oddziaływanie.....	52
9.	Rozwiązania alternatywne.....	53
10.	Zapobieganie, ograniczanie lub kompensacja przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko.....	53
11.	Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanej Studium oraz częstotliwość jej przeprowadzania	54
12.	Streszczenie	54

ZAŁĄCZNIKI

1. Lokalizacja obszaru opracowania na tle mapy topograficznej
2. Lokalizacja obszaru opracowania względem obszarów chronionych
3. Dokumentacja fotograficzna

WSTĘP

1. Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Świeradów-Zdrój. Opracowywany projekt Studium... został wywołany uchwałą Nr XVIII/92/2019 Rady Miasta Świeradów-Zdrój z dnia 31 października 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Świeradów-Zdrój.

Opracowanie obejmuje obszar w granicach administracyjnych miasta Świeradów-Zdrój o powierzchni 20,75 km².

2. Podstawy formalno-prawne opracowania

Zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2020 r., poz. 283 t.j. ze zm.) na organie administracji opracowującym m.in. projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy spoczywa obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ww. Studium. W tym zakresie nowa ustawa zmienia i precyzuje obowiązujące przed jej wejściem w życie zapisy art. 40 ust. 1 oraz art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2020 r., poz. 1219 t.j. ze zm.). Stanowi ona jednocześnie dostosowanie polskich regulacji prawnych do ustaleń zawartych w dyrektywach Wspólnot Europejskich.

W myśl ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu.

Sporządzenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy – zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* – ma na celu przede wszystkim, w oparciu o istniejące uwarunkowania, określenie m. in.:

- kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów,
- kierunków i wskaźników dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy,
- obszarów i zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk,
- obszarów i zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- kierunków i zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych,
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.

Prognoza ma na celu identyfikację przewidywanych ewentualnych skutków wpływu ustaleń projektu Studium na środowisko, ocenę zaproponowanych w nim rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, a także ich zgodność z przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska.

Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko jest obowiązkowe dla każdego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, o ile projekt studium nie uzyska odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynikającego ze stosownego uzgodnienia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska i państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym. Analizie i ocenie podlega projekt studium wraz z rysunkiem kierunków i rysunkiem uwarunkowań, stanowiącymi załączniki graficzne do tego opracowania. Prognoza pozwala – we wszystkich fazach planowania – uwzględnić wzajemne relacje pomiędzy uwarunkowaniami przyrodniczymi a przyjętymi rozwiązaniami planistycznymi.

Prognoza oddziaływania na środowisko, wraz z projektem Studium..., jest przedmiotem społecznej oceny – podlega wyłożeniu do publicznego wglądu, a jej ustalenia mogą mieć wpływ na decyzję Rady Miasta w sprawie uchwalenia Studium...

3. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji dopuszczonych w projekcie Studium form zagospodarowania przestrzennego, między innymi poprzez ocenę relacji pomiędzy przyjętymi w projekcie Studium rozwiązaniami planistycznymi a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego, a także aspektami gospodarczymi i społecznymi, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (tekst) wraz z rysunkiem uwarunkowań i rysunkiem kierunków, stanowiącymi załączniki graficzne uchwały. Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie wskazano w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*. Zgodnie z tym artykułem prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

1. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązanie z innymi dokumentami.
2. Informację o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.
3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.
4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.
5. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.
6. Oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy.
7. Datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.
2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.
3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
4. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.
5. Przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Ponadto prognoza przedstawia:

1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.
2. Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu, cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*, informacje zawarte w prognozie powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Stosownie do wymogu art. 53 ww. ustawy zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i 58 ustawy – regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym.

Niniejsza prognoza została opracowana w oparciu o akty prawne:

- ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 1219 ze zm.),
- ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 55 ze zm.),
- ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 310 ze zm.),
- ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych przyrody* (t.j. Dz. U. 2017 r. poz. 1161 ze zm.),
- ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. *Prawo geologiczne i górnicze* z (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 1064 ze zm.),
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 kwietnia 2012 r. *w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych* (Dz. U. z 2012 r. poz. 463),
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1065),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112),
- rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. *w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza* (Dz. U. z 2012 r., poz. 914),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. *w sprawie ochrony gatunkowej roślin* (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. *w sprawie ochrony gatunkowej grzybów* (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. *w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183).

4. Metody pracy i materiały źródłowe

W *Prognozie* przedstawiono wyniki analizy, a także oceny potencjalnych zagrożeń dla środowiska wynikających z zapisów Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Świeradów-Zdrój. Zaproponowano rozwiązania minimalizujące negatywny wpływ ustaleń Studium... na środowisko. Określono także możliwości podniesienia kondycji i sprawności funkcjonowania systemów przyrodniczych.

Przy opracowaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały źródłowe:

Literatura:

- Ekologia a planowanie przestrzenne, Wiadomości Ekologiczne, t. XXXI, z.3, PAN, 1985,
- Fizjografia Urbanistyczna, A. Szponar, PWN Warszawa, 2003,
- Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno – geograficzne, J. Kondracki, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 1994,
- Geograficzne badania środowiska przyrodniczego, Rychling A. (red.), PWN Warszawa, 2007,
- Geomorfologia, Klimaszewski M., PWN Warszawa, 1978,
- Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET – POLSKA. Fundacja IUCN, Warszawa,

Materiały kartograficzne

- mapa topograficzna dla obszaru gminy, w skali 1:10 000,
- www.mswieradowzdroj.e-mapa.net
- www.geoportal.gov.pl
- www.geoserwis.gdos.gov.pl

Dokumenty, inne opracowania:

- Uchwała Nr XVIII/92/2019 Rady Miasta Świeradów-Zdrój z dnia 31 października 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Świeradów-Zdrój,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Świeradów-Zdrój, 2012,
- Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Świeradów-Zdrój na lata 2016-2026,
- Lokalny Program rewitalizacji dla Gminy Miejskiej Świeradów-Zdrój na lata 2016-2023,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, Uchwała Nr XIX/482/20 z dnia 16 czerwca 2020 r.,
- Prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Świeradów-Zdrój, 2017-2018,
- Stan środowiska w województwie dolnośląskim. Raport 2019, WIOŚ we Wrocławiu, 2020 r.,
- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
- „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020) (Warszawa, Październik 2013 r.),
- „Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2015-2020”.

Powyższe materiały, w połączeniu ze szczegółową wizją terenową, pozwoliły opracować charakterystykę stanu funkcjonowania środowiska, a także możliwości regeneracji i rewitalizacji. Charakterystyka ta została zawarta w rozdziale 5 i 6 Prognozy. Dokumenty te zostały uznane za wiarygodne, rzetelne i najbardziej aktualne źródło informacji, uwzględniające obszary Natura 2000, w zasięgu których położone jest miasto Świeradów-Zdrój oraz siedliska gatunków chronionych roślin i zwierząt. Charakterystykę tą zawarto w rozdziale 5 i 6 *Prognozy*

W toku prac nad sporządzeniem prognozy przeprowadzono szereg badań terenowych, a także zastosowano metodę indukcyjno-opisową, polegającą na łączeniu w całość zebranych informacji o środowisku i mechanizmach jego funkcjonowania. Dodatkowo posłużono się także metodą porównawczą, wykorzystując ogólną wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości.

CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

5. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu

Miasto Świeradów-Zdrój położone jest w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego, przy granicy państwa z Republiką Czeską, w powiecie lubańskim w odległości ok. 32 km na południowy zachód od siedziby powiatu i ok. 35 km na zachód od Jeleniej Góry. Do Wrocławia odległość wynosi ok. 160 km. Przez jego teren przebiegają drogi wojewódzkie nr 361 – w kierunku granicy z Czechami i nr 358 do Szklarskiej Poręby. Miasto graniczy z gminą Mirsk – od wschodu, południa i południowego zachodu, z gminą Leśna - od północy, z Republiką Czeską – na krótkim odcinku od zachodu. Powierzchnia Świeradowa-Zdroju wynosi 20,75 km².

W granicach administracyjnych miasta znajdują się dwie jednostki osadnicze – Świeradów-Zdrój położony w dolinie Kwisy i Czarniawa-Zdrój, zlokalizowana w dolinie Czarnego Potoku. Jednostki te są wyraźnie zróżnicowane pod względem przestrzennym i funkcjonalnym. Miasto Świeradów-Zdrój jest typowo turystyczną miejscowością o dobrze rozwiniętej bazie noclegowej i rekreacyjnej. Świeradów-Zdrój dysponuje także zasobami wód leczniczych, które przyczyniają się do uzdrowskiego charakteru tej miejscowości.

Układ komunikacyjny miasta Świeradów-Zdrój oparty jest o dwie drogi wojewódzkie nr 361 – z Krzewia Wielkiego do Czarniawy-Zdrój (do przejścia granicznego z Republiką Czeską) i nr 358 – ze Świeradowa-Zdroju do Szklarskiej Poręby oraz pozostałe drogi powiatowe i gminne. Na terenie miasta nie funkcjonuje obecnie komunikacja kolejowa.

Spośród powierzchniowych form ochrony przyrody, na terenie miasta Świeradów-Zdrój możemy wyróżnić Obszar Specjalnej Ochrony ptaków PLB020009 „Góry Izerskie”, Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk PLH020102 „Łąki Gór i Pogórza Izerskiego” oraz Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk PLH020047 „Torfowiska Gór Izerskich.

Bilans terenów wg rodzajów użytkowania (stan istniejący)

Tereny wg użytkowania	Powierzchnia w ha	Udział % w ogólnej powierzchni Miasta Świeradów-Zdrój
użytki rolne, w tym:	858,00	41,35%
<i>grunty orne</i>	200,00	9,64%
<i>sady</i>	6,00	0,29%
<i>łąki trwałe</i>	230,00	11,08%
<i>pastwiska</i>	347,00	16,72%
<i>grunty rolne zabudowane</i>	35,00	1,69%
<i>grunty pod stawami i rowami</i>	16,00	0,77%
<i>grunty zadrzewione na użytkach rolnych</i>	22,00	1,06%
<i>nieużytki</i>	2,00	0,10%
lasy	892,00	42,99%
tereny zabudowane i zurbanizowane, w tym:	303,00	14,60%
<i>tereny mieszkaniowe</i>	69,00	3,33%
<i>tereny przemysłowe</i>	1,00	0,05%
<i>inne tereny zabudowane</i>	76,00	3,66%
<i>zurbanizowane tereny niezabudowane</i>	36,00	1,73%
<i>tereny rekreacyjno-wypoczynkowe</i>	36,00	1,73%
<i>drogi</i>	74,00	3,57%
<i>tereny kolejowe</i>	10,00	0,48%
<i>inne tereny komunikacyjne</i>	1,00	0,05%

grunty pod wodami	22,00	1,06%
RAZEM	2 075,00	100,00%

Dane: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Świeradów-Zdrój

W granicach miasta Świeradów-Zdrój dominują kompleksy leśne, którym towarzyszą tereny otwarte łąk, pastwisk i obszarów rolniczych. Największą powierzchnią w strukturze użytkowania gruntów odznaczają się lasy stanowiąc 42,99% powierzchni gminy. Znaczną część terenów zajmują użytki rolne – ok. 41,35%, przy czym w ich strukturze dominują pastwiska. Grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią ok. 14,6%, z czego połowę stanowią tereny mieszkaniowe i inne tereny zabudowane, stanowiące grunty pod zabudową m. in. usługową czy rekreacyjną.

System osadniczy miasta Świeradów-Zdrój składa się z 6 obrębów. Miasto jest siedzibą władz samorządowych. Miasto ma wykształcony historyczny układ urbanistyczny z wyraźnym centrum skoncentrowanym w rejonie Domu Zdrojowego z dominantą w postaci 45m wieży zegarowej oraz Parku Zdrojowego. Zwarta zabudowa w centrum pełni głównie funkcje usługowe i uzdrowiskowe – zabudowa pensjonatowa, hotelowa, usługi publiczne i handlu, z towarzyszącą funkcją mieszkaniową. Natomiast w miarę oddalania się od centrum Świeradowa-Zdroju zaczyna dominować zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, w mniejszym stopniu występuje zabudowa wielorodzinna. Czerniawa-Zdrój, której granica ze Świeradowem-Zdrój przebiega pomiędzy szczytami Świeradówka i Młynnica, nie ma wykształconego centrum. Jej zabudowa koncentruje się wzdłuż ulic Sanatoryjnej i Głównej. Dominuje tu funkcja mieszkaniowa jednorodzinna z usługami towarzyszącymi. Tu również występują obiekty pensjonatowe, hotelowe oraz o charakterze uzdrowiskowym Dom Zdrojowy – zabudowa ta zlokalizowana jest głównie przy ul. Sanatoryjnej. W większej odległości od głównych ulic w Czerniawie-Zdrój występuje zabudowa luźna, również zagrodowa. Obie jednostki zostały połączone w dniu 1 stycznia 1973r. w jedną jednostkę administracyjną – miasto Świeradów-Zdrój.

Obszar opracowania do okresu II wojny światowej należał do Niemiec, gdzie od początków wieku XVIII rozwijał się jako ośrodek uzdrowiskowy i jako taki funkcjonował także w okresie II wojny światowej nie ulegając zniszczeniom. Po wojnie został wcielony do ziemi polskich, gdzie w 1946r. uzyskał prawa miejskie. W obecnych granicach znajduje się wiele obiektów o wartościach zabytkowych z charakterystyczną dla regionu i uzdrowiska zabudową.

Ze względu na swoje walory zdrowotne i występowanie wód leczniczych teren stanowi dwa odrębne uzdrowiska – „Świeradów-Zdrój” i „Czerniawa-Zdrój”, dla których wyznaczono strefy ochrony uzdrowiska. Strefy „A” ochrony uzdrowiska są wyznaczone wokół skoncentrowanej zabudowy odrębnie dla obu uzdrowisk, natomiast strefa „B” je okalająca jest wspólna, podobnie jak strefa „C” stanowiąca formę bufora dla strefy „A”.

Charakter i stan zabudowy ogólnie na obszarze miasta, w obrębie zwartej zabudowy jest dobry, jedynie pojedyncze obiekty, głównie mieszkalne poza obszarami skoncentrowanej zabudowy są w złym stanie technicznym. Niemniej jednak widoczny jest wzrost inwestycji w zakresie powstawania nowych obiektów pensjonatowych i hotelarskich, którym nie zawsze towarzyszy odpowiedni rozwój infrastruktury komunikacyjnej. Szczególnie w częściach centralnych obu jednostek widoczne jest niedostosowanie parametrów dróg do natężenia ruchu.

Na terenie miasta występuje również infrastruktura sportowa, związana z uprawianiem narciarstwa w postaci wyciągów narciarskich oraz Kolei Gondolowej.

6. Charakterystyka poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego i ich wzajemnych powiązań

6.1. Rzeźba terenu

Zgodnie z regionalizacją fizyczno - geograficzną Polski J. Kondrackiego miasto Świeradów-Zdrój położone jest pomiędzy Wysokim Grzbieciem i Grzbieciem Kamienickim w mikroregionie Obniżenie Świeradowskie, w obrębie mezoregionu Góry Izerskie, wchodzącego w skład makroregionu Sudety Zachodnie.

Gmina Świeradów-Zdrój prawie w całości znajduje się w obrębie Gór Izerskich, na których występują duże zasięgi partii wierzchniowych, wzniesionych ponad 800 m n.p.m. Samo miasto leży w

brzeżnej partii masywu Gór Izerskich, w dolinie Kwisy. Pod względem geomorfologicznym widocznymi jednostkami są stoki wzgórz, które zajmują 40-50% powierzchni, a ich spadki są zróżnicowane i wynoszą od 5 do 20%. Dominującą formą jest szczyt Stóg Izerski wznoszący się na wysokości 1107 m n.p.m. (poza obszarem miasta), u którego podnóża położone jest miasto Świeradów-Zdrój. W granicach miasta znajdują się wzniesienia Czerniawska Kopa (775m n.p.m.), Mała Góra (728 m n.p.m.), Zajęcznik (595 m n.p.m.), Tarczowa (575m n.p.m.), a najwyższy punkt w granicach administracyjnych miasta położony jest na stoku Smreka (1123 m n.p.m.), którego szczyt zlokalizowany jest poza granicami miasta Świeradów-Zdrój. Ponadto widoczne w morfologii Gór Izerskich są mało urozmaicone partie szczytowe z partiami wierzchowinowymi rozciętymi szerokimi i płaskimi dolinami rzecznyymi, które tworzą w wielu miejscach rozległe kotliny śródgórskie. Przez miasto Świeradów-Zdrój przebiegają dwie doliny wpływające na rzeźbę obszaru opracowania – asymetryczna dolina rzeki Kwisy oraz dolina cieku Czarny Potok.

Obszar opracowania położony jest na wysokości od ok. 400 do 1040 m n.p.m., przy czym tereny zabudowane zlokalizowane są w przedziale od ok. 450 do 600 m n.p.m.

Obecnie widoczny jest na obszarze opracowania wpływ antropopresji poprzez wprowadzoną nową zabudowę, przy czym sama rzeźba terenu nie ulega większym zmianom, gdyż stanowi walor dla rozwoju turystyki i uzdrowiska.

6.2. Warunki geologiczno-gruntowe

Pod względem budowy geologicznej obszar miasta Świeradów-Zdrój zbudowany jest w sposób charakterystyczny dla Gór Izerskich. Buduje go szereg formacji skalnych, w których występują przede wszystkim powstałe podczas orogenezy kaledońskiej granitognejsy i gnejsy. Pośród nich występują pasma łupków łuszczkowych oraz lokalnie leukogranity z wysoką zawartością krzemionki i małą zawartością alkaliów. Obszar Gór Izerskich należy do jednostki nazywanej metamorfikiem izerskim. Przebieg gnejsów jest generalnie równoleżnikowy i wyróżnia się ich trzy rodzaje: stojowo-oczkowe, drobnoziarniste, cienkolaminowane (drobnooczkowe). Natomiast granity w obrębie Gór Izerskich to granity rumburskie, zlokalizowane miejscowo, jako soczewy w gnejsach, jak również leukogranity. Znajdujące się w wąskich pasmach metamorficznych w obrębie granitów i gnejsów łupki występują w kilku odmianach, przy czym typowe to średnio- i grubokrystaliczne. Ponadto ze względu na dyslokację tektoniczną w tym rejonie występują wody lecznicze o różnym stopniu mineralizacji, takie jak szczawy wodorowęglanowe, wapniowo-magnezowe i żelaziste.

Od terenu Czerniawy-Zdrój rozciąga się Pasma Kamienickie, zbudowane z łupków kwarcowo-skaliowych oraz łuszczkowo-chlorytowo-kwarcowych. Pierwsze z nich występują wzdłuż południowego kontaktu z gnejsami izerskimi. Kolejne, zlokalizowane są w kilku ławicach o różnej grubości.

Najstarszymi utworami czwartorzędowymi są plejstoceny osady zlodowaceń środkowopolskich. Są to piaski i żwiry tarasów 20 m n.p. rzeki Kwisy. Natomiast zlodowacenia północnopolskie reprezentują piaski i żwiry 4-7 m n.p. tej rzeki. Czwartorzęd nierozdzielony reprezentują gliny deluwialne z rumoszem skalnym, gliny pylaste i osady stożków napływowych. Dolinę Kwisy wypełniają holoceny osady rzeczne o niewielkiej miąższości, złożone głównie z gnejsów i granitów. W górnym biegu rzeki jest słaby wysortowany i ostrokrawędzisty, a duże bloki osiągają średnice do 1 m.

Zgodnie z mapą hydrograficzną grunty miasta Świeradów-Zdrój na terenach zurbanizowanych są gruntami antropogenicznymi o przepuszczalności zróżnicowanej oraz gruntami zbudowanymi na skałach o słabym uszczelnieniu, których przepuszczalność jest bardzo słaba. Jedynie w rejonie łączyny występują grunty zbudowane z piasków i skał litych silnie uszczelnionych o przepuszczalności średniej. Natomiast na stokach porośniętych lasami grunty zbudowane są z glin i pyłów o przepuszczalności słabej.

6.3. Zasoby naturalne

Na obszarze miasta Świeradów-Zdrój występują udokumentowane złoża kopalin: łupków łuszczkowych, rud cyny oraz złoża wód leczniczych.

Złoża kopalin eksploatowane na terenie miasta Świeradów-Zdrój

Nazwa złoża	Numer	Kopalina wg Nkz	Powierzchnia	Sposób	Stan zagospodarowania
-------------	-------	-----------------	--------------	--------	-----------------------

	złoża		złoża [ha]	eksploatacji	
Czerniawa-Zdrój	WL 8244	wody lecznicze	-	-	wody słabo zmineralizowane
Krobica	RS 1201	ruda cyny	184,15	-	złożo rozpoznane wstępnie
Orłowice	LS 92	łupki łuszczkowe	10,397	odkrywkowy	złożo eksploatowane okresowo
Świeradów-Zdrój	WL 8243	wody lecznicze	-	-	wody słabo zmineralizowane

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego

Nadmienić należy, że:

- dla udokumentowanego złoża „Świeradów-Zdrój” utworzono obszar i teren górniczy „Świeradów” (koncesja nr 31/92 z dnia 30.09.1992 r. wydana przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa – ważna do dnia 30.09.2042 r.);
- dla udokumentowanego złoża „Czerniawa-Zdrój” utworzono obszar i teren górniczy „Czerniawa-Zdrój” (koncesja nr 31/92 z dnia 30.09.1992 r. wydana przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa – ważna do dnia 30.09.2042 r.);
- dla udokumentowanego złoża gazu ziemnego „Orłowice”, dla którego utworzono obszar i teren górniczy „Jerzy II” (koncesja nr 62/93 wydana przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego – ważna do dnia 31.12.2033 r.).

Wody lecznicze Świeradów i Czerniawa-Zdrój to głównie wody radocenne i wg klasyfikacji balneologicznej są to szczawy i wody radonowe. Wypływają one w Świeradowie –Zdrój, gdzie ujęte są w dwóch miejscach – w rejonie Domu Zdrojowego – tzw. Źródło Górne oraz w rejonie rzeki Kwisy – tzw. Źródło „Zofia”. Są to wody pochodzenia infiltracyjnego, łącznie dają 15-30 l/mn wody o niskiej mineralizacji. Natomiast w Czerniawie-Zdrój położone są dwa źródła, przy czym eksploatacja odbywa się tylko z jednego – w dolinie Czarnego Potoku. Wody te mają większą wydajność niż w Świeradowie-Zdrój oraz wyższy stopień mineralizacji.

Parametry jakościowe poszczególnych podtypów wód leczniczych Czerniawa-Zdrój

podtyp	wody lecznicze Czerniawa—Zdrój			
	nazwa parametru/jednostka	min.*	maks.*	średnia
radocenne	mineralizacja ogólna (g/dm ³)	0,158	0,198	-
	radocynność (zaw. Rn) Bq/dm ³	110,889	332,667	-
wodorowęglanowe szczawy	mineralizacja ogólna (g/dm ³)	1,5155	2,122	-
	pH	5,73	6,59	-
	radocynność (Bq/dm ³)	-	-	73,926
	temperatura wody (st. C)	7,5	9	-
	zawartość Ca ²⁺ (mg/dm ³)	166,5	235	-
	zawartość Cl ⁻ (mg/dm ³)	5,24	7,1	-
	zawartość CO ₂ (mg/dm ³)	2326	2862	-
	zawartość F ⁻ (mg/dm ³)	0,45	1	-
	zawartość Fe ²⁺ (mg/dm ³)	21,3	255,5	-
	zawartość HCO ₃ ⁻ (mg/dm ³)	1064,85	1554,28	-
	zawartość K ⁺ (mg/dm ³)	9,35	13,15	-
	zawartość kwasu metakrzemowego	78	109	-
	zawartość Mg ²⁺ (mg/dm ³)	78,25	97,12	-
	zawartość Mn ²⁺ (mg/dm ³)	240,15	442,47	-
zawartość Na ⁺ (mg/dm ³)	26,25	34,5	-	

wody lecznicze Czerniawa—Zdrój				
podtyp	nazwa parametru/jednostka	min.*	maks.*	średnia
	zawartość SO ₄ (mg/dm ³)	6	14,8	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie Karty Informacyjnej Złoża Czerniawa-Zdrój, Państwowy Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy

* wartości zostały uśrednione

Parametry jakościowe poszczególnych podtypów wód leczniczych Świeradów

wody lecznicze Świeradów				
podtyp	nazwa parametru/jednostka	min.*	maks.*	średnia
kwasowęglowe	mineralizacja ogólna (g/dm ³)	-	-	2,16
	pH	6,32	6,33	-
	temperatura wody (st. C)	8	9	-
	zawartość Ca ²⁺ (mg/dm ³)	-	-	127,49
	zawartość CO ₂ (mg/dm ³)	2242	2390	-
	zawartość F ⁻ (mg/dm ³)	0,4	1,8	-
	zawartość Fe ²⁺ (mg/dm ³)	-	-	180,5
	zawartość HCO ₃ ⁻ (mg/dm ³)	1262,37	1480,52	-
radoczynne	zawartość Mg ²⁺ (mg/dm ³)	87,03	96,7	-
	mineralizacja ogólna (g/dm ³)	0,6	0,85	0,6
	pH	6,25	6,4	-
	radoczynność (Bq/dm ³)	0	177,6	-
	temperatura wody (st. C)	-	-	8
	zawartość CO ₂ (mg/dm ³)	2100	2900	2500
	zawartość F ⁻ (mg/dm ³)	-	-	2000

Źródło: opracowanie własne na podstawie Karty Informacyjnej Złoża Świeradów, Państwowy Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy

* wartości zostały uśrednione

6.4. Wody powierzchniowe

Miasto Świeradów-Zdrój położone jest w zasięgu zlewni rzek: Kwisy i Nysy Łużyckiej, w dorzeczu Odry. Wododział przebiega szczytowymi partiami wzniesień pomiędzy Świeradowem-Zdrój i Czerniawą-Zdrój. Przez teren miasta przebiegają działy wodne IV i V rzędu. Głównym ciekim wodnym na obszarze opracowania jest rzeka Kwisa biegnąca w kierunku północno – zachodnim, następnie północnym i dalej w kierunku północno – wschodnim, która odwadnia tereny jednostki Świeradów-Zdrój. Natomiast teren jednostki Czerniawa-Zdrój odwadnia drugi co do wielkości ciek wodny jakim jest Czarny Potok, biegnący w kierunku północnym. Inne istotne potoki i cieki górskie na obszarze opracowania to: Łużyca, Santa Maria, Świeradówka, Pluskotnik, Mokrzyca. Ponadto sieć rzeczna obszaru stanowią liczne cieki wodne stanowiące dopływy dwóch głównych rzek oraz większych potoków. Wszystkie cieki mają charakter górski, część z nich ma charakter okresowy. Łączna długość rzek i potoków wynosi 19,52 km. Znaczne opady o zróżnicowanym natężeniu w ciągu roku oraz spadki terenu i słabo przepuszczalne podłoże tworzą warunki dla gwałtownych spływów wód. Sieć rzeczna na obszarze gminy na przedpolu Gór Izerskich jest uzupełniona systemem melioracji szczegółowych o długości 51,325 km. Występują także obszar zmeliorowane o powierzchni 485 ha.

Jakość wód

Obszar gminy znajduje się w zasięgu dwóch jednolitych części wód powierzchniowych: Kwisa od źródła do Długiego Potoku (RW6000416619) oraz Czarny Potok (RW60004166329). Stan ww. jcwp przedstawia poniższa tabela.

Ocena stanu wód powierzchniowych na terenie miasta Świeradów-Zdrój

	Kwisa od źródła do Długiego Potoku	Czarny Potok
klasa elementów biologicznych	2	2
elementy hydromorfologiczne	2	1
klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1-3.5)	2	2
klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	brak	brak
klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan ekologiczny
klasyfikacja stanu chemicznego	brak	brak
ocena stanu jcwp	brak możliwości oceny	brak możliwości oceny

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w roku 2017-2018, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

Powyższe badania zostały przeprowadzone w ramach monitoringu operacyjnego. Służy on określaniu stanu tych części wód, w przypadku których uznano, że istnieje ryzyko, iż cele środowiskowe wyznaczone dla tych wód nie zostaną osiągnięte

6.5. Wody podziemne

Wody podziemne w granicach miasta Świeradów-Zdrój tworzą płytko położony pierwszy poziom wodonośny głównie w obrębie dolin rzecznych oraz utworów stokowych, ponadto występują jako wody szczelinowe związane ze spękaniem kompleksami skalnymi. Wody typu rumoszewego oraz szczelinowego zasilają potoki całoroczne. Wody podziemne gminy dzielą się na wody aluwialne, które występują w żwirowo-kamienistych utworach rzecznych i stożka napływowego, wody pokryw wietrzelinowych, pojawiające się sporadycznie na różnych głębokościach w glinach w spągowej warstwie wietrzelin na kontakcie skały litej oraz wody szczelinowe znajdujące się w skałach krystalicznych starszego podłoża, krążące w spękaniach skalnych i nie tworzące jednolitego horyzontu.

Na obszarze miasta Świeradów-Zdrój występują wody lecznicze, które zostały omówione w pkt. 6.3. Jednocześnie obszar miasta Świeradów-Zdrój nie znajduje się w zasięgu żadnego GZWP.

Jakość wód podziemnych

Obszar miasta Świeradów-Zdrój należy do JCWPd nr 93. Zgodnie z Oceną jakości wód podziemnych województwa dolnośląskiego za rok 2017 r. wody w miejscowości Czarniawa-Zdrój zaliczono do końcowej klasy I. Natomiast wyniki najnowszych badań przeprowadzonych w 2019 r. przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy w punktach pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na terenie JCWPd nr 93 przedstawia poniższa tabela. W roku 2019 r. nie wykonano takich badań w gminie Świeradów-Zdrój.

Ocena stanu wód podziemnych na terenie JCWPd nr 93 w zakresie wskaźników nieorganicznych

wskaźniki fizykochemiczne nieorganiczne	punkt pomiarowo-kontrolny nr 2076 w miejscowości Pisarzowice (gm. Lubań)	punkt pomiarowo-kontrolny nr 561 w miejscowości Łupki (gm.
---	--	--

		wiejska)
Przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C - wartość terenowa [$\mu\text{S}/\text{cm}$]	563,00	235,00
Odczyn pH - wartość terenowa	7,12	7,20
Temperatura - wartość terenowa [$^{\circ}\text{C}$]	10,5	12,2
Tlen rozpuszczony - wartość terenowa [mgO_2/l]	0,50	0,98
Przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C - wartość laboratoryjna [$\mu\text{S}/\text{cm}$]	552,00	236,00
Odczyn pH - wartość laboratoryjna	7,10	7,17
Ogólny węgiel organiczny [mgC/l]	<1,0	<1,0
Amonowy jon [mgNH_4/l]	0,13	<0,05
Antymon [mgSb/l]	<0,00005	<0,00005
Arsen [mgAs/l]	<0,002	<0,002
Azotany [mgNO_3/l]	0,45	2,30
Azotyny [mgNO_2/l]	<0,01	<0,01
Bar [mgBa/l]	0,129	0,132
Beryl [mgBe/l]	<0,00005	0,00005
Bor [mgB/l]	0,02	0,05
Chlorki [mgCl/l]	22,40	7,38
Chrom [mgCr/l]	<0,003	<0,003
Cyjanki wolne [mgCN/l]	<0,003	<0,003
Cyna [mgSn/l]	<0,0005	<0,0005
Cynk [mgZn/l]	0,006	0,013
Fluorki [mgF/l]	<0,10	<0,10
Fosforany [mgPO_4/l]	<0,30	<0,30
Glin [mgAl/l]	0,0098	0,0029
Kadm [mgCd/l]	<0,00005	<0,00005
Kobalt [mgCo/l]	<0,00005	0,00018
Magnez [mgMg/l]	9,3	10,3
Mangan [mgMn/l]	0,355	0,014
Miedź [mgCu/l]	0,00137	0,00015
Molibden [mgMo/l]	0,00033	0,00091
Nikiel [mgNi/l]	<0,0005	<0,0005
Ołów [mgPb/l]	<0,00005	0,00005
Potas [mgK/l]	1,4	4,9
Rtęć [mgHg/l]	<0,0001	<0,0001
Selen [mgSe/l]	<0,002	<0,002
Siarczany [mgSO_4/l]	121,00	9,28
Sód [mgNa/l]	9,5	7,7
Srebro [mgAg/l]	0,00007	<0,00005
Tal [mgTl/l]	<0,00005	<0,00005
Tytan [mgTi/l]	<0,002	<0,002
Uran [mgU/l]	<0,00005	0,00125
Wanad [mgV/l]	<0,001	<0,001

Wapń [mgCa/l]	109,3	30,0
Wodorowęglany [mgHCO ₃ /l]	218,0	157,0
Żelazo [mgFe/l]	4,21	0,37

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego

Wyniki przeprowadzonych badań wykazały III klasę dla wód podziemnych w punkcie pomiarowym nr 2076 oraz II klasę w punkcie pomiarowym nr 561.

6.6. Gleby

Gleby na terenie miasta Świeradów-Zdrój są glebami górskimi, pochodzenia generalnie wietrzelinowego. W większości gleby te są typu brunatnego, rzadziej bielcowego, przy czym wzdłuż Kwisy występują gleby brunatne właściwe, a jedyne w dnach dolin rzecznych mady rzeczne. Pod względem powstania gleby dzielą się na: gleby wietrzelinowe miejscowe powstałe w partiach grzbietowych na stokach o dużych spadkach, gleby wietrzelinowe miejscowe płytkie i silnie szkieletowe, gleby wietrzeliowe przemieszane osadzone w niższych partiach terenu. Gleby w rejonie Grzbietu Izerskiego wykształcone są na skałach magmowych, a w niższych partiach w kierunku kotliny Mirska znaczne pokrywy powstały z glin zwałowych, piasków i żwirów rzecznych. Pod względem rolniczej przydatności gleby na obszarze miasta Świeradów-Zdrój w większości są słabe i należą do IV, V i VI klasy bonitacyjnej. Gleby klasy II przydatne rolniczo znajdują się na niewielkim obszarze na północ od Czerniawy-Zdrój.

Na obszarze Świeradowa-Zdroju w częściach niezabudowanych przeważają kompleksy użytków zielonych średnich, słabych i bardzo słabych. Jedynie w rejonie ul. Sowiej oraz ul. Sienkiewicza pojawiają się kompleksy zbożowe górskie. Bardziej urozmaicone kompleksy gleb przedstawia północna część miasta w rejonie Czerniawy-Zdrój. Występują tu kompleksy pszenne i zbożowe górskie (z przewagą tych drugich) oraz użytki zielone w większości średnie oraz miejscowo słabe i bardzo słabe.

6.7. Szata roślinna

Pod względem szaty roślinnej na terenie miasta Świeradów-Zdrój dominują kompleksy leśne, którym towarzyszą tereny otwarte łąk i obszarów rolniczych. Lasami pokryte są przede wszystkim zbocza wzgórz okalających tereny zabudowane miasta Świeradów-Zdrój. Ponadto miasto charakteryzuje się występowaniem licznych historycznych założeń parkowych i ogrodowych z cennym drzewostanem oraz występowaniem szeregu terenów zieleni urządzonej, a także alei.

Lasy w rejonie miasta Świeradów-Zdrój należą głównie do następujących typów siedliskowych: las mieszany górski, bór górski, bór mieszany górski, las mieszany wyżynny, gdzie dominuje monokultura świerkowa. Jedynie w rejonie Zajęcznika znajdują się nieznaczne tereny nasadzeń sosnowych, a na stokach zachodnich Czerniawskiej Kopy płat buczyny. W prześwietleniach świerczyny występuje trzcinnik owłosiony, borówka czarna, śmiałek pogięty oraz sporadycznie paprocie. Istotne jest, iż lasy na obszarze opracowania pełnią funkcje ochronne m.in.: wodochronne, glebochronne, ochraniające uzdrowiska i sanatoria w strefach ochronnych „A”, „B”, „C” uzdrowisk „Świeradów-Zdrój” i „Czerniawa-Zdrój”, ochraniające ostoje zwierząt podlegających ochronie – bociana czarnego i cietrzewia, lasy z drzewostanem nasiennym, lasy uszkodzone przez przemysł.

W rejonie Świeradowa na stokach można także spotkać naturalne zespoły leśne, zachowane w stanie zbliżonym do naturalnego. Są to przede wszystkim zespoły buczyn z bogatym runem, w którym występuje m. in. szczyr trwały, marzanka wonna, gajowiec żółty, fiołek leśny czy lilia złotogłów.

Tereny otwarte w granicach miasta Świeradów-Zdrój tworzą łąki, głównie łąki świeże rzędu Arrhenatheretalia będące łąkami kośnymi lub kośno-pastwiskowymi, dla których utrzymania niezbędną jest ingerencja człowieka poprzez regularne wykaszanie i wypasanie. Są to łąki o małym urozmaiceniu florystycznym, na których występują rośliny charakterystyczne jak: krupówka pospolita, wyczyniec łąkowy, dzwonek rozpierzchły, złocień właściwy, czy mniszek pospolity.

Jednocześnie w centrum miasta ważnym elementem krajobrazu wzbogacającym je florystycznie są założenia parkowe, z których najważniejszym jest Park Zdrojowy. Zostały w nim nasadzone buki, modrzewie, świerki, żywotniki i cisy. Natomiast w Czerniawie-Zdrój przy ul. Sanatoryjnej w założeniu parkowym dominuje buk. Uzupełnieniem w zieleni urządzonej są szpalery i aleje z cennymi okazami starodrzewia oraz ogrody.

Na terenie miasta Świeradów-Zdrój stwierdzono występowanie 9 gatunków roślin chronionych na 40 stanowiskach, z czego 5 znajduje się pod ochroną całkowitą na 12 stanowiskach i 4 pod ochroną częściową na 28 stanowiskach. Gatunki objęte ochroną całkowitą to: cis pospolity, gnidosz rozestany, jarząb szwedzki, podrzeń żebrowiec. Natomiast gatunki objęte ochroną częściową to: goryczka tojeściowa, kalina koralowa, kruszyna pospolita, naparstnica purpurowa.

Miasta Świeradów-Zdrój leży w zasięgu dwóch obszarów wyznaczonych w ramach sieci Natura 2000, które chronią przede wszystkim siedliska przyrodnicze. Zgodnie ze standardowym formularzem danych na występują:

1. Łąki Gór i Pogórza Izerskiego:

- siedliska przyrodnicze (wraz z kodem):
  - 6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion – płaty bogate florystycznie)
  - 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)
  - 6430 Ziołorośla górskie (Adenostylion alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvuletalia sepium)
  - 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)
  - 6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (All. Polygono-Trisetion)
  - 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
  - 8150 Środkowoeuropejskie wyżynne piargi i gołoborza krzemianiowe
  - 8220 ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z O. Androsacetalia vandellii
  - 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)
  - 9180 jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (All. Tilio platyphylis-Acerion pseudoplatani)
  - 9190 Kwaśne dąbrowy (Quercion robori-petraeae)
  - 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródliskowe
  - 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum).

2. Torfowiska Gór Izerskich:

- siedliska przyrodnicze (wraz z kodem):
  - 4070 Zarośla kosodrzewiny (Pinetum mugo)
  - 6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion – płaty bogate florystycznie)
  - 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)
  - 6430 Ziołorośla górskie (Adenostylion alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvuletalia sepium)
  - 6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (All. Polygono-Trisetion)
  - 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)
  - 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji
  - 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea)
  - 8110 Piargi i gołoborza krzemianowe
  - 9110 Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagetum)
  - 91D0 Bory i lasy bagienne
  - 9410 Górskie bory świerkowe

Poniżej scharakteryzowano siedliska, które zlokalizowane są w granicach administracyjnych miasta Świeradów-Zdrój

4070 Zarośla kosodrzewiny (*Pinetum mugo*)

Typ 4070 obejmuje najbardziej typową formację roślinną piętra subalpejskiego Karpat i Sudetów. Do gatunków reprezentatywnych należą: kosodrzewina *Pinus mugo*, wierzba śląska *Salix xilesiaca*, jarząb zwyczajny odmiana górską *Sorbus aucuparia* subsp. *glabrata*. Czynnikiem ograniczającym wzrost kosodrzewiny jest brak światła – jest gatunkiem wybitnie światłoządnym. W związku z tym w strefie górnej granicy lasu przegrywa konkurencję z bardziej cienioznośnym świerkiem. Do zagrożeń siedliska 4070 należą zanieczyszczenie powietrza, lokalnie mechaniczne uszkodzenia w wyniku masowej turystyki i użytkowania narciarskiego stoków powyżej górnej granicy lasu.

6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion – płaty bogate florystycznie*)

Murawy bliźniczkowe są zbiorowiskami półnaturalnymi. Zajmują tereny, na których, po wyciętych lasach, ukształtowały się zbiorowiska łąk świeżych. Murawy powstały w wyniku ich długotrwałego, ekstensywnego wypasu, przy słabym nawożeniu lub jego braku (takie gospodarowanie spowodowało zakwaszenie gleby i jej ubożenie w składniki mineralne). Zbiorowiska te mogą się też rozwijać bezpośrednio w miejscach po wyciętych borach. Sam typ zbiorowiska i wszystkie budujące je gatunki są elementami naturalnymi. W górach murawy bliźniczkowe tworzą rozległe obszarowo, jednorodne płaty, czasami występujące w mozaice z kosodrzewiną lub grupami świerków. Są bardzo rozpowszechnione - różnej wielkości płaty muraw spotykamy na wszystkich niemal polanach górskich. Największe obszary zajmują w reglu górnym i w dolnej części piętra kosodrzewiny. W niższych położeniach górskich i na niżu zajmują zwykle bardzo niewielkie powierzchnie na wilgotnych brzegach oczek i torfowisk śródpolnych, na skrajach dróg, na mokrych wrzosowiskach. W górskich piętrach leśnych, na miejscach takich, jak pasterskie czy popasterskie polany, łatwo ulegają zarastaniu przez borówkę czarną oraz kosówkę i ekspansywny w tych obszarach świerk. Płaty w wyższych położeniach są bardziej trwałe, charakteryzuje je coraz większy udział gatunków wysokogórskich muraw i traworośli. Na niżu siedlisko to często opanowywane jest przez sosnę.

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)

Siedlisko ma charakter półnaturalny, rozwinęło się wtórnie w miejscach wyciętych przez człowieka lasów. Jego powstanie i utrzymanie się jest związane ze specyficznym typem gospodarki, polegającej na późnym koszeniu. Łąki wyłączone z użytkowania przekształcają się w drodze naturalnej sukcesji w ziołorośla, zarośla lub lasy, a w miejscach wtórnie zabagnionych mogą przekształcać się również w szuwały turzycowe. Za typowe dla siedliska przyjęto przede wszystkim gatunki charakterystyczne dla związku *Molinion*. Są to: bukwica zwyczajna *Betonica officinalis*, czarcikęs łąkowy *Succisa pratensis*, goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*, goździk pyszny *Dianthus superbus*, komonica skrzydlastostrąkowa *Tetragonolobus maritimus*, koniopłoch łąkowy *Silaum silaus*, kosaciec syberyjski *Iris sibirica*, mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus*, nasięźrzał pospolity *Ophioglossum vulgatum*, okrzyń łąkowy *Laserpitium prutenicum*, olszewnik kminkolistny *Selinum carvifolia*, oman wierzbolistny *Inula salicina*, przytulia północna *Galium boreale*, trzęślica modra *Molinia caerulea* i turzyca filcowata *Carex tomentosa*.

6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)

Siedliska te charakteryzują się roślinami bardzo bogatych florystycznie górskich zrosli o rozłożystych liściach. W Sudetach typowe zbiorowiska ziołoroślowe, notowane na dotychczas badanych powierzchniach monitoringowych to zbiorowisko *Primula elatior*-*Petasites*, *Aegopodio*-*Petasitetum* *hybridii*, *Adenostyletum alliariae* czy niżej położone *Geranium phacei*-*Urticetum* i *Prenanthesetum purpureae*. Ziołorośla górskie tworzą niewielkie płaty zbudowane z autroficznych, wysokich bylin. Sprzyja mu duża wilgotność podłoża, dostęp do światła oraz gleby żyzne, płytkie, kamieniste, próchniczno-mineralne, o odczynie obojętnym lub słabo kwaśnym.

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

Siedliska te charakteryzują się występowaniem łąk bogatych w gatunki, rozciągających się od równin po tereny górskie. Łąki te po zakwitnięciu traw są koszone. Siedliska te powstały w wyniku wycięcia lasów liściastych i zagospodarowania tych terenów jako łąki kośne. Koszone są zwykle dwa razy w roku oraz umiarkowanie nawożone. Najczęściej występują poza dolinami rzecznyymi. Nieraz spotyka się je w dolinach, ale wówczas porastają gleby odwadniane lub znajdują się poza zasięgiem wylewów rzeki. Ważnym czynnikiem środowiskowym dla łąki rajgrasowej jest poziom wody gruntowej. Zalega ona nie płycej niż 40 cm. Na siedliskach tych bardzo rzadko obserwuje się wodę na powierzchni gruntu. W suchszych okresach roku poziom wód gruntowej może opadać poniżej 150 cm. Siedliska cechuje udział takich traw, jak rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatius*, kupkówka pospolita *Dactylis glomerata*, stokłosa miękka *Bromus hordoraceus* i w górach, knietlica łąkowa *Trisetum flavescens*.

6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (All. *Polygono-Trisetion*)

Siedlisko zajmuje polany w niższych położeniach górskich (piętro pogórza i regla dolnego), a wielkość płatów związana jest ściśle z wielkością samych polan. Są to zbiorowiska żyznych, świeżych łąk kośnych lub użytkowanych jako ekstensywne pastwiska. Szczególny charakter mogą nadawać zbiorowisku przywrotniki *Alchemilla* spp., których można tu spotkać kilka gatunków. W niektórych nieregularnie koszonych płatach w składzie zaznacza się udział bylin górskich z klasy *Betulo-Adenostyletea*, w innych zaś, suchszych i uboższych, udział gatunków muraw bliźniczkowych. Łąki te należą do bardzo cennych przyrodniczo. Ich wysoka wartość wynika z: ograniczonego zasięgu terytorialnego w Polsce; składu florystycznego, w którym notuje się wiele gatunków górskich, rzadkich i zagrożonych wymarciem w regionie sudeckim; dużej różnorodności gatunkowej flory, co prawdopodobnie znajduje odbicie w składzie fauny bezkręgowcej; wysokiego stopnia zagrożenia wskutek zaprzestania lub, przeciwnie, intensyfikacji użytkowania.

7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)

Są to otwarte mszary na skrajnie ubogich w związki odżywcze, bardzo kwaśnych i silnie wilgotnych torfach, zasilane wyłącznie lub niemal wyłącznie przez wody opadowe i przez to wybitnie uzależnione od cech klimatu. Zbiorowiska roślinne torfowisk wysokich budowane są przez bardzo nieliczną, ekologicznie bardzo wyspecjalizowaną grupę roślin, głównie torfowce, krzewinki, zielne byliny o trawiastym pokroju, sporadycznie gatunki krzewiaste i drzewiaste. Torfowiska wysokie Sudetów tworzą wyraźne kopuły, mające często wydłużony kształt z uwagi na ich położenie na nachylonych stokach. Dominującym składnikiem roślinności zbiorowisk są mchy torfowce. Torfowiska sudeckie były wykorzystywane jako źródło surowca – borowiny używanej do zabiegów leczniczych. Eksploatowano dwa złoża: położone w centrum Gór Izerskich (Świeradów Zdrój), oraz na granicy z Karkonoszami, w Jakuszycach (Cieplice k. Jeleniej Góry). Na obu w chwili obecnej zaprzestano eksploatacji.

7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji

Są to torfowiska ombrotroficzne, na których nastąpiło zakłócenie naturalnej hydrologii złoża torfowego (przeważnie z przyczyn antropogenicznych), prowadząc do powierzchniowego wysuszenia torfu oraz zmiany składu gatunkowego lub utraty gatunków. Regeneracja torfowiska polega na ponownym wykształceniu się tej warstwy lub przywróceniu jej pełnego funkcjonowania.

7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*)

Siedliska te występują w zatokach bądź też wokół zbiorników wodnych z wodą stagnującą lub ruchliwą w bardzo niewielkim stopniu. Spotkać je można również w formie swobodnie pływających wysp w w/w zbiornikach, w bezodpływowych obniżeniach terenu całkowicie wypełnionych torfem, z poziomem wody tuż przy płaskiej powierzchni, okresowo powyżej niej, w zatorfionych obniżeniach z zachowaną soczewką wody zamkniętą wskutek odgórnego lądowania jezior, w podtopionej strefie okrajkowej torfowisk wysokich, na wierzchołkach torfowisk wysokich na obrzeżach dystroficznych jezior, tzw. tobołków i innych podobnych zbiorników, w nieckach dawniej zajętych przez jeziora, w których obniżony został poziom wody, lecz przynajmniej okresowo jej lustro występuje ponad dnem jeziora. Roślinność torfowisk

prześciowych i trzęsawisk jest bardzo zróżnicowana florystycznie, ale wspólną cechą fitocenoz jest dwuwarstwowa struktura, na którą składają się warstwa mszysta i zielna; gatunki drzewiaste przy stałych warunkach wodnych mogą osiedlać się tylko sporadycznie i na krótki czas. Warstwę mszystą budują albo torfowce (wyłącznie lub w przewadze), i wtedy najczęściej jest ona bardzo zwarta, albo mchy właściwe, których udział może być bardzo zróżnicowany.

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk

Siedliska te obejmują torfowiska alkaliczne. Zalicza się do nich mezo- i mezo-oligotroficzne, słabo kwaśne, neutralne i zasadowe młaki, torfowiska źródłiskowe i przepływowe typu niskiego, zasilane przez wody podziemne, zasobne lub bardzo zasobne w zasady, porośnięte przez różnorodne, geograficznie zróżnicowane, torfotwórcze zbiorowiska mszystemoniskoturzycowe (mechowiska). Siedliska są stale wysyczone wodą, a poziom wód gruntowych jest zbliżony do poziomu gruntu i stosunkowo stabilny.

8150 Środkowoeuropejskie wyżynne piargi i gołoborza krzemianowe

W Polsce notowane są tylko jego kresowe odmiany, charakteryzujące się specyficznym składem gatunkowym. Siedlisko obejmuje pionierską roślinność piargów i gołoborzy bezwapiennych o silnie zróżnicowanym charakterze. Zasadniczą cechą siedliska jest występowanie ubogo liczebnej i gatunkowej roślinności zielnej, z dużym udziałem mszaków i porostów. Występują wierzbownica wzgórzca *Epilobium collinum* oraz starzec lepki *Senecio viscosus*.

8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *O. Androsacetalia vandellii*

Siedliska zdominowane są przez różne gatunki paproci przede wszystkim z rodzaju zanokcica *Asplenium* sp., a w niektórych postaciach przez paprotnicę kruchą *Cystopteris fragilis*, paprotkę pospolitą *Polypodium vulgare* lub włosocień delikatny *Trichomanes speciosum*. Często towarzyszą im gatunki naskalnych muraw, takie jak: rozchodnik wielki *Sedum maximum*, kostrzewa blada *Festuca pallens*, jastrzębiec blady *Hieracium schmidtii* czy dzwonek okrągłolistny *Campanula rotundifolia*. Zbiorowiska z rzędu *Androsacetalia vandellii* ograniczone są do odsłoneń skał bezwapiennych występują na bazaltach, zieleńcach, porfirach, trachybazaltach, granitach, gnejsach, andezytach i piaskowcach. Siedlisko rozwija się na stromych skałach, a większość tworzących je gatunków to typowe chasmodyty zakorzenione w szczelinach skalnych. Niektóre z wchodzących tu gatunków rosną bezpośrednio na warstwie mszaków lub też cienkiej warstwie próchnicy, zalegającej na półkach skalnych. Mszaki i porosty występują z reguły bezpośrednio na powierzchni odsłoniętych skał.

9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*)

Siedliska te obejmują swym zasięgiem lasy bukowe. Są to zbiorowiska ubogie florystycznie, stąd też najczęściej brak w nich dobrze wyróżniających się gatunków diagnostycznych. Trzon składu gatunkowego tworzą acido- i mezofilne gatunki ogólnoleśne, występujące także w borach z klasy *Vaccinio-Piceetea* oraz kwaśnych dąbrowach z klasy *Quercetea robori-petraeae*. Mimo niejednoznacznej charakterystyki florystycznej zbiorowiska te jednak są łatwe do wyróżnienia dzięki dominacji buka i jodły w drzewostanie, ubogiej warstwie runa i krzewów oraz fizjonomii.

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

Zbiorowisko leśne o szerokim, naturalnym zasięgu. Reprezentuje grupę wielogatunkowych, żyznych lasów liściastych, z dominacją dębu i graba. Zasięg obejmuje przede wszystkim obszary nizinne i piętro pogórza. Charakteryzuje go szeroka skala warunków siedliskowych. W zależności od żyzności i wilgotności gleby, siedliska grądu są klasyfikowane jako las mieszany świeży, las mieszany wilgotny, las świeży, las wilgotny oraz las mieszany wyżynny i las wyżynny. Zmienny jest także, wynikający z tych warunków, skład florystyczny runa. Naturalne grądy charakteryzują się dużym bogactwem florystycznym i złożoną strukturą drzewostanu. Ze względu na właściwości zajmowanych siedlisk, drzewostany grądowe zostały w znacznym stopniu przekształcone w wyniku prowadzonej gospodarki. Przejawia się to uproszczoną strukturą przestrzenną i wiekową, obniżeniem wieku drzewostanu, brakiem (lub obniżeniem zawartości) martwego drewna.

9180 jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (All. Tilio platyphylis-Acerion pseudoplatani)

W drzewostanie panują gatunki ekologicznie przystosowane do tych trudnych warunków siedliskowych, zdolne do tworzenia wielopniowych, odroślowych form i do szybkiego rozwoju młodych drzewek na ruchomym podłożu. Najbardziej charakterystycznymi dla tego siedliska drzewami są: jawor, w wielu wypadkach tworzący jednogatunkowe drzewostany, oraz lipa szerokolistna. W wyższych położeniach współdominują jarząb pospolity i buk zwyczajny, z domieszką jodły i świerka. Charakterystycznymi elementami runa są paprocie i wysokie, nitrofilne byliny. Siedlisko *9180 należy do jednych z najrzadziej spotykanych na terenie Polski.

9190 Kwaśne dąbrowy (Quercion robori-petraeae)

Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje ubogie lasy dębowe z acydofilnym runem, typowe dla strefy wpływów klimatu atlantyckiego. Kwaśne dąbrowy mają zwykle drzewostan budowany przez dęby - bezszypułkowy *Quercus petraea* (zwłaszcza postaci cieplejsze i uboższe) lub szypułkowy *Quercus robur* (zwłaszcza postaci wilgotniejsze). W domieszce mogą wystąpić także: sosna *Pinus sylvestris*, brzoza brodawkowata *Betula pendula* (rzadziej brzoza omszona *Betula pubescens*), buk *Fagus sylvatica*, jarzębina *Sorbus aucuparia*. Stałym gatunkiem warstwy zielnej jest borówka czarna *Vaccinium myrtillus*.

91D0 Bory i lasy bagiennie

Bory i lasy na bagiennych, rzadziej wilgotnych siedliskach torfowych (przynajmniej na płytkiej warstwie torfu), najczęściej związane z kompleksami torfowisk wysokich i przejściowych. Pozostają zwykle pod wpływem zasilania ubogą w związki odżywcze wodą opadową (ombrogeniczną) lub z płytkich warstw gruntowych (topogeniczn). Zbiorowiska budowane głównie przez brzozę omszoną *Betula pubescens*, sosnę zwyczajną *Pinus sylvestris* i świerka pospolitego *Picea abies* oraz gatunki specyficzne dla oligotroficznych i mezotroficznych terenów bagiennych, w tym gatunki z rodzajów torfowiec *Sphagnum* spp., turzyca *Carex* spp. i borówka *Vaccinium* spp. Typowe sytuacje terenowe, w których występuje siedlisko, to torfowiska wysokie oraz torfowiska wypełniające zagłębienia wytopiskowe. Siedlisko można jednak spotkać także w nietypowych sytuacjach terenowych nawet w dolinach rzecznych.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnion glutinoso-incanae) i olsy źródliskowe

Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje nadrzeczne lasy: olszynki olszy szarej, olszowe, jesionowe, wierzby białej i kruchej oraz topoli białej i czarnej. Wymienione lasy wykształcają się na glebach zalewanych wodami rzeczными, o wysokim poziomie wód gruntowych, głównie klasyfikowanych jako pobagiennie lub napływowe aluwialne. Zgodnie z definicją należy tu kilka istotnie różniących się podtypów drzewostanów, a mianowicie od jesionowo-olszowych na obszarach źródlisk i związanych z nimi cieków, przez olszowe w dolinach szybko płynących rzek, olszyny nad wolno płynącymi strumieniami, górskie olszynki olszy szarej, po nadbrzeżne lasy wierzbowe i topolowe nad dużymi rzekami. W drzewostanie jako gatunki typowe dla siedliska wymienia się zwykle olszę czarną *Alnus glutinosa*, jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, wierzbę białą *Salix alba*, wierzbę kruchą *Salix fragilis*, topolę białą *Populus alba*, topolę czarną *Populus nigra*.

91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum)

Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje wilgotne lasy dębowo-wiązowo-jesionowe związane z siedliskami okazjonalnie zalewanymi wodami rzeczными lub pozostającymi pod wpływem okresowych spływów wód powierzchniowych lub ruchomych. Typowy łęg jest zbiorowiskiem o zróżnicowanej strukturze pionowej i przestrzennej z wyraźnie zaznaczoną zmiennością sezonową. W wyższej warstwie głównymi gatunkami jest dąb szypułkowy oraz jesion wyniosły. W niższych warstwach występują głównie wiązy szypułkowy, polny, rzadziej górski oraz klon polny, jabłoń dzika, czeremcha zwyczajna.

9410 Górskie bory świerkowe

Na terenie tego siedliska spośród gatunków charakterystycznych najczęściej obserwowano: świerk pospolity *Picea abies*, jarząb pospolity *Sorbus aucuparia*, wietlica alpejska *Athyrium distentifolium*, trzcinnik owłosiony *Calamagrostis villosa*, śmiałek pogięty *Deschampsia flexuosa*, nerecznica szerokolistna *Dryopteris dilatata*, przytulia hercyńska *Galium saxatile*, podbiałek alpejski *Homogyne alpina*, kosmatka leśna *Luzula sylvatica*, widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum*, pszeniec leśny *Melampyrum sylvaticum*, siódmaczek leśny *Trientalis europaea*, borówka czarna *Vaccinium myrtillus*, borówka brusznica *Vaccinium vitis-idaea*, mchy i wątrobowce: widłożąb miotlasty *Dicranum scoparium*, płaszczec falisty *Plagiothecium undulatum*, płonnik strojny *Polytrichastrum formosum*. Do naturalnych czynników zagrażających tym borom należą silne wiatry, okiść, obfite opady śniegu, a także owady pasożytnicze.

6.8. Świat zwierzęcy

Fauna na obszarze opracowania jest charakterystyczna dla tego regionu kraju i jest powiązana ściśle z siedliskiem, w jakim się znajduje. Siedlisko to tworzy przede wszystkim szata roślinna i stopień przekształcenia krajobrazu. Ze względu na położenie obszaru opracowania na terenach z dużym udziałem lasów występują tu gatunki takie jak: jelenie, sarny, dziki, zające, kuny leśne, lisy, nornice rude, myszy zaroślowe. Natomiast na obszarze otwartym występują gatunki typowe dla siedlisk łąkowych i polnych, takie jak: mysz polna, łasica, nornik zwyczajny, gronostaj. Ponadto w mieście Świeradów-Zdrój występuje pięć gatunków nietoperzy oraz bogaty zbiór gatunków ptactwa, z czego 91 to gatunki lęgowe i prawdopodobnie lęgowe, a 4 zimujące. Wiele gatunków jest objętych ochroną, częściową ochroną, są także gatunki zagrożone oraz potencjalnie zagrożone na Śląsku.

Wśród ssaków do gatunków objętych ochroną należą: jeż, kret (częściowa ochrona), ryjówka aksamitna, ryjówka malutka, ryjówka górską, rzęsorek rzeczek, gronostaj, łasica łąska, wiewiórka. Wśród ptaków najliczniejsza jest pliszka górską i turkawka, ale występują tu również: pluszcz, strumieniówka, kruk i siniak. Ponadto występują gatunki ptaków objętych ochroną – wymagających wyznaczenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania oraz wielkości stref ochrony, do których należą m.in.: cietrzew, włochatka, sóweczka. Wśród gadów i płazów dominują: traszka górską, żaba trawna i jaszczurka żyworodna, a rzadziej występuje: traszka zwyczajna, padalec zwyczajny, żmija zygzakowata, zaskroniec zwyczajny, żaba wodna, jaszczurka zwinka. Przy czym ochroną całkowitą objęte są: traszka zwyczajna, traszka górską, ropucha zwyczajną, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny i żmija zygzakowata.

6.9. Krajobraz

W zakresie krajobrazu kulturowego na obszarze objętym projektem Studium występują elementy dziedzictwa kulturowego, wyróżniające się w przestrzeni, mające trzeci wymiar dostrzegalny przez odbiorcę. Obiekty te zostały opisane w rozdziale 6.12 niniejszej prognozy. Charakterystyczne elementy, kształtujące krajobraz kulturowy to sylwety kościołów, domów zdrojowych, zespoły folwarczne. Na uwagę zasługują również układ urbanistyczny Świeradowa-Zdroju oraz i układy ruralistyczne Czerniawy-Zdrój. Większość miasta znajduje się w krajobrazie leśnym.

Krajobraz gminy to jedna z najważniejszych wartości terenu. Krajobraz ukształtowany został przez góry stare o szczytach łagodnie – równoleżnikowo zgrupowanych w pasma górskie. Na południe od Miasta rozciąga się pasmo Gór Izerskich z ze szczytem Wielka Kopa. Dodatkowym atutem regionu są liczne zgrupowania skał oraz głębokie doliny potoków. Pomiędzy Izerami, w dolinie rzeki Kwisa położony jest Świeradów-Zdrój, z zabudowaniami kształtowanymi od stuleci.

Na terenie Miasta występują budynki mieszkalne wolnostojące, często willowe oraz budynki mieszkalne wielorodzinne. Ponadto dużą część zabudowy stanowią budynki związane z usługami turystyki i wypoczynku. Budynki wykończone są w sposób charakterystyczny dla tego regionu. Zabudowania sięgają zazwyczaj do dwóch/trzech kondygnacji nadziemnych, dachy są strome, o pokryciu w odcieniach czerwieni i brązu.

6.10. Klimat lokalny, stan powietrza atmosferycznego oraz klimat akustyczny

Klimat lokalny warunkowany jest rozprzestrzenianiem się zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym. Bardzo ważną rolę odgrywają tu wysokość opadów, siła i kierunek wiatru, temperatura powietrza oraz wilgotność.

Obszar opracowania według podziału Polski W. Okołowicza położony jest w Sudeckiej Krainie Klimatycznej ze średnimi wpływami oceanicznymi. Klimat występujący na tym obszarze jest zbliżony do klimatu Kotliny Jeleniogórskiej i innych kotlin sudeckich. Charakterystyczne jest dla tego terenu występowanie zjawiska inwersji termicznej, a w nieckowatych obniżeniach w strefie wierzchowinowej Gór Izerskich przyjmuje przy niekorzystnych warunkach termicznych postać intensywnej inwersji radiacyjnej. Ponadto w kształtowaniu się składników klimatycznych widoczna jest piętrowość. Średnia roczna temperatura wynosi ok. 7,0°C. Najchłodniejszym miesiącem jest styczeń, kiedy średnia temperatura wynosi około 4,5°C, natomiast w najcieplejszym lipcu średnia temperatura sięga około 17,0°C. Ze względu na położenie oraz ukształtowanie terenu obszar opracowania charakteryzuje się znaczną sumą opadów atmosferycznych i dni pochmurnych oraz zaleganiem mgły w stosunku do innych obszarów Sudetów. Rozkład opadów na obszarze Świeradów-Zdrój nie tylko charakteryzuje się zróżnicowaniem w zależności od pory roku, ale także od położenia terenu nad poziomem morza. Ilość opadu w skali roku wynosi ok. 1180mm, przy czym na Stogu Izerskim sięga do 1200mm. Najobfitsze opady występują w lipcu a najśłabsze w lutym. Średnia liczba dni z opadami śniegu wynosi ok. 180 do 210. Okres wegetacyjny na obszarze opracowania trwa przeciętnie około 140-150 dni. Dominują wiatry z kierunku zachodniego.

Jednocześnie ze względu na swoje położenie miasto Świeradów-Zdrój charakteryzuje się występowaniem w skali lokalnej topoklimatu uzdrowiska, którego charakterystykę określili pracownicy Zakładu Klimatologii IGiPZ PAN oraz wyróżnili trzy strefy bioklimatyczne:

- strefa o korzystnych dla organizmu człowieka warunkach termicznych i wilgotnościowych, dobrych warunkach solarnych i higienicznych powietrza – obejmuje zbocza o ekspozycji południowej, południowo-zachodniej i południowo-wschodniej a także zachodniej i wschodniej,
- strefa umiarkowanie korzystna – o warunkach nasłonecznienia gorszych niż w strefie korzystnej, ale o prawidłowym przewietrzaniu, mniejszych amplitudach dobowych temperatury i wilgotności względnej – obejmuje ona północno-wschodnie i wschodnie zbocza Stogu Izerskiego wraz ze spłaszczeniem stokowym,
- strefa niekorzystna – o złych warunkach bioklimatycznych – obejmuje dolinę rzeki Kwisy wraz z dolinkami bocznych dopływów, stanowiących rynny spływu zimnego powietrza, zwłaszcza w dolnej partii zbocza Sępiej Góry.

Jakość powietrza

Badania jakości powietrza dla miasta Świeradów-Zdrój, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadza Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu. Zgodnie z podziałem na strefy, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, miasto Świeradów-Zdrój leży w strefie dolnośląskiej. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych;
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe;
- do klasy D1 – jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego;

- do klasy D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z wymaganiami dotyczącymi działań na rzecz poprawy jakości powietrza lub na rzecz utrzymania tej jakości.

Według najnowszej rocznej oceny jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia za rok 2019 strefa dolnośląska cechuje się średnią jakością powietrza. Podsumowanie badań przedstawia poniższa tabela. Dla czterech z 12 substancji mierzonych wyniki nie były w normie. Dla ozonu - poziomu celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2.

Klasy strefy dolnośląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń według kryterium ochrony zdrowia ludzi

Rodzaj substancji badanej											
NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
Symbol klasy dla poszczególnych substancji dla strefy dolnośląskiej											
A	A	A	A	A	C	C	C	A	A	A	C

źródło: opracowania własne na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie dolnośląskim raport wojewódzki za rok 2019

Według najnowszej rocznej oceny jakości powietrza pod kątem ochrony roślin za rok 2019 strefa dolnośląska cechuje się dość dobrą jakością powietrza. Podsumowanie badań RWMS we Wrocławiu przedstawia poniższa tabela. Dla ozonu – poziomu celu długoterminowego strefa dolnośląska uzyskała klasę D2.

Klasy strefy dolnośląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń według kryterium ochrony roślin

Rodzaj substancji badanej		
NO _x	SO ₂	O ₃
Symbol klasy dla poszczególnych substancji dla strefy dolnośląskiej		
A	A	A

źródło: opracowania własne na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie dolnośląskim raport wojewódzki za rok 2019

W mieście Świeradów-Zdrój prowadzone są także pomiary jakości powietrza w zakresie stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀. Mierniki znajdują się przy ul. 11 Listopada 35, ul. Bronka Czecha 9 i przy ul. Sanatoryjnej 3. Według pomiarów przeprowadzonych w dniach 31.01.2019-06.02.2019 jakość powietrza pod względem zawartości pyłu PM₁₀ jest bardzo dobra i wynosi od 6 do 101 µg/m³ przy ul. 11 Listopada (średnia dobowo wynosi 30), od 0 do 41 µg/m³ przy ul. Bronka Czecha (średnia dobowo wynosi 18) oraz od 4 do 79 µg/m³ przy ul. Sanatoryjnej (średnia dobowo wynosi 4).

Klimat akustyczny

Pod względem komfortu akustycznego na terenie Świeradowa-Zdroju źródła hałasu stanowi układ komunikacyjny, pomimo, że miasto nie posiada gęstej sieci dróg. Największe natężenie ruchu ma miejsce przede wszystkim na dwóch drogach wojewódzkich oraz drogach gminnych w centrum miasta, gdzie ze względu na historyczny układ parametry są obniżone. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, (Dz. U. z 2014 r., poz. 112 tekst jednolity), wyznaczone dopuszczalne poziomy hałasu określone dla pory dziennej i nocnej dla uzdrowiska są bardziej restrykcyjne niż dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Przeprowadzone pomiary w dniach 4 i 5 czerwca oraz 30 lipca 2008r. w sześciu miejscach Świeradowa-Zdrój wykazały, że letni ruch komunikacyjny powoduje przenikanie hałasu do centrum uzdrowiska. Kształtuje się on średnio na poziomie 49-55 dB(A) dla całego okresu pomiarowego, przy czym na terenach leśnych i parkowych nie przekracza dopuszczalnych poziomów, a na terenie parku Zdrojowego wynosi 43-44 dB(A). Natomiast przy ulicach o dużym natężeniu ruchu wartość 50 dB (A) była przekroczona. Niemniej jednak hałas drogowy nie

stwarza zagrożenia dla obiektów uzdrowiskowych, a poza sezonem letnim uciążliwości z nim związane występują jedynie lokalnie wzdłuż głównych dróg.

Miasto Świeradów-Zdrój objęte jest ochroną uzdrowiskową uzdrowiska „Świeradów-Zdrój” i uzdrowiska „Czerniawa-Zdrój”, dla których obowiązują zasady gospodarowania zawarte w Statucie Uzdrawisk Świeradów-Zdrój oraz Czerniawa-Zdrój. Obszar opracowania położony jest w granicach strefy „A” ochrony uzdrowiskowej uzdrowiska „Świeradów-Zdrój”, strefy „A” ochrony uzdrowiskowej uzdrowiska „Czerniawa-Zdrój” oraz strefy „B” ochrony uzdrowiskowej uzdrowisk „Świeradów-Zdrój” i „Czerniawa-Zdrój”, strefy „C” ochrony uzdrowiskowej uzdrowisk „Świeradów-Zdrój” i „Czerniawa-Zdrój”, które są wspólne dla obu uzdrowisk.

Pola elektromagnetyczne

W zakresie promieniowania elektromagnetycznego podstawowym źródłem są linie elektroenergetyczne wytwarzające pole elektromagnetyczne o częstotliwości 50 Hz mogące oddziaływać negatywnie na zdrowie ludzi. Sieć miejska o napięciu 20 kV w terenie zwartej zabudowany jest rozproszona kablami, natomiast jako napowietrzna funkcjonuje na pozostałym obszarze. Innymi emiterni pól elektromagnetycznego są stacje bazowe telefonii komórkowej. Niemniej jednak na terenie miasta Świeradów-Zdrój nie występują stacje, których oddziaływanie przekracza dopuszczalne normy i może oddziaływać negatywnie na zdrowie mieszkańców.

6.11. Obiekty i obszary cenne przyrodniczo objęte ochroną.

Na obszarze miasta Świeradów-Zdrój zostały wyznaczone następujące formy ochrony przyrody określone w ustawie o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. Są to:

- Obszar Specjalnej Ochrony ptaków PLB020009 „Góry Izerskie”,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk PLH020102 „Łąki Gór i Pogórza Izerskiego”,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk PLH020047 „Torfowiska Gór Izerskich”,
- pomniki przyrody.

Obszar Specjalnej Ochrony ptaków PLB020009 „Góry Izerskie”

Obszar Specjalnej Ochrony ptaków PLB020009 „Góry Izerskie” został powołany w 2011r. ze względu na swoje walory. Stanowi go ostoja położona w Sudetach Zachodnich obejmująca polską część Gór Izerskich oraz fragment Pogórza Izerskiego. Południowo-zachodnia granica obszaru pokrywa się z przebiegiem polsko-czeskiej granicy państwowej. Od południowego-wschodu Góry Izerskie sąsiadują z Karkonoszami. Główną część ostoi tworzą dwa grzbiety: Wysoki Grzbiet (z jego kulminacją - Wysoką Kopą 1126m n.p.m. - najwyższe wzniesienie Gór Izerskich) oraz Grzbiet Kamienicki. Geologicznie Góry Izerskie należą do jednostki zwanej blokiem karkonosko-izerskim. Północną część tworzy masyw zbudowany ze starych przeobrażonych skał, otaczających młodsze granity karkonoskie. Skały metamorficzne polskiej części gór to głównie gnejsy, granitoidy i łupki łuszczkowe. Geomorfologicznie na większości obszaru występuje stara powierzchnia zrównania. Cechuje ją łagodna rzeźba, wraz z bardzo wilgotnym klimatem. Obszar obejmuje piętro pogórza, piętro regła dolnego oraz górnoreglową część, obniżającą swój dolny zasięg do około 800 m n.p.m. Obniżenie zasięgu regła górnego jest związane z oziębiającym wpływem rozległych kotlin górskich (np. Hala Izerska). Kotliny te cechują się "kontynentalizmem" klimatu wynikającym z położenia na znacznej wysokości i powstawaniem w nich zimowych i letnich zmrzowisk. Najcenniejszymi ekosystemami w górskiej części ostoi są torfowiska wysokie i przejściowe, torfowiska zdolne do regeneracji oraz bory na torfie, zaś w obrębie pogórza największą wartość przyrodniczą przedstawiają zbiorowiska łąkowe. Torfowiska w Górach Izerskich cechują się bardzo obfitymi opadami, porównywalnymi z najwyższymi partiami Karkonoszy. Stopień zatorfienia piętra regła górnego sięgał 40%, co jest wartością porównywalną z danymi podawanymi z Finlandii. Niestety, z racji prowadzenia intensywnej gospodarki leśnej oraz melioracji wodnych w tym rejonie, już od poł. XIX w. powierzchnia naturalnych siedlisk uległa znacznym przekształceniom. Obecnie lasy są tu mocno zdegradowane zarówno w wyniku niewłaściwej gospodarki leśnej, jak i zanieczyszczeń powietrza. Na obszarze Gór Izerskich i

fragmencie Pogórza Izerskiego współcześnie stwierdzono gniazdowanie co najmniej 18 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej - między innymi cietrzew, sóweczka i włośchatka, dla których Góry Izerskie stanowią jeden z najważniejszych w kraju obszarów lęgowych. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C6) następujących gatunków ptaków: cietrzew, sóweczka, włośchatka, dzięcioł zielonosiwy.

Gatunki ujęte w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt (PCK): bielik, cietrzew, puchacz, sóweczka, włośchatka, czeczotka. Stwierdzono tu prawdopodobnie najwyższe stanowiska w Polsce i w Europie Środkowej bielika, żurawia oraz najwyższe stanowisko w Polsce sieweczki rzecznej. Na uwagę zasługuje także tutejsza, bardzo liczna, populacja świergotka łąkowego. Góry Izerskie obok Karkonoszy stanowią najważniejszą górską ostoję cietrzewia w naszym kraju i równocześnie jedną z najważniejszych ostoi w Polsce. Po stronie czeskiej wyznaczono ostoję ptasią (kierując się potrzebami ochrony cietrzewia i włośchatki) na pow. 11 674 ha. Ponadto Lesy CR wyznaczyły obszar specjalnej ochrony cietrzewia na pow. 22 115 ha. Po polskiej stronie od roku 2000 funkcjonuje system stref ochronnych. Na obszarze ostoi zarejestrowano 17 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. W dolinie Izery i lokalnie na wierzchołkach wykształciły się dobrze zachowane, największe w Polsce kompleksy torfowisk górskich. Charakterystycznymi dla najwyższej położonych obszarów ostoi siedliskami są również bory bagienne i górskie bory świerkowe. W niższych położeniach występują kwaśne buczyny, górskie łąki konietlicowe, górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie i wilgotne łąki trzęślicowe. Stwierdzono tu 5 gatunków figurujących w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin: sosnę drzewokosą, brzozę karłowatą, wełnianeczkę alpejską, wełnianeczkę darniową oraz turzycę bagienną. Współcześnie w ostoi zidentyfikowano 11 gatunków ssaków ujętych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, spośród których należy wymienić m.in. mopka, nocka Bechsteina, wydrę, rysia oraz wilka. Na obszarze ostoi występuje co najmniej 5 gatunków owadów z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, a są to: trzepla zielona, przeplatka aurinia, czerwończyk nieparek, modraszek telejus i modraszek nausitous. Na terenie ostoi stwierdzono szklarnika alpejskiego oraz ryjówkę alpejską, gatunki zagrożone w skali kraju.

W granicach miasta położonych w zasięgu Obszaru Specjalnej Ochrony ptaków PLB020009 „Góry Izerskie” oraz jego bezpośredniego sąsiedztwa stwierdzono występowanie siedlisk mogących stanowić potencjalne miejsce występowania ptaków będących celem ochrony tego obszaru m.in.:

- derkacza – łąki w pobliżu Czarnego Potoku w rejonie ulicy Młyńskiej, ulicy Głównej w okolicach kościoła, w okolicach potoku Łużyca w rejonie ulicy Długiej oraz w rejonie ulicy Strażackiej,
- włośchatki – lasy w rejonie ulicy Długiej po przeciwnej stronie hotelu Malinowy Dwór,
- cietrzewia – rejon ulic Strażackiej i Górzystej (w okresie zimowym) oraz na południe od ulicy Izerskiej.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk PLH020102 „Łąki Gór i Pogórza Izerskiego”

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk PLH020102 „Łąki Gór i Pogórza Izerskiego”, obejmuje fragment podnóża Gór Izerskich (Kamienickiego Grzbietu) oraz Pogórza Izerskiego - najbardziej na zachód wysuniętej polskiej części Sudetów. Najważniejszym komponentem krajobrazowym i funkcjonalnym obszaru są obszary półnaturalne: łąki oraz murawy, mniejsze znaczenie mają lasy (zachowane głównie wzdłuż cieków oraz jako laski i zadrzewienia śródpolne). Najcenniejszymi elementami są łąki z wszewłogą górską, należące do górskich łąk konietlicowych, oraz górskie formy świeżych łąk niżowych użytkowanych ekstensywnie, i - w mniejszym stopniu - muraw bliźniczkowych. Ponadto występują tu mocno przekształcone (osuszane) łąki wilgotne ze związku Molinion i Calthion. Jest to praktycznie jedyny w miarę zwarty obszar występowania atlantyckiego gatunku, wszewłogi górskiej *Meum athamanticum*, oraz tworzonego przez nią zespołu roślinnego *Meo-Festucetum*, w Polsce znanego tylko z Sudetów Zachodnich. Są tu również zachowane siedliska bytowania wielu cennych gatunków zwierząt.

W zakresie cennych siedlisk objętych ochroną w ramach ww. obszaru Natura 2000 na obszarze miasta Świeradów-Zdrój stwierdzono występowanie:

- górskich łąk konietlicowych użytkowanych ekstensywnie - w rejonie ulicy Strażackiej (na zachód od skrzyżowania z ulicą Spokojną) – zakwalifikowanych jako typ 6520,
- niżowych i górskich świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie – rejon ulicy Nadrzecznej i

Młyńskiej oraz niewielki płat w rejonie ulicy Głównej (obok kościoła) – zakwalifikowane jako typ 6510.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk PLH020047 „Torfowiska Gór Izerskich”

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk PLH020047 „Torfowiska Gór Izerskich” obejmuje całą "wewnętrzną" część Gór Izerskich, od Wysokiego Grzbietu na południe, do Izery stanowiącej granicę państwową, opierając się na wschodzie o drogę E65 (droga krajowa nr 3) i tor nieczynnej linii kolejowej. Jest to granitowa część Gór Izerskich, która na większości obszaru stanowi geomorfologicznie starą powierzchnią zrównania. Cechuje ją łagodna rzeźba, wraz z bardzo wilgotnym klimatem sprzyjająca tworzeniu się torfowisk. Obszar obejmuje największy w Polsce kompleks torfowisk górskich, w skład których wchodzi torfowiska wysokie żywe w ich regionalnej, sudeckiej odmianie, torfowiska przejściowe, bory na torfie oraz torfowiska zdolne do regeneracji. Wymienione siedliska pokrywają trzy typy torfowisk: dolinowe, stokowe i grzbietowe. Są one głównym celem ochrony w tym obszarze. Torfowiska izerskie należą do unikatowego w skali kraju typu torfowisk górskich. Unikatowe są również przejawy erozji bocznej rzek podcinających złoża torfowe (naturalne odsłonięcia profili torfowych). Ponadto w obszarze zidentyfikowano siedem innych typów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Habitatowej. Stwierdzono też występowanie kilku gatunków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej (m.in. cietrzewia *Tetrao tetrix* i żurawia *Grus grus*). Najcenniejsze torfowiska, położone wzdłuż Izery, objęte ochroną rezerwatową, nie są w chwili obecnej zagrożone bezpośrednimi negatywnymi działaniami. Problemem natomiast pozostaje cała część znajdująca się poza rezerwatem. W granicach miasta Świeradów-Zdrój znajduje się jedynie ok. 3 ha tego obszaru (tereny leśne).

Pomniki przyrody

W granicach Świeradowa-Zdrój występuje 6 pomników przyrody. Wśród nich wyróżnić można następujące drzewa:

- buk pospolity *Fagus sylvatica* L. - położony przy ul. Sienkiewicza, naprzeciwko posesji nr 6. Wiek – 150 lat, pierśnica 460 cm. Numer rejestru: 444,
- buk pospolity *Fagus sylvatica* L. – położony przy ul. Bocznej 4, przy myjni – zrosnięty z dębem szypułkowym. Wiek 120 – 150 lat, pierśnica 590 cm. Numer rejestru: 446,
- dąb szypułkowy *Quercus robur* L. położony przy ul. Bocznej 4, przy myjni – zrosnięty z bukiem pospolitym. Wiek 120-150 lat, pierśnica 383 cm. Numer rejestru: 445,
- klon jawor *Acer pseudoplatanus* L. – położony w Czerniawie-Zdroju przy ul. Sanatoryjnej, naprzeciwko budynku nr 45, wiek 100 lat. Pierśnica 424 cm. Numer rejestru 453,
- klon jawor *Acer pseudoplatanus* L. - położony w Czerniawie-Zdroju, przy ul. Sanatoryjnej 54, 2m od części narożnej budynku. Wiek 150 lat, pierśnica 437 cm. Numer rejestru: 450,
- lipa drobnolistna *Tilia cordata* Mill. – położona w Czerniawie-Zdroju przy ul. Górzystej, wiek 100 lat. Pierśnica 435 cm. Numer rejestru 452.

6.12. Dziedzictwo kulturowe

Zestawienie wszystkich obiektów, które zostały objęte ochroną konserwatorską na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 282 ze zm.) przedstawia poniższa tabela.

Wykaz zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków

Lp.	Lokalizacja	Obiekt	Nr w rejestrze
1.	Świeradów Zdrój	Układ urbanistyczny miasta	336/612/J z 26.02.1980
2.	ul. Główna 8-11	Zespół kościelny: - Kościół p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego, - plebania w zespole kościelnym, - łącznik w zespole kościelnym	340/1340/J z 03.08.1998
3.	ul. Asnyka 10	Zespół willi miejskiej: - d. willa Pintscha, ob. willa Marzenie, - oficyna przy d. willi Pintscha, ob. willi Marzenie w zespole - park w zespole	348/904/J z 19.02.1988
4.	ul. Długa 67	Dom mieszkalny	A/5285 z 19.08.2011
5.	ul. Główna 12	Dom mieszkalny	342/1480 z 25.01.1966
6.	ul. Górská 15	Pensjonat Lohengrin	349/937/J z 28.12.1988
7.	ul. Leśna 1, 2	Pensjonat	343/1173/J z 04.08.1994
8.	ul. Lwówecka 5	Młyn	339/1256/J z 28.03.1996
9.	ul. 3 Maja 1	Zespół uzdrowiskowy: - Dom Zdrojowy – pawilon B, - Dom Zdrojowy, - Hala spacerowa i pijalnia wód mineralnych	351/903/J z 14.01.1988
10.	ul. Piastowska 1	Pensjonat „EL Dorado”	344/1176/J z 20.10.1994
11.	ul. Piastowska 9	Dom mieszkalny	341/1068/J z 22.01.1991
12.	ul. Piłsudskiego 15	Budynek biurowo-administracyjny, d. pensjonat	A/6125 z 21.02.2019
13.	ul. Pszczela 1	Dom mieszkalny	A/989 z 05.07.2007
14.	ul. Ratowników Górskich 1	Budynek leczniczo-wypoczynkowy „Stary Zdrój”, ob. Dom Kuracyjny „Stary Zdrój”	337/895/J z 08.07.1987
15.	ul. Sienkiewicza 10	Pensjonat	338/939/J z 06.12.1988
16.	ul. Strumykowa 5	Willa	A/5982 z 04.11.2015
17.	ul. Zdrojowa 2	Willa Prinzess Charlotte	350/938/J z 28.12.1988
18.	ul. Dworcowa 1	Dworzec, ob. budynek Miejskiego Centrum Kultury, Aktywności i Promocji Gminy „Stacja Kultury”	A/5987 z 10.12.2015
19.	ul. Dworcowa 1	Magazyn przesyłowy	A/5987 z 10.12.2015
20.	ul. Dworcowa 1	Wiata-łącznik.	A/5987 z 10.12.2015

Źródło: Wykaz zabytków powiat lubański, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu

Na terenie miasta Świeradów-Zdrój przedmiotem ochrony konserwatorskiej są:

- obiekty sakralne oraz wille, pensjonaty, domy zdrojowe, domy mieszkalne wpisane indywidualnie do rejestru zabytków,
- obiekty ujęte w gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków,
- układ urbanistyczny miasta Świeradów-Zdrój wpisany do rejestru zabytków,
- zewidencjonowane stanowiska archeologiczne.

W mieście Świeradów-Zdrój znajdują się obiekty zabytkowe wpisane do gminnej ewidencji zabytków. Są to zabytki architektury i budownictwa, w tym zespoły i obiekty o lokalnych walorach historycznych. Są to przede wszystkim domy mieszkalne, domy mieszkalno-gospodarcze i wille. W granicach miasta nie ujęto cmentarzy w gminnej ewidencji zabytków. Liczba obiektów wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków wynosi 393 obiekty, z czego 93 znajdują się na terenie Czerniawy-Zdroju.

W mieście Świeradów-Zdrój występują stanowiska archeologiczne objęte wpisem do gminnej ewidencji zabytków. Stanowisk archeologicznych jest 4 i są to stanowiska:

- stanowisko nr 1/6/83-12 AZP, osada z późnego średniowiecza XIV-XV w.,
- stanowisko nr 3/8/83-12 AZP, ślad osadnictwa z okresu mezolitu, ślad osadnictwa z późnego średniowiecza XIV-XV w.,
- stanowisko nr 4/9/83-12 AZP, ślad osadnictwa z późnego średniowiecza XIV-XV w.,
- stanowisko nr 5/10/83-12 AZP, ślad osadnictwa z okresu nowożytnego.

6.13. UZDROWISKO

Miasto Świeradów-Zdrój objęte jest ochroną uzdrowiskową uzdrowiska „Świeradów-Zdrój” i uzdrowiska „Czerniawa-Zdrój”, dla których obowiązują zasady gospodarowania zawarte w Statucie Uzdrawisk Świeradów-Zdrój oraz Czerniawa-Zdrój. Obszar opracowania położony jest w granicach strefy „A” ochrony uzdrowiskowej uzdrowiska „Świeradów-Zdrój”, strefy „A” ochrony uzdrowiskowej uzdrowiska „Czerniawa-Zdrój” oraz strefy „B” ochrony uzdrowiskowej uzdrowisk „Świeradów-Zdrój” i „Czerniawa-Zdrój”, strefy „C” ochrony uzdrowiskowej uzdrowisk „Świeradów-Zdrój” i „Czerniawa-Zdrój”, które są wspólne dla obu uzdrowisk.

Obecnie strefa „A” liczy 219,85 ha, przy wyliczonym wskaźniku zieleni – 68,8%, strefa „B” – 1229,6 ha przy wskaźniku zieleni 71% oraz strefa „C” – 1306,5 ha, przy wyliczonym wskaźniku terenu biologicznie czynnego na poziomie 85,6%.

Na terenie uzdrowiska „Świeradów-Zdrój” znajdują się udokumentowane naturalne surowce lecznicze: wody lecznicze – szczyawy wodorowęglanowo-Ca-Mg-Fe, radocenne, które pobierane są przez:

- Ujęcie „Górne” - 0,5 m³/h 0,03% woda radocenna
- Ujęcie „Zofia” - 0,2 m³/h 0,09 szczyawa HCO₃-Ca-Mg-SO₄ + Rn
- Ujęcie „Marii Skłodowskiej – Curie
oraz
- Santa Maria - 4,3 m³/h 0,006 woda radocenna
- Odwiert 1a – 0,81m³/h 0,06 szczyawa fluorkowa, radocenna
- Odwiert 1p – 2,16m³/h 0,00 23 woda fluorkowa, radocenna
- Odwiert 2p – 7,2 m³/h 0,02 woda fluorkowa, radocenna
- Odwiert 4p – 4,8 m³/h 0,03 woda fluorkowa, radocenna.

Na terenie uzdrowiska „Czerniawa-Zdrój” występują natomiast wody lecznicze pobierane przez:

- Ujęcie „Jan” - 1,8 m³/h przy depresji 18,3 m
- Odwiert nr 1 – 1,8 m³/h przy depresji 18,3 m
- Odwiert Nr 4 – 1,17 m³/h przy depresji 42,12 m
- Odwiert P-1 – 1,5 m³/h przy ciśnieniu głowicowym 10,4 m H₂O
- Odwiert P-2 – 1,05m³/h przy ciśnieniu głowicowym 6,2 m H₂O.

Działanie tych wód powoduje tzw. efekt zewnętrzny przyczyniający się do rozszerzenia naczyń skórnych oraz efekt wewnętrzny powodujący zmniejszenie napięcia mięśniowego, uspokojenie, spadek ciśnienia tętniczego i zwolnienie akcji serca. Picie wód mineralnych powoduje zwiększenie wydzielania kwasów żółdkowych, pobudzenie przewodu pokarmowego, obniżenie poziomu cukru w surowicy. Wykorzystywane są do kąpieli, inhalacji, okładów oraz irygacji i tamponady.

W uzdrowisku „Czerniawa-Zdrój” prowadzone jest leczenie uzdrowiskowe w kierunkach leczniczych: choroby ortopedyczno-urazowe, choroby reumatologiczne, choroby kardiologiczne i nadciśnienie, choroby dolnych i górnych dróg oddechowych, osteoporoza oraz cukrzyca. Natomiast na terenie uzdrowiska „Świeradów-Zdrój” oprócz powyższych leczenie uzdrowiskowe jest prowadzone także w zakresie chorób układu nerwowego, chorób naczyń obwodowych, chorób kobiecych oraz chorób skóry.

Dla wszystkich stref w przyjętych statutach określono szczegółowe czynności zabronione w celu zapewnienia prawidłowej działalności lecznictwa uzdrowiskowego w zakresie wymagań sanitarnych, ochrony przed hałasem, estetyki budynków, sklepów, zakładów usługowych oraz placówek kulturalnych, handlu, promocji i informacji oraz ochrony jakości i ilości naturalnych surowców leczniczych.

Ponadto określono wskaźniki terenów zieleni urządzonej oraz powierzchnię nowo wydzielanych działek, i tak na terenie uzdrowiska „Czerniawa-Zdrój” i „Świeradów-Zdrój”:

- w strefie „A”, gdzie odbywa się lecznictwo uzdrowiskowe, wskaźnik powierzchni zieleni nieurtwardzonej i nie zabudowanej wynosi 79,5% i winien wynosić nie mniej 65% powierzchni strefy a minimalna powierzchnia nowo wydzielonych działek powinna się kształtować w granicach 0,25 ha;
- w strefie „B” stanowiącej otulinę strefy „A” wskaźnik powierzchni zieleni nieurtwardzonej i nie zabudowanej wynosi 87% i powinien wynosić nie mniej niż 50% powierzchni obszaru a minimalna powierzchnia nowo wydzielonych działek powinna się kształtować w granicach 0,20 ha;
- w strefie „C” wskaźnik powierzchni terenów zielonych wynosi 96% i powinien wynosić nie mniej niż 45% dla wszystkich rodzajów zabudowy a minimalna powierzchnia nowo wydzielonych działek powinna się kształtować w granicach: siedliskowych – 0,08 ha, rekreacyjnych – 0,10 ha, pensjonatowych 0,15 ha.

OCENA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU STUDIUM

7. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń projektu Studium

7.1. Cel opracowania projektu Studium

Jednym z celów sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Świeradów-Zdrój jest stworzenie podstawy do opracowywania nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które pozwolą na określenie rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych oraz zasad zagospodarowania i zabudowy, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych, wymogów ładu przestrzennego i ochrony środowiska oraz obecnych potrzeb gminy. Pozwoli również na sformułowanie w mpzp docelowych układów powiązań komunikacyjnych oraz uzbrojenia terenów w elementy infrastruktury technicznej, a także na określone granic ewentualnych terenów publicznych i szczegółowych zasad ich ochrony.

Potrzeba opracowania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wynika z konieczności jego aktualizacji i wprowadzenia spójności jego ustaleń z dokumentami planistycznymi wyższego rzędu, programami i raportami, w szczególności w zakresie zadań wynikających m.in. z:

- Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, 2020,
- Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Świeradów-Zdrój na lata 2016-2026.

Ponadto dokument ten należy dostosować do zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej, procesów demograficznych oraz zamierzeń inwestycyjnych. Jednocześnie ustalenia Studium wymagają aktualizacji wynikających ze zmian w obowiązujących przepisach prawa, m.in. w:

- ustawie z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 293 ze zm.),
- ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1161 ze zm.),
- ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1219 ze zm.),
- ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 310 ze zm.),
- ustawie z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 55 ze zm.),
- ustawie z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 797 ze zm.),
- ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2020r., poz. 1064 ze zm.).

Zmiany te dotyczą przede wszystkim uwzględnienia obszarów specjalnej ochrony, problematyki odnawialnych źródeł energii, ochrony przeciwpowodziowej.

7.2. Ustalenia projektu Studium

W ww. projekcie Studium ustalono następujące przeznaczenie terenu:

1) Tereny przeznaczone pod zabudowę

Tereny przeznaczone pod zabudowę to tereny inwestycyjne miasta Świeradów-Zdrój w dużej mierze już zainwestowane (w tym tereny, dla których przewiduje się przekształcenia funkcjonalno-przestrzenne) oraz potencjalne rezerwy terenów budowlanych.

Do terenów przeznaczonych pod zabudowę zakwalifikowano w Studium tereny oznaczone na rysunku Studium symbolami:

- MN/UT - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług turystyki,
- MN/UT/U – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej lub usług turystyki,
- MN/UT/U* – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej lub usług turystyki
- MW/MN – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub jednorodzinnej,
- MW - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- MW/U - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej,
- U - tereny zabudowy usługowej,
- UT - tereny zabudowy usługowej – turystyki, pensjonatowych,
- UT/U - tereny zabudowy usługowej – turystyki, pensjonatowych lub zabudowy usługowej
- US/UT - tereny usług sportu i rekreacji oraz turystyki i wypoczynku, placów gier i zabudowy usługowej – usług turystyki, pensjonatowych,
- US/UT/UZ/U - tereny zabudowy usługowej, usług sportu i rekreacji oraz turystyki i wypoczynku, placów gier i zabaw i zabudowy usługowej – usług turystyki, pensjonatowych oraz usług zdrowia
- UR - tereny zabudowy usługowej – usług centrotwórczych,
- UK - tereny zabudowy usługowej – kultu religijnego,
- UK/UT – tereny zabudowy usługowej – kultu religijnego i usług turystyki,
- UZ - tereny zabudowy usługowej – zdrowia,
- UO - tereny zabudowy usługowej – oświaty,
- UO/US - tereny usług oświaty oraz usług sportu i rekreacji oraz turystyki i wypoczynku, placów gier
- UO/US/UT – tereny usług oświaty, usług sportu i rekreacji oraz turystyki i wypoczynku, placów gier i zabudowy usługowej – usług turystyki, pensjonatowych,
- U/P - tereny zabudowy usługowej lub produkcyjno – magazynowej,
- RU - tereny obsługi produkcji gospodarstw rolnych, hodowlanych, ogrodniczych i rybackich.

2) Tereny o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania

Tereny o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania to tereny, na których dopuszczona jest zabudowa, ale o ograniczonej intensywności oraz adekwatnym do szczególnej specyfiki terenu charakterze czy funkcji.

Do terenów o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania zakwalifikowano w Studium tereny oznaczone na rysunku Studium symbolami:

- US - tereny usług sportu i rekreacji oraz turystyki i wypoczynku, placów gier i zabaw,
- US/U - tereny usług sportu i rekreacji oraz turystyki i wypoczynku, placów gier i zabaw lub zabudowy usługowej
- UT* - tereny zabudowy usługowej – turystyki, z wyłączeniem zabudowy kubaturowej,
- ZP - tereny zieleni urządzonej – parki,

- ZP/U – tereny zieleni urządzonej z usługami,
- UT/WS – tereny usług turystyki i wód powierzchniowych,
- ZP/UZ/UT - tereny zieleni urządzonej z usługami zdrowia i turystyki,
- ZP/UZ - tereny zieleni urządzonej z usługami zdrowia,
- ZP/US - tereny zieleni urządzonej z usługami sportu i rekreacji oraz turystyki i wypoczynku, placów gier i zabaw,
- ZC – tereny cmentarzy,
- ZD – tereny ogrodów działkowych,
- R – tereny rolnicze,
- KDP - tereny infrastruktury komunikacyjnej, w tym parkingi publiczne,
- KK/UT - tereny komunikacji kolejowej i usług turystyki,
- KK/UT /U - tereny komunikacji kolejowej, usług lub usług turystyki,
- TL - teren lądowiska dla szybowców.

Tereny infrastruktury technicznej tj.:

- NO – oczyszczalnia ścieków,
- O – składowanie odpadów,
- W – urządzeń wodociągowych,
- K – urządzeń kanalizacji sanitarnej,
- E – urządzeń elektroenergetycznych,
- G – urządzeń gazowniczych,
- T – urządzeń telekomunikacji,
- M – stacja meteorologiczna.

3) Tereny wyłączone z zabudowy

Do terenów wyłączonych z zabudowy zakwalifikowano w Studium tereny oznaczone na rysunku Studium symbolami:

- Z – tereny zieleni,
- ZL – tereny lasów i dolesień,
- WS – tereny wód powierzchniowych, zbiorników wodnych.

Celem wskazania terenów wyłączonych z zabudowy jest ochrona przed zabudową przede wszystkim istniejącego potencjału przyrodniczego oraz powstrzymanie urbanizacji na terenach zieleni.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze istniejące na przedmiotowym terenie, określone w rozdziale 5 i 6 niniejszej prognozy, do najważniejszych przesłanek projektu Studium należy stworzenie optymalnego rozwiązania funkcjonalno-przestrzennego.

W miejscowych planach należy określić dokładne parametry dotyczące powierzchni działek, powierzchni terenu biologicznie czynnej i powierzchni zabudowy, intensywności zabudowy, zasad podziału terenów na działki oraz parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy, w tym wysokości budynków adekwatnie do istniejących warunków przestrzennych. Dopuszcza się określenie dla poszczególnych terenów innych wielkości działek i wskaźników urbanistycznych niż podane poniżej w zależności od lokalnych uwarunkowań i możliwości terenowych. Jednocześnie dla poszczególnych rodzajów terenów odniesiono się do kształtowania ładu przestrzennego.

W projekcie Studium znalazł się także szereg zapisów niezbędnych dla ochrony środowiska i jego zasobów. Przede wszystkim ustalono:

- a) w zakresie zagospodarowania mas ziemnych warunki zgody na zmianę ukształtowania terenu lub jej zakaz należy dokładnie określić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Przy czym dopuszcza się zagospodarowanie mas ziemnych pochodzących z wykopów o dopuszczalnej zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie lub w ziemi na działce inwestorskiej, poprzez

- wykorzystanie ich do kształtowania terenów zieleni towarzyszącej inwestycjom, z możliwością usuwania ich także poza obszar inwestycji, zgodnie z przepisami odrębnymi.
- b) w zagospodarowaniu terenów należy uwzględnić obszar o zasobach wód podziemnych w obrębie piętra czwartorzędowego. Należy dążyć do ochrony jakości wód podziemnych i powierzchniowych poprzez zmniejszenie obciążeń i wyeliminowanie zrzutów zanieczyszczeń (szczególnie substancji biogenych, organicznych i toksycznych) do gruntu i do wód powierzchniowych. Ustala się obowiązek minimalizacji oddziaływania na środowisko poprzez rozwiązanie gospodarki wodno – ściekowej m.in. poprzez stosowanie oczyszczalni przydomowych i szczelnych zbiorników bezodpływowych, jako rozwiązań tymczasowych w szczególnie uzasadnionych przypadkach. W przypadku jeśli występują odpowiednie warunki techniczne należy podłączać obiekty do zbiorczej kanalizacji.
- c) W celu ochrony jakości wód należy stosować strefy buforowe (pasy zieleni i zadrzewienia) wzdłuż cieków i brzegów zbiorników wodnych, w przypadku lokalizacji obiektów budowlanych na terenach do nich przylegających.
- Konieczne jest uwzględnienie w przygotowywanych rozwiązaniach zagospodarowania przestrzennego ogólnych zaleceń, wynikających z wymagań określonych nadrzędnymi przepisami, jak również dotychczas wykonanych dla tego regionu opracowań.
- Ze względu na potrzebę nieograniczania infiltracji wód opadowych powinno się przeznaczać na cele budowlane wyłącznie niezbędne fragmenty zagospodarowywanych obszarów oraz stosować w miarę możliwości materiały pozwalające na infiltrację wód opadowych. Należy dążyć do kompleksowego rozwiązania odprowadzania ścieków opadowych z placów i parkingów oraz oczyszczanie ich zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Powinno się w miarę możliwości stosować rozwiązania zmierzające do przeciwdziałania skutkom suszy poprzez zwiększenie małej retencji wodnej na zasadach przewidzianych w planach zarządzania ryzykiem powodziowym oraz przewidzianych w programach działań wynikających z planów gospodarowania wodami oraz wdrażanie proekologicznych metod retencjonowania wody. Wskazana jest dalsza dbałość o wszelkie formy naturalnej retencji wodnej, tj. torfowiska, obszary bagienne, niewielka retencja leśna, retencja glebowo – gruntowa, retencja dolin rzecznych, retencja niewielkich akwenów (stawy, oczka wodne).
- W zakresie ochrony zasobów wód leczniczych zlokalizowanych w granicach obszarów i terenów górniczych „Świeradów-Zdrój” WL 8243 i „Czerniawa-Zdrój” WL8244 ustala się:
- o nakaz odprowadzania ścieków bytowych przez miejski system sieci kanalizacyjnej do miejskiej oczyszczalni ścieków,
  - o zakaz składowania, wysypywania, zakopywania i wylewania jakichkolwiek odpadów w tym odpadów niebezpiecznych,
  - o zakaz lokalizowania obiektów lub urządzeń mogących powodować stałe lub czasowe zanieczyszczenie powietrza gleby, wód podziemnych i powierzchniowych
- d) w zakresie ochrony powietrza do zadań gminy należy zapewnienie dbałości o utrzymanie dobrej jakości powietrza atmosferycznego. Dlatego też, należy dążyć do utrzymania wysokiej jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń np. poprzez stosowanie do celów grzewczych i technologicznych paliw charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisyjnymi spalanych w urządzeniach o wysokim stopniu sprawności oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Jednocześnie wskazane jest podjęcie działań proekologicznych z zakresu polityki transportowej np. organizacja płynnego ruchu samochodowego, popularyzacja ruchu rowerowego.
- Ponadto oddziaływanie na środowisko, związane z funkcją terenu nie może powodować przekroczenia standardów jakości środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów, hałasu oraz pól elektromagnetycznych, określonych w przepisach odrębnych, poza terenem, do którego inwestor posiada tytuł prawny.
- e) w zakresie ochrony krajobrazu: ochrona krajobrazu miejskiego polega na świadomym kształtowaniu przestrzeni poprzez podkreślanie miejsc atrakcyjnych, takich jak: panoramy, punkty widokowe i dominanty krajobrazowe oraz włączanie ich w system rekreacyjno-przyrodniczy miasta, poprzez wprowadzanie elementów antropogenicznych w sposób harmonizujący ze środowiskiem naturalnym.

Kształtowanie krajobrazu przyrodniczego terenów miasta Świeradów-Zdrój prowadzone będzie poprzez:

- egzekwowanie zapisów dla stref „A”, „B” i „C”, zwartych Statutów Uzdrowisk Świeradów-Zdrój i Czarniawa-Zdrój;
- objęcie ochroną miejsc i terenów eksponowanych, panoram i punktów widokowych przed dominacją elementów obcych, w szczególności sieci infrastruktury technicznej, tablic reklamowych, zabudowy substandardowej;
- ochronę regionalnej architektury drewnianej wraz z otoczeniem;
- tereny eksponowane, punkty widokowe i panoramy należy podkreślać poprzez ich włączanie w system połączeń pieszych i rowerowych oraz szlaków wodnych;
- ograniczenie lokalizacji na całym obszarze miasta obiektów wymagających makroniwelacji i znacznych przekształceń topografii terenu;
- obiektom kubaturowym oraz naziemnym urządzeniom infrastruktury technicznej należy nadawać formy architektoniczne, które będą harmonizować z otoczeniem;
- nowe uzbrojenie oraz ciągi komunikacyjne należy prowadzić z uwzględnieniem lokalizacji obszarów chronionych, mieszkaniowych i wypoczynkowych, na których znajdują się obiekty przeznaczone na stały pobyt ludzi oraz wymogów ochrony przyrody;
- tereny zieleni należy łączyć spójnym systemem zieleni urządzonej i krajobrazowej, celem poprawy wizerunku gminy i walorów krajobrazowych terenów zurbanizowanych.

Dodatkowo ustalono zasady kształtowania i ochrony terenów zieleni:

- tworzenie i utrzymywanie powierzchni biologicznie czynnych w obrębie terenów zurbanizowanych w formie korytarzy zieleni,
- zachowanie ciągłości ochrony systemów terenów otwartych, parków i terenów rekreacyjnych,
- zachowanie i ochrona lokalnych korytarzy ekologicznych m.in. wzdłuż doliny rzek Kwisy i Czarnego Potoku poprzez odpowiednie kształtowanie ich struktury przyrodniczej (wyłączenie z zadrzewień i zalesień terenów łąk i pastwisk, pozostawiając je w dotychczasowym użytkowaniu,
- utrzymanie istniejących fragmentów leśnych, m. in. na Zajęczniku, w dolinie Świeradówki oraz w dolinie Czarnego Potoku, w związku z występowaniem starszych drzewostanów, cennych pod względem florystycznym,
- zachowanie i ochronę zadrzewień śródpolnych, miedz, żywoplotów, pasm łąk, drobnych płatów roślinności bagiennej, niewielkich śródpolnych zbiorników wodnych i mokradła stanowiących miejsca ostożowe dla zwierząt i roślin,
- w miarę możliwości przestrzennych, stosowanie zasady omijania istniejących drzew przydrożnych przy projektowaniu, budowie i przebudowie dróg, po uprzedniej inwentaryzacji,
- bezwzględną ochronę drzewostanów parkowych, większych skupisk zieleni o charakterze parkowym,
- prowadzenie regularnej odbudowy i konserwacji rowów melioracyjnych, w celu podtrzymania lub przywrócenia bogactwa flory wodnej, błotnej i zmienno-wilgotnej, łąkowo-pastwiskowej,
- stałe uzupełnianie ubytków drzewostanu na terenach objętych ochroną.

Ponadto ustalono przestrzeganie zasad ochrony obiektów i obszarów objętych ochroną na podstawie przepisów szczególnych.

Obszary cenne przyrodniczo objęte formami ochrony przyrody (zgodnie z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody to:

- Obszar Specjalnej Ochrony ptaków PLB020009 „Góry Izerskie”,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk PLH020102 „Łąki Gór i Pogórza Izerskiego”,

- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk PLH020047 „Torfowiska Gór Izerskich”,
- pomniki przyrody.

Na terenie gminy występuje także korytarz ekologiczny Góry Stołowe - zachód.

Występowanie na obszarze gminy form ochrony przyrody, a w szczególności obszarów Natura 2000 oraz parku narodowego wraz z otuliną, określa możliwości inwestycyjne, ograniczając sposób zagospodarowania przestrzeni w obrębie ich granic. Ograniczenia te wynikają z przepisów odrębnych.

Na obszarach Natura 2000 (zgodnie z art. 33. ust. 1 ustawy o ochronie przyrody) zabrania się osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogarszać stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- wpływać negatywnie na gatunki, dla których został wyznaczony obszar Natura 2000,
- pogarszać integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami chronionymi.

Dla obszarów Natura 2000 znajdujących na się na terenie miasta Świeradów-Zdrój nie ustanowiono planu zadań ochrony ani planu ochrony.

W stosunku do pomników przyrody obowiązują następujące zakazy:

- wycinania, niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu,
- zrywania pączków kwiatów, owoców, liści,
- uszkodzenia i zanieczyszczania gleby,
- zanieczyszczania, zaśmiecania obiektu i terenu wokół niego,
- wzniesienia ognia w pobliżu drzewa,
- umieszczania tablic i innych znaków, z wyjątkiem przewidzianych ustawą o ochronie przyrody,
- dokonywania zmian stosunków wodnych.

Ograniczenia w zagospodarowaniu i zainwestowaniu wynikają z przepisów odrębnych.

W zapisach Studium uwzględnia się także kierunki ochrony uzdrowisk „Świeradów-Zdrój” i „Czerniawa-Zdrój”. W związku z położeniem uzdrowiska na terenie miasta obowiązują:

- uchwała nr LXIV/342/2009 Rady Miasta Świeradów-Zdrój z dnia 29 grudnia 2009 w sprawie uchwalenia Statutu Uzdrowiska Świeradów-Zdrój, zmieniona uchwałą nr XXVI/123/2012 Rady Miasta Świeradów-Zdrój z dnia 30 maja 2012 r. w sprawie zmiany uchwały nr LXIV/342/2009 Rady Miasta Świeradów-Zdrój z dnia 29 grudnia 2009 w sprawie uchwalenia Statutu Uzdrowiska Świeradów-Zdrój;
- uchwała nr LXIV/341/2009 Rady Miasta Świeradów-Zdrój z dnia 29 grudnia 2009 w sprawie uchwalenia Statutu Uzdrowiska Czerniawa-Zdrój, zmieniona uchwałą nr XXVI/122/2012 Rady Miasta Świeradów-Zdrój z dnia 30 maja 2012 r. w sprawie zmiany uchwały nr LXIV/341/2009 Rady Miasta Świeradów-Zdrój z dnia 29 grudnia 2009 w sprawie uchwalenia Statutu Uzdrowiska Czerniawa-Zdrój, zmieniona uchwałą nr XXXII/146/2012 Rady Miasta Świeradów-Zdrój z dnia 26 września 2012 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXVI/122/2012 Rady Miasta Świeradów-Zdrój z dnia 30 maja 2012 r. w sprawie zmiany uchwały nr LXIV/341/2009 Rady Miasta Świeradów-Zdrój z dnia 29 grudnia 2009 w sprawie uchwalenia Statutu Uzdrowiska Czerniawa-Zdrój.

W ramach wyznaczonego uzdrowiska określono trzy strefy ochronne: „A”, „B” i „C”. Dla każdej z nich wyznaczono szczegółowe czynności zabronione w zakresie wymagań sanitarnych, ochrony przed hałasem, estetyki budynków, sklepów i zakładów usługowych oraz placówek kulturalnych, handlu, promocji i informacji, ochrony jakości i ilości naturalnych surowców leczniczych.

Dla zagospodarowania przestrzennego miasta w granicach stref przyjęto następujące wskaźniki terenów zieleni urządzonej oraz powierzchni nowo wydzielanych działek:

- strefie „A”, gdzie odbywa się leczenie uzdrowiskowe, wskaźnik powierzchni zieleni nieutwardzonej i nie zabudowanej wynosi 79,5% i winien wynosić nie mniej 65% powierzchni strefy a minimalna powierzchnia nowo wydzielonych działek powinna się kształtować w granicach 0,25 ha;

- o w strefie „B” stanowiącej otulinę strefy „A” wskaźnik powierzchni zieleni nieutwardzonej i nie zabudowanej wynosi 87% i powinien wynosić nie mniej niż 50% powierzchni obszaru a minimalna powierzchnia nowo wydzielonych działek powinna się kształtować w granicach 0,20 ha;
- o strefie „C” wskaźnik powierzchni terenów zielonych wynosi 96% i powinien wynosić nie mniej niż 45% dla wszystkich rodzajów zabudowy a minimalna powierzchnia nowo wydzielonych działek powinna się kształtować w granicach:
  - o siedliskowych – 0,08 ha,
  - o rekreacyjnych – 0,10 ha,
  - o pensjonatowych – 0,15 ha.

Podczas opracowywania planów miejscowych oraz pozostałych procedur planistycznych należy egzekwować ww. wskaźniki.

Ponadto w myśl ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej zabrania się:

- o budowy zakładów przemysłowych, budynków mieszkalnych jednorodzinnych i wielorodzinnych, garaży wolno stojących, obiektów handlowych o powierzchni użytkowania większej niż 400 m², stacji paliw oraz punktów dystrybucji produktów naftowych, autostrad i dróg ekspresowych, parkingów naziemnych o liczbie miejsc postojowych większej niż 15% miejsc noclegowych w szpitalach uzdrowiskowych, sanatoriach uzdrowiskowych i pensjonatach, nie większej jednak niż 30 miejsc postojowych, oraz parkingów naziemnych przed obiektami usługowymi o liczbie miejsc postojowych nie większej niż 10, obiektów budowlanych mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, w szczególności takich jak: warsztaty samochodowe, wędzarnie, garbarnie, z wyjątkiem obiektów budowlanych służących poprawie stanu sanitarnego uzdrowiska, w szczególności takich jak: sieć wodno-kanalizacyjna, sieć gazowa, kotłownie gazowe, wiercenia wykonywane w celu ujmowania wód leczniczych, zapór piętrzących wodę na rzekach oraz elektrowni wodnych i wiatrowych;
- o uruchamiania składowisk odpadów stałych i płynnych, punktów skupu złomu i punktów skupu produktów rolnych, składów nawozów sztucznych, środków chemicznych i składów opatu;
- o prowadzenia targowisk, z wyjątkiem punktów sprzedaży pamiątek, wyrobów ludowych, produktów regionalnych, w formach i miejscach wyznaczonych przez gminę;
- o prowadzenia działalności rolniczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług;
- o trzymania zwierząt gospodarskich w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich;
- o organizacji rajdów samochodowych i motorowych;
- o organizowania imprez masowych w rozumieniu ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych zakłócających proces leczenia uzdrowiskowego albo rehabilitacji uzdrowiskowej, i działalności o charakterze rozrywkowym zakłócającej ciszę nocną w godz. 2200–600, z wyjątkiem imprez masowych znajdujących się w harmonogramie imprez gminnych;
- o pozyskiwania surowców mineralnych innych niż naturalne surowce lecznicze;
- o wyrębu drzew leśnych i parkowych, z wyjątkiem cięć pielęgnacyjnych;
- o prowadzenia robót melioracyjnych i innych działań powodujących niekorzystną zmianę istniejących stosunków wodnych;
- o prowadzenia działań mających negatywny wpływ na fizjografię uzdrowiska i jego układ urbanistyczny lub właściwości lecznicze klimatu.

Natomiast w strefie „B” ochrony uzdrowiskowej zabrania się:

- o budowy stacji paliw, bliżej niż 500 m od granicy strefy „A” ochrony uzdrowiskowej, parkingów naziemnych o liczbie miejsc postojowych powyżej 50, z wyjątkiem podziemnych i naziemnych parkingów wielopoziomowych;
- o wyrębu drzew leśnych i parkowych, z wyjątkiem cięć pielęgnacyjnych i wyrębu określonego w planie urządzenia lasu;

- budowy zakładów przemysłowych i obiektów handlowych o powierzchni użytkowania większej niż 400 m²;
- uruchamiania składowisk odpadów stałych i płynnych, punktów skupu złomu i punktów skupu produktów rolnych, składów nawozów sztucznych, środków chemicznych i składów opału;
- pozyskiwania surowców mineralnych innych niż naturalne surowce lecznicze;
- prowadzenia robót melioracyjnych i innych działań powodujących niekorzystną zmianę istniejących stosunków wodnych;
- prowadzenia działań mających negatywny wpływ na fizjografię uzdrowiska i jego układ urbanistyczny lub właściwości lecznicze klimatu.

W strefie „C” ochrony uzdrowskiej zabrania się:

- budowy zakładów przemysłowych,
- pozyskiwania surowców mineralnych innych niż naturalne surowce lecznicze;
- prowadzenia robót melioracyjnych i innych działań powodujących niekorzystną zmianę istniejących stosunków wodnych;
- prowadzenia działań mających negatywny wpływ na fizjografię uzdrowiska i jego układ urbanistyczny lub właściwości lecznicze klimatu;
- drzew leśnych i parkowych, z wyjątkiem cięć pielęgnacyjnych i wycięcia określonego w planie urzędzenia lasu.

W zapisach Studium uwzględnia się również kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej. W zakresie obsługi komunikacją samochodową ustalono, m.in. że:

- 1) w celu usprawnienia komunikacji na terenie miasta Świeradów-Zdrój i zapewnienia dogodnych połączeń z gminami sąsiednimi, istniejący układ podstawowy gminy planuje się zoptymalizować m.in. poprzez:
  - modernizację ulic w ciągu dróg wojewódzkich do pełnych parametrów technicznych drogi głównej (w zależności od możliwości terenowych zaleca się oddzielenie od jezdni pasami zieleni lub barierami ochronnymi);
  - budowę nowego pasu drogi gminnej zlokalizowanej przy ul. Chrobrego;
  - budowę drogi łączącej ul. Leśną z ul. Nadbrzeżną w celu poprawy komunikacji;
  - budowę drogi do parkingów przy dolnej stacji gondoli Świeradowiec;
  - budowę drogi w rejonie ul. Szkolnej i Szkoły Podstawowej nr 2;
  - budowę drogi pomiędzy ulicami Leśną i Nadbrzeżną;
  - budowę drogi prowadzącej do wieży widokowej;
  - budowę drogi na osiedlu Korczaka;
  - budowę zatoki autobusowej przy ul. 11 Listopada;
  - budowę nowych dróg w szczególności na terenach inwestycyjnych, zarówno mieszkaniowych, jak i terenach produkcyjno-magazynowych, powiązanych z istniejącym układem komunikacyjnym;
  - modernizację sieci ulic lokalnych;
- 2) Dostępność komunikacyjną terenów do drogi wojewódzkiej należy zapewnić wewnętrznymi układami komunikacyjnymi połączonymi z tymi drogami poprzez drogi niższej kategorii, a w przypadku ich braku bezpośrednio z dróg wojewódzkich, za pomocą istniejących lub projektowanych zjazdów z tych dróg. Dopuszcza się przebudowę włączy do dróg wojewódzkich (skrzyżowań, zjazdów) na warunkach określonych przez zarządcę drogi. Przy lokalizacji nowych, bezpośrednich włączy (skrzyżowań i zjazdów publicznych) do dróg wojewódzkich oraz przebudowie istniejących, należy uwzględnić rozwiązania techniczne pozwalające zapewnić bezpieczeństwo wszystkim uczestnikom ruchu drogowego takie jak np. rozbudowa dróg wojewódzkich o dodatkowe pasy ruchu dla relacji skrajnych (lewoskręty czy pasy włączenia i wyłączenia pojazdów), zmiana lokalizacji zjazdów przy równoczesnej likwidacji zjazdów istniejących itp. Zaleca się by w opracowywanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wprowadzić rezerwację terenu przeznaczoną pod drogi wewnętrzne (KDW),

równoległe do pasa drogowego dróg wojewódzkich, o funkcji zbiorczo-rozprowadzającej ruch. Ze względu na funkcje dróg należy stosować dla nich normy jak dla dróg publicznych klasy dojazdowej (D).

- 3) Obsługę komunikacyjną terenów w pobliżu dróg powiatowych powinno się, zapewnić poprzez sieć dróg gminnych lub wewnętrznych. Powinno się maksymalnie ograniczyć realizację nowych zjazdów na działki budowlane bezpośrednio z dróg powiatowych.
- 4) Ponadto ustalono zasady zagospodarowania terenów komunikacji dla poszczególnych rodzajów dróg, m.in.:
  - a) Na odcinkach dróg nr 358 i 361 planuje się, w miarę możliwości, ich projektowanie w klasie technicznej głównej ruchu przyspieszonego (GP). Zgodnie z uchwałą Nr 1324/V/15 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 20 października 2015 r. w sprawie: przyjęcia projektu „Planu rozwoju sieci drogowej województwa dolnośląskiego w perspektywie do 2020 roku w zakresie dróg wojewódzkich” na terenie miasta Świeradów-Zdrój przewidywana jest realizacja poniższych inwestycji drogowych: w zakresie drogi wojewódzkiej nr 361 – planowana przebudowa, budowa nowej trasy wojewódzkiej nr 358 w rejonie „Zakrętu Śmierci”;
Dodatkowo uwzględnia się następujące wnioski dotyczące dróg wojewódzkich przebiegających przez miasto Świeradów-Zdrój:
    - DW 358 – droga klasy G relacji Włosień (DW 357) – Leśna – Pobiedna – Świeradów-Zdrój (po DW 361) – Orłowice – Świeradów-Zdrój – Szklarska Poręba (DK 3), przebieg ulicami: ul. Grunwaldzka, ul. 11 Listopada, ul. Nadbrzeżna;
    - DW 361 – droga klasy G relacji Krzewie Wielkie (DK 30) – Mirsk – Orłowice – Świeradów-Zdrój – granica państwa, przebieg ulicami: ul. Lwówecka, ul. Sanatoryjna, ul. Sudecka, ul. Długa;
    - obsługa komunikacyjna obszarów przyległych do dróg wojewódzkich zgodnie z § 9 pkt.1 Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 124
  - b) dla dróg wojewódzkich lokalizowanie obiektów budowlanych, w tym budynków oraz zagospodarowanie terenów w sąsiedztwie zgodnie z art. 42 i art. 43 Ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 470 ze zm.), uwzględniając rezerwę terenu pod przyszłą budowę dróg, o której mowa w art. 35 ust. 2 i ust. 4 ww. ustawy;
  - c) dla dróg powiatowych należy uwzględnić istniejące granice pasa drogowego oraz przyjmować parametry techniczne właściwe dla danej klasy drogi, zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 124); w miejscach, gdzie istniejące zagospodarowanie terenu nie pozwala na poszerzenie drogi dopuszczalne jest zachowanie dotychczasowej szerokości drogi;
  - d) parametry dla dróg gminnych należy przyjmować zgodnie z rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 02.03.1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 124) jak dla dróg klasy lokalnej (L), dojazdowej (D) lub wyjątkowo klasy zbiorczej (Z) w zależności od potrzeb lokalnych;
  - e) lokalizowanie obiektów budowlanych, w tym budynków oraz zagospodarowanie terenów w sąsiedztwie zgodnie z przepisami odrębnymi;
  - f) przewiduje się, konieczność wyznaczenia w miejscowych planach terenów wzdłuż dróg wojewódzkich poza ich pasem drogowym na prowadzenie infrastruktury technicznej nie związanej z funkcjonowaniem dróg (jak: kanalizacja sanitarna, sieć wodociągowa, energetyczna, gazowa itp.). Dopuszcza się lokalizację infrastruktury technicznej w

- istniejącym pasie drogowym celem przejścia poprzecznego lub celem wykonania przyłącza do istniejących urządzeń;
- g) podziały geodezyjne działek winny spełniać wyżej wymienione warunki i nie generować nowych zjazdów na drogi wojewódzkie.

Na terenie miasta Świeradów-Zdrój nie występuje infrastruktura kolejowa. Dopuszcza się rewitalizację linii kolejowej nr 317, 336 na odcinku Gryfów Śląski – Mirsk – Świeradów-Zdrój, co zostało ujęte na Liście projektów kolejowych – Plan inwestycji transportowych o znaczeniu regionalnym w województwie dolnośląskim realizowanych ze środków EFRR 2014-2020, Załącznik Nr 1 do uchwały Zarządu Województwa Dolnośląskiego Nr 4709/V17 z dnia 28 grudnia 2017 r.

Natomiast w zakresie zaopatrzenia w wodę, ustalono m.in.: docelowy pobór wody do celów bytowych z sieci wodociągowej lub z indywidualnych ujęć wody, w tym ze studni głębinowej, docelowy pobór wody do celów przemysłowych z sieci wodociągowej lub z indywidualnych ujęć wody, zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru dla jednostek osadniczych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

W zakresie odprowadzania ścieków bytowych, komunalnych i przemysłowych ustalono w Studium m.in.: ochronę wód (w tym szczególnie wód głównych zbiorników wód podziemnych), która musi być realizowana przez maksymalne ograniczenie zrzutów zanieczyszczeń (przede wszystkim substancji biogenych, organicznych i toksycznych) do gruntu i do wód powierzchniowych. Planowane rozwiązania przestrzenne w zakresie gospodarki ściekowej powinny uwzględniać:

1. objęcie wszystkich możliwych obszarów zbiorczą kanalizacją sanitarną z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni, o ile warunki techniczne na to pozwalają,
2. dopuszczenie na obszarach przewidzianych w studium do objęcia sanitarną kanalizacją zbiorczą, do czasu jej wybudowania, odprowadzenia ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych,
3. kompleksowe rozwiązanie odprowadzania wód opadowych z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów oraz oczyszczenie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami,
4. rozwiązania zmierzające do przeciwdziałania skutkom suszy poprzez zwiększanie małej retencji wodnej oraz wdrażanie proekologicznych metod retencjonowania wody.

Miejscowy plan określi sposób odprowadzenia ścieków bytowych, komunalnych i przemysłowych, który zagwarantuje ochronę gruntów przed zanieczyszczeniami.

Przewiduje się, że docelowo wszystkie ścieki bytowe i komunalne odprowadzane będą do kanalizacji sanitarnej. Wyjątek będą stanowić jedynie tereny, w których warunki techniczne nie pozwalają na doprowadzenie sieci kanalizacji sanitarnej. Do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej możliwe jest odprowadzanie ścieków bytowych i komunalnych do przydomowych i przyzakładowych oczyszczalni lub do zbiorników bezodpływowych. Przy czym nie dopuszcza się odprowadzania ścieków bytowych dla nowych terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej do szczelnych zbiorników bezodpływowych.

Przewiduje się, że ścieki przemysłowe odprowadzane będą do kanalizacji sanitarnej lub przydomowych i przyzakładowych oczyszczalni. Ścieki przemysłowe, które będą oczyszczane w przyzakładowych oczyszczalniach ścieków, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych mogą być odprowadzane do rowów melioracyjnych. Przy czym dla lepszego efektu ekologicznego powinny być w miarę możliwości i potrzeb wykorzystywane ponownie w procesie technologicznym danego zakładu.

Natomiast odpady powstałe po oczyszczeniu ścieków przemysłowych powinny być wykorzystane w zakładzie np. do produkcji energii lub zagospodarowywane zgodnie z przepisami odrębnymi. W przypadku lokalizacji zakładów odprowadzających ścieki przemysłowe o zanieczyszczeniach przekraczających dopuszczalne normy dla ścieków komunalnych, należy na terenie działki inwestora wybudować podczyszczalnię ścieków przemysłowych.

W zakresie kanalizacji deszczowej i melioracji ustalono, że docelowo, dla odwodnienia ulic i placów umocnionych na terenie intensywnej zabudowy (miasto miasto – centrum i okolice uzdrowiska Czerniawa-Zdrój), powinno się przewidzieć sieć kanalizacji deszczowej. Dla ulic położonych na obrzeżu m. Świeradów-Zdrój, ciągów pieszo rowerowych, ulic niepublicznych, czy małych ulic dojazdowych, należy przewidzieć odwodnienie w sposób niekonwencjonalny, tj. poprzez budowę nawierzchni przepuszczalnych, rowów żwirowych lub odkrytych, czy rynsztoków przykrawężnikowych, stosownie do podłoża, zagospodarowania terenu i stosunków gruntowo-wodnych.

Odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z terenów działek budowlanych z brakiem dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej, ustala się na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub do zbiorników retencyjnych. Wody opadowe lub roztopowe z powierzchni wymagających zgodnie z przepisami odrębnymi podczyszczenia należy wprowadzać do sieci lub gruntu po zastosowaniu odpowiednich urządzeń lub instalacji.

Jednocześnie w zakresie ograniczeń w zabudowie wynikających z przebiegu infrastruktury technicznej ustalono w projekcie Studium, że w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić w zagospodarowaniu terenów wymagań i ograniczeń technicznych wynikających z przebiegu istniejących i projektowanych sieci infrastruktury technicznej. Przy czym dla:

- 1) istniejącej sieci przesyłowej gazu wysokiego ciśnienia obowiązują strefy kontrolowane o różnej szerokości w zależności od rodzaju obiektu terenowego jakiego mają dotyczyć i średnicy gazociągu. Strefę kontrolowaną należy wyznaczyć zgodnie z przepisami odrębnymi.

Dla nowo projektowanych sieci gazowych niskiego i średniego ciśnienia należy wyznaczyć w miejscowych planach strefy kontrolowane o szerokości zgodnej z przepisami odrębnymi oraz uwzględniać ograniczenia wynikające z tych przepisów.

Na obszarze strefy kontrolowanej gazociągu obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu wynikające z przepisów odrębnych tj. nie należy wznosić budynków, urządzać stałych składów i magazynów, sadzić drzew oraz nie powinna być podejmowana żadna działalność mogąca zagrozić trwałości gazociągu podczas jego eksploatacji.

Obowiązkowo w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego powinno się uwzględnić strefy kontrolowane od gazociągów i zapisywać ograniczenia w zagospodarowaniu.

Proponuje się, aby w sporządzanych planach lub zmianach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczących terenów, na których zlokalizowane są lub mają być gazowe sieci dystrybucyjne, a w szczególności gazociągi wysokiego ciśnienia:

- planować zieleń miejską, izolacyjną, itp. o szerokości odpowiadającej ograniczeniom w budowie obiektów i w prowadzeniu działalności gospodarczej nad gazociągami,
  - lub ujmować w postanowieniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego informacje o:
    - występujących ograniczeniach w zabudowie i zagospodarowaniu, dla właścicieli działek i zachowaniu wymaganych szerokości stref kontrolowanych dla gazociągów wysokiego, średniego i niskiego ciśnienia, zgodnie z przepisami odrębnymi;
    - ograniczeniu praw własności właścicieli gruntów w strefie kontrolowanej dla gazociągów poprzez zagwarantowanie dostępności do infrastruktury dla służb eksploatacyjnych OSD w zamian za wynagrodzenie z tytułu służebności przesyłu.
- 2) elektroenergetycznej sieci dystrybucyjnej - dla terenów wokół projektowanych i istniejących linii elektroenergetycznych napowietrznych należy wyznaczyć pasy ochrony funkcyjnej, dla których obowiązują ograniczenia w użytkowaniu terenu zgodnie z przepisami odrębnymi oraz uwzględnić ograniczenia wynikające z tych przepisów. Strefy te należy uwzględnić w zapisach planów miejscowych;
  - 3) w planach miejscowych należy uwzględnić strefę ujęcia wody przy ul. Kilińskiego.

W Studium określono również kierunki i zasady przekształceń rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w których zaleca się:

1. zahamowanie procesów dewastacyjnych i degradacyjnych gleb, na których prowadzone są uprawy rolne,
2. wprowadzenie zadrzewień przydrożnych i śródpolnych zapobiegające wietrznej erozji gleb,
3. regulację systemu retencji wód poprzez zastosowanie melioracji odwadniająco-nawadniającej, przy zachowaniu istniejących torfowisk i naturalnych zbiorników wodnych,
4. stosowanie odpowiednich i bezpiecznych dla środowiska zabiegów agrotechnicznych w tym promowanie rolnictwa ekologicznego,
5. sukcesywne powiększanie powierzchni gospodarstw rolnych.

Natomiast w zakresie kierunków i zasad kształtowania przestrzeni leśnej wskazano w Studium na działania ukierunkowane w stronę ochrony ekosystemów leśnych zarówno przed czynnikami zewnętrznymi (w tym ochronę obrzeży lasów jako jej naturalnej osłony), jak i przed degradacją wewnętrzną struktury leśnej (m.in. poprzez wprowadzenie nowych nasadzeń na obszarach z drzewostanem silnie zdegradowanym). Teren lasów znajduje się w strefie „A”, „B” i „C” ochrony uzdrowskiej, w których w nawiązaniu do ustawy o lecznictwie uzdrowskim, uzdrowskich i obszarach ochrony uzdrowskiej oraz o gminach uzdrowskich obowiązuje zakaz wycięcia drzew leśnych z wyjątkiem cięć pielęgnacyjnych i wycięcia w planie urządzenia lasu, przy czym w strefie „A” dozwolone są wyłącznie cięcia pielęgnacyjne. Z uwagi na walory krajobrazowe i ekologiczne, wyznaczając granicę styku rolniczej przestrzeni produkcyjnej z terenami leśnymi, powinna być przestrzegana zasada ciągłości systemu przestrzennego lasów. Ponadto, większe areale leśne winny być zaznaczone i powiązane z ciągami zadrzewień śródpolnych i przydrożnych. Na granicy polno-leśnej sugeruje się utrzymanie lub wyznaczenie nieoranych pasów, będących strefą przejściową (ekotonową) przyleśną. Strefa ta ma silne znaczenie dla odpowiedniego funkcjonowania niektórych organizmów żywych. Tereny lasów wykorzystywane rekreacyjnie winny być wyposażone w odpowiednią infrastrukturę, która w znacznym stopniu ograniczy nadmierną i niepotrzebną dewastację podłoża leśnego, drzewostanu i pozostałej roślinności występującej w lesie. Dopuszcza się, aby lasy wykazane w ewidencji gruntów, które znajdują się na terenach wskazanych w Studium pod zabudowę, na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, mogły być przeznaczone pod lasy. Gospodarowanie w lasach ochronnych odbywa się na podstawie operatu urządzeniowego lasu w sposób zapewniający ciągłe spełnianie celów, dla których zostały wydzielone, a w szczególności zachowania trwałości drzewostanów oraz struktury gatunkowej i przestrzennej zgodnej z warunkami siedliskowymi, w kierunku zachowania i powiększania ich bioróżnorodności, odporności na czynniki degradujące i atrakcyjności wypoczynkowej.

W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej ustalono dla całego obszaru obowiązywania Studium szereg zapisów wynikających z występujących na tym obszarze obiektów wpisanych do rejestru zabytków, obiektów wpisanych do ewidencji zabytków i stanowisk archeologicznych.

Pozytywnie należy ocenić zapisy uściślające warunki ochrony środowiska przyrodniczego oraz kształtowania ładu przestrzennego.

7.3. Powiązanie ustaleń projektu Studium z innymi dokumentami oraz sposób realizacji celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. nakłada obowiązek zgodności miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Jednocześnie studium jako dokument wyrażający politykę przestrzenną na szczeblu lokalnym musi być zgodny z polityką przestrzenną prowadzoną na szczeblu wojewódzkim, a ta z krajową polityką przestrzenną. Wzajemne powiązanie tych dokumentów zapewnia spójne i całościowe kształtowanie przestrzeni oraz umożliwia przeprowadzanie inwestycji strategicznych w skali krajowej.

Obszar miasta Świeradów-Zdrój został uwzględniony w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego z 2020 r., który stanowi dokument nadrzędny w stosunku do opracowywanego Studium... Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego został uchwalony przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego Uchwałą Nr XIX/482/20 z dnia 16 czerwca 2020 r. Projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w zakresie, który obejmuje jest dostosowany do powyższego dokumentu poprzez uwzględnienie m.in. przebiegu infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, zapisów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego, kierunków rozwoju osadnictwa.

Ważnymi dokumentami, mającymi wpływ na ochronę środowiska przyrodniczego na szczeblu gminnym są lokalne programy ochrony środowiska oraz wojewódzkie plany gospodarki odpadami.

Odbiorem odpadów komunalnych na terenie miasta Świeradów-Zdrój oraz ich zagospodarowaniem zajmują się specjalistyczne firmy. Odpady te odbierane są jako zmieszane lub zbierane selektywnie. Na terenie miasta nie funkcjonuje obecnie żadne składowisko odpadów. W zakresie

odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Miejskiej Świeradów-Zdrój podstawową działalność prowadzi Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „Izery” przy Placu Wolności 47/50 w Lubomierzu.

Ilość wytwarzanych odpadów na mieszkańca w mieście Świeradów-Zdrój wynosi ok. 300 ton. Segregowanych jest 17 frakcji odpadów.

Mieszkańcy miasta, zgodnie z umową mogą korzystać z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) zlokalizowanego w Lubomierzu, gdzie właściciele nieruchomości w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi mają możliwość oddania tzw. odpadów problemowych takich jak odpady zielone, zużyte baterie i akumulatory, zużyte sprzęty elektroniczne, styropian opakowaniowy, przeterminowane leki, tworzywa sztuczne, papiery i tekturę, opakowania wielomateriałowe, meble, odpady wielkogabarytowe, szkło, szyby okienne, odpady budowlane, opakowania po chemikaliach, rozpuszczalnikach, lakierach, emaliach itp.

Dodatkowo planowana jest realizacja inwestycji polegająca na lokalizacji zabudowy pomocniczej dla istniejącej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej przy ul. Wiejskiej 9 na dotychczasowych terenach zieleni ochronnej.

Ze względu na przynależność Polski do Unii Europejskiej, Polska zobowiązana jest do przestrzegania prawa Unii oraz brania udziału w działaniach zapobiegawczych i regulujących w zakresie ochrony środowiska. Zadania priorytetowe to przede wszystkim: przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochrona różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie oraz lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych. Tworząc zapisy Studium należy uwzględnić cele ochrony środowiska wynikające z dokumentów rangi międzynarodowej. Należą do nich m.in.:

1. dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985),
2. dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992),
3. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001),
4. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003),
5. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003),
6. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2008).

Ponadto, są to ustalenia wynikające z szeregu konwencji międzynarodowych, a szczególnie z konferencji ONZ w Rio de Janeiro z 1992 r. zawartych w ramowej konwencji w sprawie zmian klimatu.

Zapisy powyższych przepisów zostały przede wszystkim uwzględnione w procedurze sporządzania Studium..., która wymaga opracowania prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania planów i programów. Niniejszy dokument dodatkowo, oprócz samego projektu Studium podlega ocenie społeczeństwa i jest dostępny do wglądu w trakcie sporządzania Studium, jak i po jego zakończeniu. Ponadto społeczność może składać zarówno wnioski, jak i uwagi do tego dokumentu. Prognoza zawiera opis metod analiz skutków realizacji ustaleń Studium na środowisko oraz sposób oddziaływania zapisów Studium na poszczególne komponenty środowiska. Jednocześnie integralną częścią każdego Studium jest pisemne podsumowanie uzasadniające wybór przyjętego dokumentu

w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych oraz zawierające propozycje metod przeprowadzania monitoringu realizacji ustaleń Studium i jego częstotliwość.

Ważnym międzynarodowym dokumentem jest Strategia „Europa 2020”. W zakresie środowiskowym zakłada ona obniżenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w porównaniu z rokiem 1990, 20% energii powinno pochodzić ze źródeł odnawialnych, a efektywność energetyczna powinna wzrosnąć o 20%. Cele te są przekładane na cele krajowe, tak aby każde państwo członkowskie mogło kontrolować swoje postępy w ich realizacji. Strategia „Europa 2020” służy jako ramy odniesienia dla działań na szczeblu UE oraz na szczeblu krajowym i regionalnym.

Na poziomie krajowym strategiczne cele ochrony środowiska, oparte o prawo międzynarodowe, zawarte są w dokumentach rządowych takich jak: Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej.

Rolą Polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. Wzmacnia ona działania rządu polegające na budowie innowacyjnej gospodarki z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Polityka ekologiczna państwa 2030 jest strategią w rozumieniu ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. W systemie dokumentów strategicznych doprecyzowuje i operacjonalizuje Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – SOR. Jest pierwszą przyjętą strategią z dziewięciu dokumentów równoległe opracowywanych przez poszczególne resorty, a składających się na system rozwoju kraju.

W rezultacie cel główny Polityki, tj. Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców, przeniesiono wprost z SOR. Cele szczegółowe określono w odpowiedzi na najważniejsze trendy w obszarze środowiska, w sposób umożliwiający połączenie kwestii związanych z ochroną środowiska z potrzebami gospodarczymi i społecznymi. Cele szczegółowe dotyczą zdrowia, gospodarki i klimatu. Realizacja celów środowiskowych ma być wspierana przez cele horyzontalne dotyczące edukacji ekologicznej oraz efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska. Chodzi o rozwijanie kompetencji, umiejętności i postaw ekologicznych społeczeństwa oraz poprawę zarządzania ochroną środowiska w Polsce.

Cele szczegółowe będą realizowane przez projekty strategiczne oraz wiele zadań, które konkretyzują działania wskazane w SOR i inne działania wskazane w trakcie prac nad Polityką ekologiczną państwa 2030 (np. wynikające z międzynarodowych zobowiązań dla Polski w perspektywie do 2030 r.).¹

W zakresie ustaleń dotyczących projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, Polityka ekologiczna odnosi się m. in. do:

- zrównoważonego gospodarowania wodami, w tym zapewnienia dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
- likwidacji źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotnego zmniejszenia ich oddziaływania,
- przeciwdziałaniu zmianom klimatu,
- adaptacji do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
- ochronie gleb,
- gospodarki odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym

zarządzania zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu.

Projekt Studium powiązany jest z powyższym dokumentem, m. in. poprzez wprowadzenie ustaleń dotyczących:

1. ochrony gleb (zapisy o: minimalnych udziałach powierzchni biologicznie czynnych, gospodarce odpadami, konieczności dokładnego określenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego warunków zgody na zmianę ukształtowania terenu lub jej zakaz, ochronie gruntów o wysokiej klasie bonitacyjnej gleb przed zmianą sposobu użytkowania, a także

¹ <https://www.gov.pl/web/srodowisko/polityka-ekologiczna-panstwa-2030--strategia-rozwoju-w-obszarze-srodowiska-i-gospodarki-wodnej>

- zapobieganiu ich degradacji wynikającej z intensywnej produkcji rolniczej, poprzez ograniczenie sptywu substancji chemicznych pochodzących z nawożenia do gleb),
2. zrównoważonego gospodarowania wodami (zapisy, że w celu ochrony jakości wód należy stosować strefy buforowe (pasy zieleni i zadrzewienia) wzdłuż cieków i brzegów jezior, w przypadku lokalizacji obiektów budowlanych na terenach do nich przylegających oraz, że należy przeciwdziałać negatywnym skutkom antropopresji, zapisy mówiące o konieczności maksymalnego ograniczenia zrzutów zanieczyszczeń (przede wszystkim substancji biogenych, organicznych i toksycznych) oraz zapisy ustalające prowadzenie gospodarki wodno-ściekowej na obszarze opracowania),
  3. gospodarowania odpadami (zapisy o tym, że gospodarkę odpadami należy prowadzić zgodnie z przepisami odrębnymi),
  4. likwidacji źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotnego zmniejszenia ich oddziaływania (zapisy o: dążeniu do utrzymania wysokiej jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń np. poprzez stosowanie do celów grzewczych i technologicznych paliw charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisyjnymi spalanych w urządzeniach o wysokim stopniu sprawności oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, podjęciu działań proekologicznych z zakresu polityki transportowej np. organizacja płynnego ruchu samochodowego, popularyzacja ruchu rowerowego),
  5. różnorodności biologicznej i krajobrazu (zapisy o zasadach ochrony terenów zieleni).

Ponadto w dniu 6 listopada 2015 r. Rada Ministrów uchwaliła „Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2015-2020”. Dokument ten zakłada kompleksową i uwzględniającą wszelkie najistotniejsze potrzeby zachowania różnorodności biologicznej realizację zobowiązań wynikających z zawartych przez Polskę zobowiązań międzynarodowych oraz efektywną ochronę i zrównoważone użytkowanie zasobów przyrody. Jest to także kontynuacja i rozwinięcie analogicznego dokumentu zatwierdzonego przez Radę Ministrów w dniu 26 października 2007 roku.

Opracowywany projekt Studium musi być zgodny z obowiązującymi przepisami prawa oraz planami i programami przyjętymi w gminie. Natomiast dokumenty te, jak zostało to wyżej wspomniane, są dostosowywane do zapisów krajowych polityk i strategii opartych na standardach i przepisach wspólnotowych oraz przyjętych przez Polskę konwencjach międzynarodowych.

Analizowany projekt Studium uwzględnia te zapisy poprzez poddanie go ocenie oddziaływania na środowisko, jaką jest także opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko skutków ustaleń Studium... Jednocześnie w procedurze sporządzania Studium, jak i prognozy zapewniony jest dostęp społeczeństwa i możliwość konsultacji obu dokumentów. Przeanalizowano również wszystkie aspekty środowiskowe, takie jak wpływ na cenne przyrodniczo tereny, które występują na terenie gminy:

- Obszar Specjalnej Ochrony ptaków PLB020009 „Góry Izerskie”,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk PLH020102 „Łąki Gór i Pogórza Izerskiego”,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk PLH020047 „Torfowiska Gór Izerskich”,
- pomniki przyrody,
- korytarz ekologiczny.

Dodatkowo w zakresie prognozy został określony monitoring realizacji ustaleń Studium... i ich wpływ na środowisko przyrodnicze. Jednocześnie określając w projekcie Studium parametry zagospodarowania terenu i jego przeznaczenie wzięto pod uwagę możliwości przyjęcia nowej zabudowy na dany obszar oraz jego chłonność środowiskową.

7.4. Skutki braku realizacji ustaleń projektu Studium

Nieumiejętne kształtowanie właściwych procesów ekologicznych w dłuższej perspektywie czasowej może doprowadzić na danym terenie do postępującej degradacji zarówno środowiska przyrodniczego, jak i krajobrazu. Niemniej jednak wprowadzanie funkcji, które będą wpływać na krajobraz

i intensyfikować korzystanie z niego przez mieszkańców i inwestorów, również może powodować skutki negatywne dla środowiska.

Analizowany projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Świeradów-Zdrój, stanowi zmianę obecnie obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Świeradów-Zdrój z 2012 roku, a na terenie całej gminy obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Zatem teren gminy ulega już przekształceniom, zgodnie z zasadami określonymi ww. dokumentach. Obecnie obowiązujące Studium dostosowane było do ówczasnie obowiązujących przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska. Jednocześnie nie uchwalenie kompleksowego Studium, w dłuższym czasie, uniemożliwia realizację działań wynikających z przepisów unijnych.

Ponadto należy zauważyć, że nie uchwalenie nowego Studium przyczyni się do pozostawienia większych terenów niezainwestowanych, biologicznie czynnych. Pozostawienie większych terenów nieuszczelnionych pozwoliłoby na większą infiltrację wód opadowych.

7.5. Istotne z punktu widzenia projektu Studium zapisy zawarte w ustawach

Projekt Studium zawiera istotne z punktu widzenia ochrony środowiska i krajobrazu, zapisy wynikające z ustawy *Prawo ochrony środowiska* z dnia 27 kwietnia 2001 r. Zgodnie z art. 72 ww. ustawy w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy należy zapewnić warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska, m.in. poprzez:

- ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi,
- zapewnianie kompleksowego rozwiązania problemów zabudowy (...), ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej oraz urządzania i kształtowania terenów zieleni,
- uwzględnianie konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej,
- zapewnianie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych,
- uwzględnianie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi.

Ustawa ta wskazuje na zakres zagadnień, które należy w studium uwzględnić, a analizowany projekt Studium, odpowiednio do zakresu i problemów, które reguluje, spełnia warunki ustawowe.

Zgodnie z ustawą *o ochronie przyrody*, z dnia 16 kwietnia 2004 r., w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego muszą być uwzględnione cele ochrony przyrody, wśród których do najbardziej istotnych należą:

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony,
- ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień,
- utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody.

Ochrona środowiska związana jest z różnymi dziedzinami działalności ludzkiej. Jednak pozostałe ustawy, regulujące w sposób szczegółowy zakres i zasady tej ochrony – takie jak: *Prawo łowieckie*, *ustawa o ochronie zwierząt*, *ustawa o lasach*, *ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych* dotyczą w zasadzie innej problematyki, niż ta zawarta w treści analizowanego projektu Studium uwarunkowań i kierunków

zagospodarowania przestrzennego gminy.

7.6. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu Studium

Istniejące i potencjalne problemy ochrony środowiska w mieście Świeradów-Zdrój, które dotyczą terenu objętego opracowaniem wynikają przede wszystkim z uzdrowskiego charakteru miasta, w granicach którego występują obszary objęte formami ochrony przyrody – obszary Natura 2000, a jednocześnie widoczny jest wpływ antropopresji poprzez rozwój nowych terenów, głównie pod budownictwo mieszkaniowe i pensjonatowo-hotelowe, infrastrukturę turystyczną, w tym narciarską.

Na Specjalnym Obszarze Ochrony Ptaków Natura 2000 PLB020009 „Góry Izerskie” kluczowe zagrożenie w ostoi to negatywny wpływ masowej turystyki - płoszenie, penetrowanie, wydeptywanie i niszczenie siedlisk zwłaszcza przy szlakach i obiektach turystycznych. Rozbudowa infrastruktury turystycznej (nartostrady, wyciągi, trasy narciarstwa biegowego i rowerowe, szlaki turystyczne).

Głównym zagrożeniem dla Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 PLH020047 „Torfowiska Gór Izerskich” jest przede wszystkim prowadzenie normalnej gospodarki leśnej, dlatego konieczne są regulacje w Planach Urządzania (częściowo już realizowane) oraz edukacja gospodarzy terenu co do sposobów gospodarowania w obrębie siedlisk przyrodniczych różnych typów, włącznie z borami na torfie. Konieczne także jest opracowanie planu poprawy warunków wodnych oraz stanu roślinności dla torfowisk położonych poza rezerwatem. Pojawia się także problem presji inwestorskiej związanej z rozbudową bazy turystycznej, oraz zwiększająca się penetracja ludzka (turystyka piesza, rowerowa, narciarska, grzybiarze, jagodziarze), dlatego konieczne są regulacje ogólne dla zasad, jakimi powinien rządzić się ruch turystyczny w obszarze. Wszystkie inwestycje nie służące ochronie przyrody, jak: turystyczne oraz remonty dróg, linii kolejowej, itp. wymagają zastosowania procedury OOŚ. Ponadto wśród zagrożeń długofalowo działających, nie powstających bezpośrednio w obszarze, należy przypomnieć o zanieczyszczeniach powietrza. To one były główną przyczyną klęskowego zamierania lasu w Górach Izerskich i Karkonoszach. Nie zbadano do tej pory, jaki wpływ miały one na torfowiska. Ponadto charakter zanieczyszczeń może się zmieniać. Jednym z aspektów zmian wywołanych przez nie może być eutrofizacja siedlisk. Ewentualne stosowanie środków chemicznych w hodowli lasu (wapnowanie, środki owadobójcze, itp.) jest niedopuszczalne.

Zagrożenia dla Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 PLH020102 „Łąki Gór i Pogórza Izerskiego” to: osuszanie terenu siecią głębokich rowów odwadniających (na terenie Pogórza), zaniechanie koszenia i wypasu na łąkach, istnienie czynnych kamieniołomów i starania o nowe koncesje na wydobycie surowców skalnych. Ponadto teren zagrożony jest potencjalną zabudową (rozproszoną) oraz zmianą sposobu gospodarowania (zamiana na grunty orne).

Ponadto zagrożenia i problemy środowiska przyrodniczego miasta stanowią m.in.:

- wzrost naturalnej sukcesji na terenach wcześniej użytkowanych rolniczo, gdzie brak warunków ekofizjograficznych i prawnych do zabudowy,
- rosnąca urbanizacja – w szczególności tereny zabudowy mieszkaniowej i prozdrowotnej,
- indywidualne sposoby ogrzewania zabudowy mieszkaniowej,
- zanieczyszczenia komunikacyjne, pochodzące z pojazdów spalinowych przy zwiększonym ruchu kołowym, szczególnie w sezonie wzmożonego ruchu turystycznego,
- ścieki bytowo-gospodarcze,
- ograniczanie naturalnej bioróżnorodności, poprzez intensyfikację zabudowy i wprowadzanie zainwestowania wymagającego wylesienia,
- lokalizacja sieci infrastruktury technicznej wymagających określenia stref bezpieczeństwa, stref oddziaływania i wycinki zielni wysokiej,
- zagrożenie powodziowe w obszarach zagrożenia powodziowego w dolinie rzeki Kwisy oraz Czarnego Potoku,
- intensyfikacja ruchu turystycznego – pieszego, jak i rozwoju infrastruktury sportów zimowych (nartostrady, wyciągi),
- zwiększona penetracja na obszarach leśnych,

- utrzymywanie wysokich standardów środowiska wynikających z uzdrowskiego statutu miasta oraz położenia w strefach ochrony uzdrowskiej.

Opracowywany dokument odnosi się do terenu częściowo zainwestowanego, ale także w dużej mierze objętego różnymi formami ochrony, dla którego najistotniejsza jest ochrona walorów środowiskowych, w tym siedlisk cennych gatunków zwierząt oraz uzdrowskich poprzez zachowanie różnorodności biologicznej, ograniczenie zanieczyszczeń przenikających do gleby, wód oraz powietrza, a także niwelowanie negatywnego wpływu rozwoju turystyki na stan środowiska przyrodniczego i krajobraz.

8. Ocena oddziaływania na komponenty środowiska i zagrożenia dla środowiska w wyniku realizacji ustaleń projektu Studium.

8.1. Oddziaływanie na rzeźbę terenu i gleby

Na obszarze opracowania nie przewiduje się większych zmian rzeźby terenu. Przekształceniom mogą ulec jedynie tereny pod nowymi budynkami, co związane jest z ich posadowieniem i fundamentowaniem. Wszelkie tego typu przekształcenia, prowadzące do wprowadzenia nowego zainwestowania, w postaci nowych budynków i obsługującej je infrastruktury komunikacyjnej, wiążą się z nieodwracalnym zniszczeniem powierzchni ziemi i gleby. Mogą w ten sposób powstawać nowe formy antropogeniczne, takie jak: zwałowiska, nasypy, powierzchnie niwelowane. Z tego powodu ważnymi w tym zakresie zapisami projektu Studium są wytyczne określające maksymalne powierzchnie zabudowy i minimalne powierzchnie biologicznie czynne.

Projektowane przeznaczenie terenów nie powinno przyczyniać się do pogorszenia stanu jakości gleb na obszarze miasta Świeradów-Zdrój. Wprowadzane zainwestowanie będzie miało uregulowaną gospodarkę odpadową, a prowadzona działalność rolnicza ogranicza się przede wszystkim do wykorzystywania łąk i pastwisk, a nie do upraw, co eliminuje przedostawanie się zanieczyszczeń pochodzących z chemicznego nawożenia.

Ponadto prace ziemne związane z fundamentowaniem budynków powodują powstawanie mas ziemnych, które należy w odpowiedni sposób zagospodarować. Dlatego też w zapisach projektu wprowadzony jest zapis, iż w zakresie zagospodarowania mas ziemnych warunki zgody na zmianę ukształtowania terenu lub jej zakaz należy dokładnie określić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Przy czym dopuszcza się zagospodarowanie mas ziemnych pochodzących z wykopów, a spełniających standardy jakości gleby lub ziemi na działce inwestorskiej, poprzez wykorzystanie ich do kształtowania terenów zieleni towarzyszącej inwestycjom, z możliwością usuwania ich także poza obszar planu, zgodnie z przepisami odrębnymi.

8.2. Oddziaływanie na warunki podłoża

W wyniku wprowadzonego zapisami projektu Studium... zainwestowania warunki podłoża na przedmiotowym obszarze mogą ulec pewnym zmianom. W miejscach wprowadzenia zabudowy i lokalizacji elementów infrastruktury technicznej i dojazdów nastąpi uszczelnienie powierzchni kosztem obszarów biologicznie czynnych. Istotną ingerencją w warunki gruntowe może być ewentualna realizacja kondygnacji podziemnych, dlatego należy rozważyć zastrzeżenie, że ich budowa nie może doprowadzać do destabilizacji stosunków wodnych lub niekorzystnego oddziaływania na stateczność gruntów.

Pod względem warunków geologiczno-inżynierskich w większości obszar gminy przeznaczony pod zabudowę nie przedstawia większych trudności dla sytuowania budynków. Niemniej jednak wskazane byłoby, podczas wprowadzaniu nowych inwestycji, wszelkie prace zmieniające kształt terenu i wpływające na nośność gruntów poprzedzać szczegółowymi badaniami geotechnicznymi, wykonywanymi zgodnie z przepisami szczególnymi (rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (Dz. U. z 2012r. poz. 463).

8.3. Oddziaływanie na warunki wodne

Wprowadzone kierunki zagospodarowania przestrzennego określają zasady ochrony środowiska i jej zasobów, w tym wód podziemnych i powierzchniowych. Jednocześnie ustalono zasady prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej. Ustalono m.in.: docelowy pobór wody do celów bytowych z sieci wodociągowej lub z indywidualnych ujęć wody, docelowy pobór wody do celów przemysłowych z sieci wodociągowej lub z indywidualnych ujęć wody, zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru dla jednostek osadniczych, zgodnie z przepisami odrębnymi; w zakresie odprowadzania ścieków bytowych, komunalnych i przemysłowych ustalono w Studium m.in.: ochronę wód (w tym szczególnie wód głównych zbiorników wód podziemnych), która musi być realizowana przez maksymalne ograniczenie zrzutów zanieczyszczeń (przede wszystkim substancji biogenych, organicznych i toksycznych) do gruntu i do wód powierzchniowych, miejscowy plan określi sposób odprowadzenia ścieków bytowych, komunalnych i przemysłowych, który zagwarantuje ochronę gruntów przed zanieczyszczeniami, przewiduje się, że ścieki bytowe i komunalnych odprowadzane będą do kanalizacji sanitarnej lub do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej do przydomowych i przyzakładowych oczyszczalni lub do zbiorników bezodpływowych, przewiduje się, że ścieki przemysłowe odprowadzane będą do kanalizacji sanitarnej lub przydomowych i przyzakładowych oczyszczalni, ścieki przemysłowe, które będą oczyszczane w przyzakładowych oczyszczalniach ścieków, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych mogą być odprowadzane do rowów melioracyjnych, przy czym dla lepszego efektu ekologicznego powinny być w miarę możliwości i potrzeb wykorzystywane ponownie w procesie technologicznym danego zakładu, w przypadku lokalizacji zakładów odprowadzających ścieki przemysłowe o zanieczyszczeniach przekraczających dopuszczalne normy dla ścieków komunalnych należy na terenie działki inwestora wybudować podczyszczalnię ścieków przemysłowych, w zakresie kanalizacji deszczowej i melioracji ustalono, że odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z terenów działek budowlanych z brakiem dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej, ustala się na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub do zbiorników retencyjnych; wody opadowe lub roztopowe z powierzchni wymagających zgodnie z przepisami odrębnymi podczyszczenia należy wprowadzać do sieci lub gruntu po zastosowaniu odpowiednich urządzeń lub instalacji.

Zapisy te pozwolą, aby stan wód gruntowych nie uległ pogorszeniu w wyniku potencjalnych zanieczyszczeń mogących pochodzić z wprowadzanych zapisami Studium funkcji terenu. Przy czym zabudowa większej liczby terenów może przyczynić się w zakresie wód powierzchniowych do zagrożenia ich zanieczyszczeniami na terenach o nieuregulowanej gospodarce wodno-ściekowej oraz możliwości zmiany kierunku spływu wód opadowych w obszarze wykonywania ziemnych prac budowlanych oraz z terenów zabudowanych i utwardzonych.

Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” zatwierdzonym na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 18 października 2016 r. przez Prezesa Rady Ministrów do celów środowiskowych wg art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej dla wód podziemnych należą:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń,
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu,
- ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem, a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Dla spełnienia wymogu nie pogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu. Ze względu na fakt, iż jakość wód podziemnych w JCWPd 93 określono jako II i III wskazane jest przynajmniej utrzymanie oraz poprawa tego stanu.

Natomiast dla wód powierzchniowych oraz obszarów chronionych cele środowiskowe zostały oparte na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, wg rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych. Ustalono dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, że celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniono także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie

zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto dla obu przypadków w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego. Dla obszarów chronionych funkcjonujących w obszarach dorzeczy, nie zostały podwyższone powyższe cele środowiskowe z uwagi na częstokroć wyższe wymagania w stosunku do wartości granicznych wskaźników jakości wody przyjętych jako wartości graniczne dla dobrego stanu ekologicznego bądź dobrego lub powyżej dobrego potencjału ekologicznego wód, niż w poszczególnych aktach prawa, regulujących sposób postępowania i wymagania co do wód w obrębie obszarów chronionych.

Ze względu na fakt, iż stan wszystkich badanych JCWP stwierdzono dobry potencjał/stan ekologiczny, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

W zapisach Studium odnosi się do docelowej realizacji sieci kanalizacji sanitarnej w miarę rozwoju zabudowy, co wpłynie pozytywnie na stan wód w gminie. Jak ukazują badania jakości wód z lat wcześniejszych oraz najbardziej aktualnych, rozwój zabudowy wraz z rozwojem infrastruktury technicznej – wodociągowej i kanalizacyjnej, przyczynia się do poprawy stanu lub potencjału ekologicznego jednolitych części wód. Zatem projektowane przeznaczenie w Studium powinno przyczynić się do osiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, gdyż rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej stanie się bardziej opłacalna.

8.4. Oddziaływanie na szatę roślinną, świat zwierzęcy oraz obszary chronione i obszary Natura 2000

Projekt Studium zakłada zwiększenie terenów zabudowy, co zawsze wiąże się z uszczelnieniem powierzchni kosztem terenów biologicznie czynnych. W konsekwencji powoduje to również ograniczenie miejsc bytowania lokalnej fauny, a także ograniczenie możliwości migracji zwierząt i roślin. Ponadto w miejscach lokalizacji budynków oraz infrastruktury komunikacyjnej następuje degradacja istniejącej szaty roślinnej. Jednocześnie w otoczeniu terenów zurbanizowanych zmieniają się warunki siedliskowe szaty roślinnej oraz wprowadzana jest nowa zieleń urządzona. W zakresie projektowania zieleni towarzyszącej zabudowie, ważny jest odpowiedni dobór wprowadzanych gatunków (przede wszystkim gatunków rodzimych, zgodnych z naturalnymi siedliskami przyrodniczymi). Jednocześnie wskazane jest, aby w ramach inwestycji ograniczać wycinkę terenów leśnych do niezbędnego minimum, ze względu na ich rolę ochronną.

Projekt Studium obejmuje tereny wchodzące w obszary chronione Natura 2000: Obszar Specjalnej Ochrony ptaków PLB020009 „Góry Izerskie”, Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk PLH020102 „Łąki Gór i Pogórza Izerskiego” oraz Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk PLH020047 „Torfowiska Gór Izerskich”. Zaprojektowane w projekcie planu przeznaczenie terenów na obszarach Natura 2000 kształtuje się następująco:

- 1) w granicach Specjalnego Obszaru Ochrony Ptaków „Góry Izerskie” znajdują się tereny:
  - W – infrastruktury technicznej - urządzeń wodociągowych,
  - MN/UT – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług turystyki,
  - lasów – ZL,
  - zieleni – Z,
  - wód powierzchniowych śródlądowych – WS

Tereny zabudowy MN/UT i W to tereny już zagospodarowane. Wszystkie tereny zlokalizowane są w strefach brzeżnych Specjalnego Obszaru Ochrony Ptaków PLB020009 „Góry Izerskie” i wynikają z delikatnie przenikającej na nie urbanizacji; najbliższymi siedliskami stanowiącymi przedmiot ochrony obszaru – siedliska cietrzewia położone są tereny MN/UT przy ul. Górzystej (w odległości ok.50m).

- 2) w granicach obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk PLH020102 „Łąki Gór i Pogórza Izerskiego” znajdują się tereny:
  - zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub jednorodzinnej – MW/MN,
  - zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług turystyki – MN/UT,
  - infrastruktury technicznej – oczyszczalnia ścieków – NO,
  - infrastruktury technicznej – składowanie odpadów – O,

- tereny usług sportu i rekreacji oraz turystyki i wypoczynku, placów gier i zabudowy usługowej – usług turystyki, pensjonatowych – US/UT,
- tereny lądowiska dla szybowców – TL,
- ogrodów działkowych – ZD,
- zieleni – Z,
- rolnicze – R,
- lasów – ZL,
- wód powierzchniowych śródlądowych – WS;

przy czym tereny te zlokalizowane są na większym obszarze o powierzchni łącznej ok. 20ha w strefie brzeżnej projektowanego Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk PLH020102 „Łąki Gór i Pogórza Izerskiego”, a tereny inwestycyjne wynikają z wpływu antropopresji na nie oraz wcześniejszego ich przeznaczenia w obowiązującym obecnie planie miejscowym oraz Zmianie Studium. Na terenach TL planowane jest wyłącznie lądowisko dla szybowców oraz zabudowa usługowa. Teren składowania odpadów znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej oczyszczalni ścieków. Ponadto od terenów cennych przyrodniczo, które są wyłączone z zabudowy (np. tereny R, ZL), oddziela go pas zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług turystyki.

3) w granicach obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Torfowiska Gór Izerskich” znajdują się tereny lasów – ZL.

Na potrzeby niniejszego studium, wykonano bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę. Uzyskano ujemny wynik porównania maksymalnego zapotrzebowania w skali gminy na nową zabudowę z chłonnościami terenów w istniejących strukturach przestrzennych, przeprowadzono analizy w perspektywie 10, 20 i 30 lat oraz wzięto pod uwagę niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania na nową zabudowę. W związku z tym, zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w perspektywie następnych 30 lat, nie ma możliwości wyznaczenia w studium nowych obszarów pod zabudowę, poza terenami, które zostały wzięte pod uwagę w bilansie, tj. obszarami w ramach istniejącej zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej i wynikających z obowiązujących dokumentów planistycznych. Zgodnie z powyższym, w studium nie wyznaczano nowych terenów zabudowy wykraczających poza: istniejące zwarte przestrzennie zabudowania poszczególnych miejscowości oraz tereny na których obowiązują już dokumenty planistyczne (plany miejscowe). Adekwatnie, również na terenach objętych Naturą 2000, ograniczono do minimum nowe tereny przeznaczone pod zabudowę, wyznaczono je wyłącznie w istniejącej strefie zwartej zabudowy, tj. w sąsiedztwie terenów już zainwestowanych – jako ich uzupełnienie.

Celem wskazania terenów wyłączonych z zabudowy jest ochrona przed zabudową przede wszystkim istniejącego potencjału przyrodniczego oraz powstrzymanie urbanizacji na terenach zieleni. W projekcie studium w zakresie kierunków kształtowania i ochrony terenów zieleni określono zasady kształtowania i ochrony zieleni, do których należą: tworzenie i utrzymywanie powierzchni biologicznie czynnych w obrębie terenów zurbanizowanych w formie korytarzy zieleni; zachowanie ciągłości ochrony systemów terenów otwartych, parków i terenów rekreacyjnych; zachowanie i ochrona lokalnych korytarzy ekologicznych m.in. wzdłuż doliny rzek Kwisy i Czarnego Potoku poprzez odpowiednie kształtowanie ich struktury przyrodniczej (wyłączanie z zadrzewień i zalesień terenów łąk i pastwisk, pozostawiając je w dotychczasowym użytkowaniu); utrzymanie istniejących fragmentów leśnych, m. in. na Zajęczniku, w dolinie Świeradówki oraz w dolinie Czarnego Potoku, w związku z występowaniem starszych drzewostanów, cennych pod względem florystycznym; zachowanie i ochronę zadrzewień śródpolnych, miedz, żywopłotów, pasm łąk, drobnych płątów roślinności bagiennej, niewielkich śródpolnych zbiorników wodnych i mokradeł stanowiących miejsca ostoju dla zwierząt i roślin; w miarę możliwości przestrzennych stosowanie zasady omijania istniejących drzew przydrożnych przy projektowaniu, budowie i przebudowie dróg, po uprzedniej inwentaryzacji; bezwzględna ochrona drzewostanów parkowych, większych skupisk zieleni o charakterze parkowym; prowadzenie regularnej odbudowy i konserwacji rowów melioracyjnych, w celu podtrzymania lub przywrócenia bogactwa flory wodnej, błotnej i zmienno-wilgotnej, łąkowo – pastwiskowej; stałe uzupełnianie ubytków drzewostanu na terenach objętych ochroną.

Występowanie w obszarze gminy form ochrony przyrody, a w szczególności obszarów Natura 2000, określa możliwości inwestycyjne, ograniczając sposób zagospodarowania przestrzeni w obrębie ich granic. Ograniczenia te wynikają głównie z przepisów odrębnych.

Na obszarach Natura 2000 (zgodnie z art. 33. ust. 1 ustawy o ochronie przyrody) zabrania się osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogarszać stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- wpływać negatywnie na gatunki, dla których został wyznaczony obszar Natura 2000;
- pogarszać integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami chronionymi.

Realizacja zapisów planu wpłynie na faunę obszaru analizowanego poprzez zwiększenie udziału terenów zabudowy i otwartych, zainwestowanych. Niemniej jednak wprowadzane przeznaczenie ma uzupełnić już istniejące w sposób planowy, w dbałości o walory przyrodnicze i krajobrazowe danego terenu, pozostawiając niezbędne połączenia przyrodnicze. Dodatkowe wytyczne mające na celu ochronę ptaków, m.in. cietrzewia leżą poza gestią ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, nie mniej jednak projekt studium odwołuje się do przestrzegania na terenach objętych ochroną zasad zagospodarowania i użytkowania terenu oraz zakazów określonych w przepisach odrębnych.

Zagospodarowanie terenu przedstawione w analizowanym projekcie planu zachowuje dla stref uzdrowskich odpowiednie udziały powierzchni terenów zieleni (powierzchni biologicznie czynnych), wymagane przepisami prawa. Tym samym zarówno walory uzdrowskie miasta zostaną podtrzymane i pozwala to na zagwarantowanie zachowania znacznych terenów jako powierzchni biologicznie czynnych, co zapewnia trwałość warunków siedliskowych na znacznych obszarach nie wyznaczonych do zainwestowania.

8.5. Oddziaływanie na stan higieny atmosfery, klimat lokalny i akustyczny

Realizacja ustaleń projektu Studium, szczególnie biorąc pod uwagę projektowane w większości funkcje, nie wpłynie znacząco na zmianę warunków klimatu akustycznego. Jednocześnie każde zwiększenie terenów zabudowy kosztem terenów biologicznie czynnych, w szczególności zadrzewionych przyczynia się do przekształcania warunków topoklimatycznych. Natomiast oba ww. czynniki mogą wpływać na pogorszenie jakości powietrza.

Ze względu na uszczelnienie części powierzchni terenu obecnie biologicznie czynnego zmniejszy się powierzchnia parowania. W okresie prowadzenia prac budowlanych nastąpi wzrost zapylenia, szczególnie w suche dni. Temperatura może ulec nieznacznemu wzrostowi w miejscach intensywniejszej zabudowy.

Jak zostało przedstawione w pkt. 6.10 w mieście Świeradów-Zdrój mogą występować lokalne przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu dla terenów wymagających ochrony przed hałasem. Szczególnie tereny w bezpośrednim sąsiedztwie dróg wojewódzkich narażone są na uciążliwość. Jednocześnie określono tereny zieleni w poszczególnych strefach ochrony uzdrowskiej co ma znaczenie dla zachowania szczególnych walorów topoklimatu uzdrowskiego na obszarze miasta. Określone przeznaczenie terenów oraz parametry ich zagospodarowania spełniają wymogi ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o lecznictwie uzdrowskim, uzdrowskach i obszarach ochrony uzdrowskiej oraz o gminach uzdrowskich zawarte w art. 38.

W celu poprawy higieny powietrza w zapisach projektu ustalono, że należy dążyć do utrzymania wysokiej jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń np. poprzez stosowanie do celów grzewczych paliw charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisyjnymi spalanych w urządzeniach o wysokim stopniu sprawności oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Jedyne uciążliwości w zakresie emisji pyłów i gazów mogą wystąpić w fazie budowy poszczególnych obiektów i będą one związane z pracami budowlanymi i konstrukcyjno-montażowymi (m.in. wykopy, wzmożony ruch pojazdów, szczególnie ciężarowych).

Projektowane i istniejące zainwestowanie sankcjonowane zapisami analizowanego projektu Studium powinno wszelkie oddziaływanie ograniczać do terenów, na których dana inwestycja jest lub będzie realizowana lub będzie mieć niewielki wpływ lokalnie.

8.6. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Wprowadzenie wszelkiego zainwestowania pozostaje nie bez znaczenia dla istniejących na terenie opracowania roślin i zwierząt. Proponowane zmiany zawarte w omawianym dokumencie wpłyną na rozerwanie siedlisk, jednak nie w stopniu znaczącym, gdyż nie mają one charakteru wielkoskalowego, niemniej jednak ich efekt będzie skumulowany. Każde nowe zainwestowanie na terenie niezagospodarowanym przyczynia się do niszczenia gatunków występujących samoczynnie, ważnych z punktu widzenia różnorodności biologicznej. Dlatego też projekt Studium określa postępowanie w zakresie zasad ochrony środowiska przyrodniczego i jego zasobów, i tym samym zapewnia warunki do podtrzymania bioróżnorodności biologicznej. Niemniej jednak nowe zainwestowanie wiąże się między innymi z ograniczeniem terenów biologicznie czynnych, na rzecz powierzchni uszczelnionych oraz wprowadzaniem roślin introdukowanych w prywatnych ogrodach i na terenach zieleni.

Ze względu na występowanie na terenie miasta Świeradów-Zdrój obszarów chronionych, ingerencja w środowisko jest ograniczona, co sprzyja utrzymaniu zadowalającego stanu, jak najbardziej zbliżonego do naturalnego. Analiza poszczególnych gatunków oraz siedlisk, w których występują przedstawiona została w rozdziałach 7.6. niniejszej prognozy.

Tereny leśne zajmują niemal 50% powierzchni gminy. Dla zapewnienia wymiany energii ekologicznej, zachowania najcenniejszych zbiorowisk naturalnych, flory i fauny, zwiększenia pojemności środowiska na przekształcenia, poprawy walorów klimatycznych i krajobrazowych istotne jest systemowe kształtowanie obszarów zieleni. Dlatego też w Studium szereg zasad kształtowania i ochrony zieleni, do których należą m.in.: tworzenie i utrzymywanie powierzchni biologicznie czynnych w obrębie terenów zurbanizowanych w formie korytarzy zieleni, zachowanie i ochrona ponadlokalnych i lokalnych korytarzy ekologicznych wzdłuż dolin rzek poprzez odpowiednie kształtowanie ich struktury przyrodniczej (wyłączenie z zadrzewień i zalesień terenów łąk i pastwisk, pozostawiając je w dotychczasowym użytkowaniu), zachowanie i ochronę zadrzewień śródpolnych, miedz, żywopłotów, pasm łąk, drobnych płątów roślinności bagiennej, niewielkich śródpolnych zbiorników wodnych i mokradeł stanowiących miejsca ostojowe dla zwierząt i roślin, bezwzględna ochronę drzewostanów parkowych, większych skupisk zieleni o charakterze parkowym.

8.7. Oddziaływanie na ludzi

Projekt Studium będzie wpływał na warunki życia społeczności lokalnej poprzez wprowadzenia nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę. Jednocześnie zapisy projektu Studium niosą za sobą dążenie do rozwoju infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej, co przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców. Zapisy Studium odnosząc się szeroko do zasad ochrony środowiska i jego zasobów oraz kształtowania ładu przestrzennego dają podstawy do rozwijania terenów inwestycyjnych przy jednoczesnej dbałości o środowisko. Ponadto projekt Studium także zapewnia dbałość o tereny zabytkowe, co będzie pozytywnie oddziaływać na obecnych i przyszłych mieszkańców oraz mogą inicjować dalsze działania, zmierzające do poprawy wizerunku gminy. W przypadku nowej lokalizacji funkcji usługowej, należy na etapie planu miejscowego rozstrzygnąć charakter działalności, która będzie najmniej kolizyjna z zabudową mieszkaniową oraz zasady takiego zagospodarowania, aby budynki będące miejscem prowadzenia spokojniejszej działalności były lokalizowane bliżej zabudowy mieszkaniowej, a te o znacznej uciążliwości w oddaleniu.

8.8. Oddziaływanie na krajobraz

Projekt Studium w swoim zakresie wpłynie na krajobraz poprzez okresowe ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych, zmiany krajobrazu naturalnego (otwartego terenów rolniczych) na tereny zabudowane.

Na obszarach intensywniejszych przekształceń i zainwestowania nastąpi miejscowe ograniczenie różnorodności biologicznej, ale także może dojść do częściowego zaburzenia ciągłości systemu przyrodniczego dolin rzecznych. Istotne jest również, że na terenach u podnóża stoku Świeradowca, ale także Stogu Izerskiego wprowadzone jest przeznaczenie terenów pod funkcje usługowe. Część tych terenów już jest zainwestowana, w tym w urządzenia obsługujące trasy narciarskie, co wpływa na odbiór krajobrazu - jest on otwarty, ale z widocznym, przekształceniem przez człowieka. Dlatego ważne jest, by intensywność zagospodarowania tych terenów była minimalna.

Wpływ na krajobraz może mieć także projektowana wieża widokowa SKY WALK o wysokości 64,8 m projektowana w rejonie ul. Dąbrowskiego („ścieżka w koronie drzew”). Posiadać będzie ona taras widokowy, zjeżdżalnię oraz scenę. Ma zostać ona otwarta wiosną 2021 r. Dla tego obiektu przeprowadzono większość czynności administracyjnych aż do etapu pozwolenia na budowę.

W ostatnim czasie następuje wzrost świadomości ekologicznej, związany z ograniczeniem dobra, jakim jest przestrzeń. Poprawie krajobrazu sprzyja także zmieniające się prawo, które ma zagwarantować dbałość o krajobraz w dużej mierze na poziomie gmin. Wprowadzana zapisami projektu Studium ochrona obiektów zabytkowych może przyczynić się do rewitalizacji parków zabytkowych, co wpłynie niewątpliwie na poprawę walorów krajobrazowych terenów zurbanizowanych.

8.9. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Projekt planu miejscowego obejmuje swoim zasięgiem teren górniczy - obszar ochrony wód leczniczych „Świeradów-Zdrój”, obszar ochrony wód leczniczych „Czerniawa-Zdrój” oraz złoża łupków łuszczkowych „Orłowice”, dla którego ustanowiono obszar i teren górniczy „Jerzy II”. Ponadto na terenie Miasta znajduje się złożo rudy cynku „Krobica”. W zakresie ochrony zasobów wód leczniczych zlokalizowanych w granicach obszarów i terenów górniczych „Świeradów-Zdrój” WL 8243 i „Czerniawa-Zdrój” WL8244 ustalono się: nakaz odprowadzania ścieków bytowych przez miejski system sieci kanalizacyjnej do miejskiej oczyszczalni ścieków, zakaz składowania, wysypywania, zakopywania i wylewania jakichkolwiek odpadów w tym odpadów niebezpiecznych, zakaz lokalizowania obiektów lub urządzeń mogących powodować stałe lub czasowe zanieczyszczenie powietrza gleby, wód podziemnych i powierzchniowych.

8.10. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Projekt Studium obejmuje swoim terenem ochrony konserwatorskiej: strefę historycznego układu urbanistycznego, strefy ochrony stanowisk archeologicznych oraz obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz do gminnej ewidencji zabytków. Zapisy Studium w sposób szczegółowy odnoszą się do kierunków ochrony dziedzictwa kulturowego znajdującego się na obszarze opracowania. Jednocześnie realizacja ustaleń projektu Studium przyczyni się do poprawienia stanu technicznego obiektów zabytkowych, rewitalizację terenów zabytkowych parków, ale także do dbałości o przestrzeń publiczną. Działania te przyczyniają się zatem do ogólnej poprawy walorów krajobrazowych miasta, a przez to wzrostu jego atrakcyjności.

Jednocześnie zapisane w projekcie Studium funkcje nie mają powodować uciążliwości oddziałujących na nieruchomości sąsiednie, przez co zapewniony jest rozwój z poszanowaniem zasad kształtowania ładu przestrzennego i wartości historycznych.

8.11. Transgraniczne oddziaływanie

Przygraniczne położenie miasta Świeradów-Zdrój wpływa na występowanie, wzajemnych oddziaływań środowiskowych w obszarze transgranicznym, co wymaga rozwiniętej współpracy międzynarodowej w tej dziedzinie. W szczególności dotyczy to, tak jak w przypadku obszaru objętego opracowaniem, terenów położonych na obszarach cennych przyrodniczo nie tylko w skali lokalnej, regionalnej czy krajowej, ale także globalnej. Konieczna jest w tym przypadku wymiana doświadczeń oraz podejmowania wspólnych skoordynowanych działań na rzecz ochrony. Zgodnie z tymi przesłankami funkcjonuje współpraca z Republiką Czeską w zakresie ochrony cietrzewia i włośchatki po obu stronach granicy polsko-czeskiej w Sudetach Zachodnich. Współpracę tą regulują dwa dokumenty: Konwencji o

ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym (przyjęta przez Polskę w dniu 25 lutego 1991 roku - ratyfikowana 12 czerwca 1997 r.) i ustawa o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Dokumenty te wymagają przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko, gdy inwestycja realizowana w jednym kraju zasięgiem oddziaływania obejmuje terytorium innego państwa, stwarzając zagrożenie wystąpienia negatywnych skutków dla środowiska.

Zgodnie z wymaganiami określonymi ww. dokumentach należy przeanalizować, czy projektowane funkcje, zasady zagospodarowania i zabudowy mogą potencjalnie negatywnie oddziaływać na komponenty środowiska przyrodniczego, w szczególności na ludzi, zwierzęta i roślinność, a w przede wszystkim na obszary objęte ochroną, co mogłoby zagrozić istnieniu lub potencjalnemu użytkowaniu narażonego obszaru oraz spowodować dodatkowe obciążenia, przekraczające graniczną wytrzymałość środowiska.

Zapisy Studium... nie przewidują realizacji inwestycji mogących wpłynąć na integralność obszarów objętych ochroną oraz przekraczających swym oddziaływaniem nieruchomości, na której mają być realizowane. Skumulowane oddziaływanie na elementy środowiska skutków realizacji zapisów planu, również nie będzie mieć zasięgu transgranicznego.

9. Rozwiązania alternatywne

Zaproponowane w projekcie Studium zagospodarowanie będzie mieć wpływ na obszary z nim sąsiadujące oraz niesie za sobą pewne skutki dla środowiska przyrodniczego, choć zapisy projektu Studium dotyczące kształtowania środowiska przyrodniczego dążą do ograniczenia negatywnych skutków przyjętych rozwiązań. Możliwe rozwiązania alternatywne zostały przeanalizowane na etapie analizy wniosków o zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy i zaproponowane zagospodarowanie w opracowywanym projekcie można uznać za najkorzystniejsze. Jednocześnie należy zauważyć, iż jest to zmiana obowiązującego Studium..., tym samym stanowi ona alternatywę dla już istniejącego dokumentu. Analizowany projekt Studium uwzględnia wnioski władz miasta, instytucji oraz mieszkańców i przyjmuje rozwiązania optymalne. Ponadto projekt Studium jest dostosowany do obowiązujących przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska oraz zasad polityki ekologicznej oraz sankcjonuje przeznaczenie pod tereny zabudowy dla obszarów, które już miały taki sposób użytkowania określony w obowiązującym Studium.

10. Zapobieganie, ograniczanie lub kompensacja przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko

W działaniach tych szczególny nacisk położony powinien być na ograniczenie inwestycji mogących mieć negatywny wpływ na środowisko, a także na zadrzewianie, dolesianie, ochronę obszarów chronionych w tym siedlisk chronionych gatunków zwierząt oraz rozwój funkcji turystycznej jedynie proporcjonalnie do możliwej chłonności terenu. Stan funkcjonowania środowiska przyrodniczego przy obecnym stanie zagospodarowania obszaru objętego opracowaniem jest dobry. Jednakże rozwój turystyki, w tym sportów zimowych, stanowi lokalne zagrożenie dla równowagi przyrodniczej. Zapisy projektu Studium... omówione w rozdziale 8 zapewniają ograniczenie ewentualnego negatywnego oddziaływania na środowisko istniejących i projektowanych funkcji. Planowany rozwój terenów zabudowanych uwzględnia rozwój infrastruktury technicznej, która pozwoli na zachowanie lub przywrócenie równowagi przyrodniczej na terenach zurbanizowanych, a zapisy dotyczące ochrony zasobów środowiska przyrodniczego są wystarczająco restrykcyjne, aby niwelować wszelkie negatywne skutki wprowadzanej zabudowy. Ze względu na szczególne walory środowiskowe i uzdrowiskowe oraz historyczny układ urbanistyczny miasta Świeradów-Zdrój istotne jest na etapie planu miejscowego określenie zasad gospodarowania przestrzenią uwzględniających wszystkie obostrzenia wynikające z przepisów prawa, a sprzyjające ochronie ww. walorów. Jednocześnie ważne jest aby, przy realizacji poszczególnych inwestycji, w szczególności związanych ze wzrostem ruchu turystycznego wprowadzać ograniczenia sezonowe np. dotyczące wejścia na szlak, korzystania z wyciągów, itp., które nie leżą w gestii zapisów planistycznych, ale stawiają realną barierę dla nadmiernej penetracji w obszary leśne, w tym

siedliska cietrzewia, znajdującego się pod ochroną.

11. Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanej Studium oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Analiza skutków realizacji zapisów Studium... w zakresie funkcji i sposobu zagospodarowania nastąpi po jego uchwaleniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powstaną w oparciu o opracowywany dokument. Wynika to z faktu, iż Studium... stanowi dokument strategiczny, ale nie dający podstaw do realizacji zaproponowanych kierunków rozwoju. Monitorowanie zamierzeń inwestycyjnych odbywać się będzie na etapie występowania inwestora o pozwolenie na budowę, a następnie poprzez coroczną analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. W zakresie ochrony środowiska prowadzony jest monitoring przeprowadzany przez odpowiednie służby, zarówno ochrony środowiska, przyrody czy sanitarne. Należą do nich, m.in. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, jak i wydziały ochrony środowiska urzędu wojewódzkiego, powiatowego oraz miasta Świeradów-Zdrój. Polega on na corocznej analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu (w szczególności dotyczącego: stanu wód powierzchniowych i podziemnych, powietrza, klimatu akustycznego, gleb) oraz na analizie i ocenie innych dostępnych wyników pomiarów i obserwacji. Wyniki monitoringu stanu środowiska przyrodniczego są publikowane w odpowiednich opracowaniach, takich jak np. Stan środowiska w województwie dolnośląskim. Raport - wydawanym co roku.

Jednocześnie poza aspektem środowiskowym, ważny jest aspekt społeczny skutków realizacji zapisów Studium. Sporządzający Studium... może zbadać stopień zadowolenia mieszkańców gminy z tych postanowień drogą ankietową bądź poprzez wprowadzenie konsultacji społecznych, przeprowadzanych przy okazji analizy wniosków o zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy.

12. Streszczenie

Niniejsza prognoza dotyczy oceny oddziaływania na środowisko projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Świeradów-Zdrój. Opracowywany projekt został wywołany uchwałą Nr XVIII/92/2019 Rady Miasta Świeradów-Zdrój z dnia 31 października 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Świeradów-Zdrój.

Analizie i ocenie poddano projekt uchwały Rady Miasta Świeradów-Zdrój zawierający ustalenia tekstowe, a także rysunek projektu Studium... w skali 1 : 10 000.

Obecnie teren opracowania i jego sąsiedztwo podlegają wpływowi antropopresji, związanej z wprowadzaniem nowej zabudowy, stąd zmiana Studium będzie miała przede wszystkim znaczenie w kontekście ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu, przy uwzględnieniu panujących tendencji w kształtowaniu przestrzeni i potrzeb rozwojowych gminy.

W ww. projekcie Studium ustalono następujące przeznaczenie terenu:

1) Tereny przeznaczone pod zabudowę

Tereny przeznaczone pod zabudowę to tereny inwestycyjne miasta Świeradów-Zdrój w dużej mierze już zainwestowane (w tym tereny, dla których przewiduje się przekształcenia funkcjonalno-przestrzenne) oraz potencjalne rezerwy terenów budowlanych.

Do terenów przeznaczonych pod zabudowę zakwalifikowano w Studium tereny oznaczone na rysunku Studium symbolami:

MN/UT - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług turystyki,

MN/UT/U – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej lub usług turystyki,

MN/UT/U* – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej lub usług turystyki

MW/MN – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub jednorodzinnej,

MW – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,

MW/U - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej,

- U – tereny zabudowy usługowej,
- UT - tereny zabudowy usługowej – turystyki, pensjonatowych,
- UT/U – tereny zabudowy usługowej – turystyki, pensjonatowych lub zabudowy usługowej
- US/UT - tereny usług sportu i rekreacji oraz turystyki i wypoczynku, placów gier i zabudowy usługowej – usług turystyki, pensjonatowych,
- US/UT/UZ/U – tereny zabudowy usługowej, usług sportu i rekreacji oraz turystyki i wypoczynku, placów gier i zabaw i zabudowy usługowej – usług turystyki, pensjonatowych oraz usług zdrowia
- UR - tereny zabudowy usługowej – usług centrotwórczych,
- UK - tereny zabudowy usługowej – kultu religijnego,
- UK/UT – tereny zabudowy usługowej – kultu religijnego i usług turystyki,
- UZ - tereny zabudowy usługowej – zdrowia,
- UO - tereny zabudowy usługowej – oświaty,
- UO/US – tereny usług oświaty oraz usług sportu i rekreacji oraz turystyki i wypoczynku, placów gier
- UO/US/UT – tereny usług oświaty, usług sportu i rekreacji oraz turystyki i wypoczynku, placów gier i zabudowy usługowej – usług turystyki, pensjonatowych,
- U/P – tereny zabudowy usługowej lub produkcyjno – magazynowej,
- RU – tereny obsługi produkcji gospodarstw rolnych, hodowlanych, ogrodniczych i rybackich.

2) Tereny o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania

Tereny o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania to tereny, na których dopuszczona jest zabudowa, ale o ograniczonej intensywności oraz adekwatnym do szczególnej specyfiki terenu charakterze czy funkcji.

Do terenów o specjalnych warunkach zabudowy i zagospodarowania zakwalifikowano w Studium tereny oznaczone na rysunku Studium symbolami:

- US – tereny usług sportu i rekreacji oraz turystyki i wypoczynku, placów gier i zabaw,
- US/U – tereny usług sportu i rekreacji oraz turystyki i wypoczynku, placów gier i zabaw lub zabudowy usługowej
- UT* - tereny zabudowy usługowej – turystyki, z wyłączeniem zabudowy kubaturowej,
- ZP – tereny zieleni urządzonej – parki,
- ZP/U – tereny zieleni urządzonej z usługami,
- UT/WS – tereny usług turystyki i wód powierzchniowych,
- ZP/UZ/UT - tereny zieleni urządzonej z usługami zdrowia i turystyki,
- ZP/UZ - tereny zieleni urządzonej z usługami zdrowia,
- ZP/US - tereny zieleni urządzonej z usługami sportu i rekreacji oraz turystyki i wypoczynku, placów gier i zabaw,
- ZC – tereny cmentarzy,
- ZD – tereny ogrodów działkowych,
- R – tereny rolnicze,
- KDP - tereny infrastruktury komunikacyjnej, w tym parkingi publiczne,
- KK/UT - tereny komunikacji kolejowej i usług turystyki,
- KK/UT /U - tereny komunikacji kolejowej, usług lub usług turystyki,
- TL - teren lądowiska dla szybowców.

Tereny infrastruktury technicznej tj.:

- NO – oczyszczalnia ścieków,
- O – składowanie odpadów,
- W – urządzeń wodociągowych,
- K – urządzeń kanalizacji sanitarnej,

E – urządzeń elektroenergetycznych,
G – urządzeń gazowniczych,
T – urządzeń telekomunikacji,
M – stacja meteorologiczna.

3) Tereny wyłączone z zabudowy

Do terenów wyłączonych z zabudowy zakwalifikowano w Studium tereny oznaczone na rysunku Studium symbolami:

Z – tereny zieleni,
ZL – tereny lasów i dolesień,
WS – tereny wód powierzchniowych, zbiorników wodnych.

Celem wskazania terenów wyłączonych z zabudowy jest ochrona przed zabudową przede wszystkim istniejącego potencjału przyrodniczego oraz powstrzymanie urbanizacji na terenach zieleni.

Celem wskazania terenów wyłączonych z zabudowy jest ochrona przed zabudową przede wszystkim istniejącego potencjału przyrodniczego oraz powstrzymanie urbanizacji na terenach zieleni.

Niniejsza prognoza złożona jest z dwóch części. Pierwsza część stanowi ocenę istniejących uwarunkowań środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem podziału na jego poszczególne elementy: obecne użytkowanie terenu, warunki gruntowe, warunki glebowe, rzeźbę terenu, warunki wodne, szatę roślinną i świat zwierzęcy, klimat lokalny i komfort akustyczny, ludzi, zabytki oraz krajobraz.

Miasto Świeradów-Zdrój położone jest w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego, przy granicy państwa z Republiką Czeską, w powiecie lubańskim w odległości ok. 32 km na południowy zachód od siedziby powiatu i ok. 35 km na zachód od Jeleniej Góry. Do Wrocławia odległość wynosi ok. 160 km. Przez jego teren przebiegają drogi wojewódzkie nr 361 – w kierunku granicy z Czechami i nr 358 do Szklarskiej Poręby. Miasto graniczy z gminą Mirsk – od wschodu, południa i południowego zachodu, z gminą Leśna - od północy, z Republiką Czeską – na krótkim odcinku od zachodu. Powierzchnia Świeradowa-Zdroju wynosi 20,75 km².

Zgodnie z regionalizacją fizyczno - geograficzną Polski J. Kondrackiego miasto Świeradów-Zdrój położone jest pomiędzy Wysokim Grzbieciem i Grzbieciem Kamienickim w mikroregionie Obniżenie Świeradowskie, w obrębie mezoregionu Góry Izerskie, wchodzącego w skład makroregionu Sudety Zachodnie. Gmina Świeradów-Zdrój prawie w całości znajduje się w obrębie Gór Izerskich, na których występują duże zasięgi partii wierzchniowych, wzniesionych ponad 800 m n.p.m. Samo miasto leży w brzeżnej partii masywu Gór Izerskich, w dolinie Kwisy. Pod względem geomorfologicznym widocznymi jednostkami są stoki wzgórz, które zajmują 40-50% powierzchni, a ich spadki są zróżnicowane i wynoszą od 5 do 20%. Dominującą formą jest szczyt Stóg Izerski wznoszący się na wysokości 1107 m n.p.m. (poza obszarem miasta), u którego podnóża położone jest miasto Świeradów-Zdrój. W granicach miasta znajdują się wzniesienia Czerniawska Kopa (775 m n.p.m.), Mała Góra (728 m n.p.m.), Zajęcznik (595 m n.p.m.), Tarczowa (575 m n.p.m.), a najwyższy punkt w granicach administracyjnych miasta położony jest na stoku Smreka (1123 m n.p.m.), którego szczyt zlokalizowany jest poza granicami miasta Świeradów-Zdrój. Ponadto widoczne w morfologii Gór Izerskich są mało urozmaicone partie szczytowe z partiami wierzchowinowymi rozciętymi szerokimi i płaskimi dolinami rzecznyymi, które tworzą w wielu miejscach rozległe kotliny śródgórskie. Przez miasto Świeradów-Zdrój przebiegają dwie doliny wpływające na rzeźbę obszaru opracowania – asymetryczna dolina rzeki Kwisy oraz dolina cieku Czarny Potok

Na obszarze miasta Świeradów-Zdrój występują udokumentowane złoża kopalin: łupków łuszczkowych, rud cyny oraz złoża wód leczniczych, które decydują o uzdrowiskowym charakterze tego miasta.

Miasto Świeradów-Zdrój położone jest w zasięgu zlewni rzek: Kwisy i Nysy Łużyckiej, w dorzeczu Odry. Wododział przebiega szczytowymi partiami wzniesień pomiędzy Świeradowem-Zdrój i Czerniawą-Zdrój. Przez teren miasta przebiegają działy wodne IV i V rzędu. Głównym ciekim wodnym na obszarze opracowania jest rzeka Kwisa biegnąca w kierunku północno – zachodnim, następnie północnym i dalej w kierunku północno – wschodnim, która odwadnia tereny jednostki Świeradów-Zdrój. Natomiast teren

jednostki Czerniawa-Zdrój odwadnia drugi co do wielkości ciek wodny jakim jest Czarny Potok, biegnący w kierunku północnym. Inne istotne potoki i cieki górskie na obszarze opracowania to: Łużyca, Santa Maria, Świeradówka, Pluskotnik, Mokrzyca. Ponadto sieć rzeczna obszaru stanowią liczne cieki wodne stanowiące dopływy dwóch głównych rzek oraz większych potoków. Wszystkie cieki mają charakter górski, część z nich ma charakter okresowy. Łączna długość rzek i potoków wynosi 19,52 km. Znaczne opady o zróżnicowanym natężeniu w ciągu roku oraz spadki terenu i słabo przepuszczalne podłoże tworzą warunki dla gwałtownych spływów wód. Sieć rzeczna na obszarze gminy na przedpolu Gór Izerskich jest uzupełniona systemem melioracji szczegółowych o długości 51,325 km. Występują także obszary zmeliorowane o powierzchni 485 ha.

Wody podziemne w granicach miasta Świeradów-Zdrój tworzą płytko położony pierwszy poziom wodonośny głównie w obrębie dolin rzecznych oraz utworów stokowych, ponadto występują jako wody szczelinowe związane ze spękaniem kompleksami skalnymi. Wody typu rumoszewego oraz szczelinowego zasilają potoki całoroczne. Wody podziemne gminy dzielą się na wody aluwialne, które występują w żwirowo-kamienistych utworach rzecznych i stożka napływowego, wody pokryw wietrzelinowych, pojawiające się sporadycznie na różnych głębokościach w glinach w spągowej warstwie wietrzelin na kontakcie skały litej oraz wody szczelinowe znajdujące się w skałach krystalicznych starszego podłoża, krążące w spękaniach skalnych i nie tworzące jednolitego horyzontu. Na obszarze miasta Świeradów-Zdrój występują wody lecznicze. Jednocześnie obszar miasta Świeradów-Zdrój nie znajduje się w zasięgu żadnego GZWP

Gleby na terenie miasta Świeradów-Zdrój są glebami góorskimi, pochodzenia generalnie wietrzelinowego. W większości gleby te są typu brunatnego, rzadziej bielcowego, przy czym wzdłuż Kwisy występują gleby brunatne właściwe, a jedyne w dnach dolin rzecznych mady rzeczne. Pod względem powstania gleby dzielą się na: gleby wietrzelinowe miejscowe powstałe w partiach grzbietowych na stokach o dużych spadkach, gleby wietrzelinowe miejscowe płytkie i silnie szkieletowe, gleby wietrzeliowe przemieszane osadzone w niższych partiach terenu. Gleby w rejonie Grzbietu Izerskiego wykształcone są na skałach magmowych, a w niższych partiach w kierunku kotliny Mirska znaczne pokrywy powstały z glin zwałowych, piasków i żwirów rzecznych. Pod względem rolniczej przydatności gleby na obszarze miasta Świeradów-Zdrój w większości są słabe i należą do IV, V i VI klasy bonitacyjnej. Gleby klasy II przydatne rolniczo znajdują się na niewielkim obszarze na północ od Czerniawy-Zdrój.

Miasto Świeradów-Zdrój leży w zasięgu dwóch obszarów wyznaczonych w ramach sieci Natura 2000, które chronią przede wszystkim siedliska przyrodnicze. W zakresie cennych siedlisk objętych ochroną w ramach ww. obszaru Natura 2000 na obszarze miasta Świeradów-Zdrój stwierdzono występowanie górskich łąk konietlicowych użytkowanych ekstensywnie - w rejonie ulicy Strażackiej (na zachód od skrzyżowania z ulicą Spokojną) – zakwalifikowanych jako typ 6520, niżowych i górskich świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie – rejon ulicy Nadrzecznej i Młyńskiej oraz niewielki płat w rejonie ulicy Głównej (obok kościoła) – zakwalifikowane jako typ 6510.

Fauna na obszarze opracowania jest charakterystyczna dla tego regionu kraju i jest powiązana ściśle z siedliskiem, w jakim się znajduje. Siedlisko to tworzy przede wszystkim szata roślinna i stopień przekształcenia krajobrazu. Ze względu na położenie obszaru opracowania na terenach z dużym udziałem lasów występują tu gatunki takie jak: jelenie, sarny, dziki, zające, kuny leśne, lisy, nornice rude, myszy zaroślowe. Natomiast na obszarze otwartym występują gatunki typowe dla siedlisk łąkowych i polnych, takie jak: mysz polna, łasica, nornik zwyczajny, gronostaj. Ponadto w mieście Świeradów-Zdrój występuje pięć gatunków nietoperzy oraz bogaty zbiór gatunków ptactwa, z czego 91 to gatunki lęgowe i prawdopodobnie lęgowe, a 4 zimujące. Wiele gatunków jest objętych ochroną, częściową ochroną, są także gatunki zagrożone oraz potencjalnie zagrożone na Śląsku. Na terenie miasta w granicach Specjalnego Obszaru Ochrony Ptaków PLB020009 „Góry Izerskie” najbliższym położonym siedliskiem względem projektowanej zabudowy jest stanowiący przedmiot ochrony obszar – siedlisko cietrzewia (tereny MN/U przy ul. Górzystej - w odległości ok.50m)

Charakterystyczne elementy, kształtujące krajobraz kulturowy to sylwety kościołów, domów zdrojowych, zespoły folwarczne. Na uwagę zasługują również układ urbanistyczny Świeradowa-Zdroju oraz układy ruralistyczne Czerniawy-Zdrój. Większość miasta znajduje się w krajobrazie leśnym. Krajobraz gminy to jedna z najważniejszych wartości terenu. Krajobraz ukształtowany został przez góry stare o

szczytach łagodnie – równoleżnikowo zgrupowanych w pasma górskie. Na południe od Miasta rozciąga się pasmo Gór Izerskich z ze szczytem Wielka Kopa. Dodatkowym atutem regionu są liczne zgrupowania skał oraz głębokie doliny potoków. Pomiędzy Izerami, w dolinie rzeki Kwisa położony jest Świeradów-Zdrój, z zabudowaniami kształtowanymi od stuleci.

Obszar opracowania według podziału Polski W. Okołowicza położony jest w Sudeckiej Krainie Klimatycznej ze średnimi wpływami oceanicznymi. Klimat występujący na tym obszarze jest zbliżony do klimatu Kotliny Jeleniogórskiej i innych kotlin sudeckich. Charakterystyczne jest dla tego terenu występowanie zjawiska inwersji termicznej, a w nieckowatych obniżeniach w strefie wierzchowinowej Gór Izerskich przyjmuje przy niekorzystnych warunkach termicznych postać intensywnej inwersji radiacyjnej. Ponadto w kształtowaniu się składników klimatycznych widoczna jest piętrowość. Średnia roczna temperatura wynosi ok. 7,0°C. Pod względem komfortu akustycznego na terenie Świeradowa-Zdroju źródła hałasu stanowi układ komunikacyjny, pomimo, że miasto nie posiada gęstej sieci dróg. Największe natężenie ruchu ma miejsce przede wszystkim na dwóch drogach wojewódzkich oraz drogach gminnych w centrum miasta, gdzie ze względu na historyczny układ parametry są obniżone.

Na obszarze miasta zostały wyznaczone następujące formy ochrony przyrody określone w ustawie o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r. Są to:

- Obszar Specjalnej Ochrony ptaków PLB020009 „Góry Izerskie”,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk PLH020102 „Łąki Gór i Pogórza Izerskiego”,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk PLH020047 „Torfowiska Gór Izerskich”,
- pomniki przyrody,
- korytarz ekologiczne Góry Stołowe-Zachód.

Na terenie miasta Świeradów-Zdrój przedmiotem ochrony konserwatorskiej są przede wszystkim:

- obiekty sakralne oraz wille, pensjonaty, domy zdrojowe, domy mieszkalne wpisane indywidualnie do rejestru zabytków,
- obiekty ujęte w gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków,
- układ urbanistyczny miasta Świeradów-Zdrój wpisany do rejestru zabytków,
- zewidencjonowane stanowiska archeologiczne.

Druga część odnosi się do konkretnych zapisów projektu Studium w kontekście ich zgodności z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska, jak również ich oddziaływania na poszczególne komponenty. Prognoza wykazuje, iż zapisy projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Świeradów-Zdrój spowodują realizację inwestycji wpływających na środowisko na analizowanym obszarze, ale nieznacznie w jego otoczeniu. Potrzeba opracowania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Świeradów-Zdrój wynika z konieczności jego aktualizacji i wprowadzenia spójności jego ustaleń z dokumentami planistycznymi wyższego rzędu, programami i raportami, w szczególności w zakresie zadań wynikających m.in. z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego 2020.

Ponadto dokument ten należy dostosować do zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej, procesów demograficznych oraz zamierzeń inwestycyjnych. Jednocześnie ustalenia Studium wymagają aktualizacji wynikających ze zmian w obowiązujących przepisach prawa, m.in. w:

- ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293 t.j. ze zm.),
- ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1161 t.j. ze zm.),
- ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 t.j. ze zm.),
- ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 310 ze zm.),
- ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55 t.j. ze zm.),
- ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2020 r. poz. 797 t.j.),
- ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2020 r. poz. 1064 t.j. ze zm.).

Zmiany te dotyczą przede wszystkim uwzględnienia obszarów specjalnej ochrony, problematyki odnawialnych źródeł energii, ochrony przeciwpowodziowej.

W prognozie odniesiono się, m.in. do zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska, o ochronie przyrody, Prawo wodne oraz przytoczono konkretne zapisy projektu Studium, spełniające wymogi wynikające z tych i innych ustaw. Dotyczą one m.in. gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi, gospodarki odpadami, zagospodarowania ścieków, ochrony terenów zieleni.

Na obszarze opracowania nie przewiduje się większych zmian rzeźby terenu. Przekształceniom mogą ulec jedynie tereny pod nowymi budynkami, co związane jest z ich posadowieniem i fundamentowaniem. Wszelkie tego typu przekształcenia, prowadzące do wprowadzenia nowego zainwestowania, w postaci nowych budynków i obsługującej je infrastruktury komunikacyjnej, wiążą się z nieodwracalnym zniszczeniem powierzchni ziemi i gleby. Mogą w ten sposób powstawać nowe formy antropogeniczne, takie jak: zwałowiska, nasypy, powierzchnie niwelowane. Z tego powodu ważnymi w tym zakresie zapisami projektu Studium są wytyczne określające maksymalne powierzchnie zabudowy i minimalne powierzchnie biologicznie czynne.

W wyniku wprowadzonego zapisami projektu Studium... zainwestowania warunki podłoża na przedmiotowym obszarze mogą ulec pewnym zmianom. W miejscach wprowadzenia zabudowy i lokalizacji elementów infrastruktury technicznej i dojazdów nastąpi uszczelnienie powierzchni kosztem obszarów biologicznie czynnych. Istotną ingerencją w warunki gruntowe może być ewentualna realizacja kondygnacji podziemnych, dlatego należy rozważyć zastrzeżenie, że ich budowa nie może doprowadzać do destabilizacji stosunków wodnych lub niekorzystnego oddziaływania na stateczność gruntów.

Wprowadzone ustalenia Studium... określają zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, w tym istniejących warunków wodnych. Zapisy te pozwolą, aby stan wód gruntowych nie uległ pogorszeniu w wyniku potencjalnych zanieczyszczeń mogących pochodzić z wprowadzanej zapisami Studium funkcji terenu.

Projekt Studium zakłada zwiększenie terenów zabudowy, co zawsze wiąże się z uszczelnieniem powierzchni kosztem terenów biologicznie czynnych. W konsekwencji powoduje to również ograniczenie miejsc bytowania lokalnej fauny, a także ograniczenie możliwości migracji zwierząt i roślin.

Projekt Studium obejmuje tereny wchodzące w obszary chronione, tj.: Obszar Specjalnej Ochrony ptaków PLB020009 „Góry Izerskie”, Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk PLH020102 „Łąki Gór i Pogórza Izerskiego”, Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk PLH020047 „Torfowiska Gór Izerskich” oraz pomniki przyrody. Cele ochrony ww. obszarów są realizowane poprzez zasady określone zapisami projektu Studium, które dążą do ochrony walorów krajobrazowych terenu, prowadzenia racjonalnej gospodarki zasobami przyrody oraz kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej i rozwijania funkcji zgodnie z możliwościami środowiska.

W projekcie studium na obszarach położonych na terenach chronionych przeznaczone zostały głównie pod tereny lasów, tereny zieleni, wód powierzchniowych oraz tereny rolnicze. Wszystkie tereny zabudowy zlokalizowane są w strefach brzeżnych Specjalnego Obszaru Ochrony Ptaków PLB020009 „Góry Izerskie” wynikają z delikatnie przenikającej na nie urbanizacji. Natomiast w strefie brzeżnej Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk PLH020102 „Łąki Gór i Pogórza Izerskiego” tereny inwestycyjne wynikają z wpływu antropopresji na nie oraz wcześniejszego ich przeznaczenia w obowiązującym obecnie planie miejscowym oraz Zmianie Studium. Na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk PLH020047 „Torfowiska Gór Izerskich” znajdują się jedynie tereny leśne (ok. 3 ha).

Na potrzeby niniejszego studium, wykonano bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę. Uzyskano ujemny wynik porównania maksymalnego zapotrzebowania w skali gminy na nową zabudowę z chłonnościami terenów w istniejących strukturach przestrzennych, przeprowadzono analizy w perspektywie 10, 20 i 30 lat oraz wzięto pod uwagę niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania na nową zabudowę. W związku z tym, zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w perspektywie następnych 30 lat, nie ma możliwości wyznaczenia w studium nowych obszarów pod zabudowę, poza terenami, które zostały wzięte pod uwagę w bilansie, tj. obszarami w ramach istniejącej zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej i wynikających z obowiązujących dokumentów planistycznych. Zgodnie z powyższym, w studium nie wyznaczano nowych terenów zabudowy wykraczających poza: istniejące zwarte przestrzennie zabudowania poszczególnych miejscowości oraz tereny na których obowiązują już dokumenty planistyczne (plany miejscowe). Adekwatnie, również na terenach objętych Naturą 2000, ograniczono do minimum nowe tereny

przeznaczone pod zabudowę, wyznaczono je wyłącznie w istniejącej strefie zwartej zabudowy, tj. w sąsiedztwie terenów już zainwestowanych – jako ich uzupełnienie.

Występowanie w obszarze gminy form ochrony przyrody, a w szczególności obszarów Natura 2000, określa możliwości inwestycyjne, ograniczając sposób zagospodarowania przestrzeni w obrębie ich granic. Ograniczenia te wynikają głównie z przepisów odrębnych.

Na obszarach Natura 2000 (zgodnie z art. 33. ust. 1 ustawy o ochronie przyrody) zabrania się osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogarszać stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- wpływać negatywnie na gatunki, dla których został wyznaczony obszar Natura 2000;
- pogarszać integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami chronionymi.

Wprowadzenie wszelkiego zainwestowania pozostaje nie bez znaczenia dla istniejących na terenie opracowania roślin i zwierząt. Proponowane zmiany zawarte w omawianym dokumencie wpłyną na rozerwanie siedlisk, jednak nie w stopniu znaczącym, gdyż nie mają one charakteru wielkoskalowego, niemniej jednak ich efekt będzie skumulowany. Każde nowe zainwestowanie na terenie niezagospodarowanym przyczynia się do niszczenia gatunków występujących samoczynnie, ważnych z punktu widzenia różnorodności biologicznej. Dlatego też projekt Studium określa postępowanie w zakresie zasad ochrony środowiska przyrodniczego i jego zasobów, i tym samym zapewnia warunki do podtrzymania bioróżnorodności biologicznej. Niemniej jednak nowe zainwestowanie wiąże się między innymi z ograniczeniem terenów biologicznie czynnych, na rzecz powierzchni uszczelnionych oraz wprowadzaniem roślin introdukowanych w prywatnych ogrodach i na terenach zieleni.

Projekt Studium będzie wpływał na warunki życia społeczności lokalnej poprzez wprowadzenia nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę. Jednocześnie zapisy projektu Studium niosą za sobą dążenie do rozwoju infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej, co przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców. Zapisy Studium odnosząc się szeroko do zasad ochrony środowiska i jego zasobów oraz kształtowania ładu przestrzennego dają podstawy do rozwijania terenów inwestycyjnych przy jednoczesnej dbałości o środowisko. Ponadto projekt Studium także zapewnia dbałość o tereny zabytkowe, co będzie pozytywnie oddziaływać na obecnych i przyszłych mieszkańców oraz mogą inicjować dalsze działania, zmierzające do poprawy wizerunku gminy. W przypadku nowej lokalizacji funkcji usługowej, należy na etapie planu miejscowego rozstrzygnąć charakter działalności, która będzie najmniej kolizyjna z zabudową mieszkaniową oraz zasady takiego zagospodarowania, aby budynki będące miejscem prowadzenia spokojniejszej działalności były lokalizowane bliżej zabudowy mieszkaniowej, a te o znacznej uciążliwości w oddaleniu.

Projekt Studium w swoim zakresie wpłynie na krajobraz poprzez okresowe ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych, zmiany krajobrazu naturalnego (otwartego terenów rolniczych) na tereny zabudowane. Na obszarach intensywniejszych przekształceń i zainwestowania nastąpi miejscowe ograniczenie różnorodności biologicznej, ale także może dojść do częściowego zaburzenia ciągłości systemu przyrodniczego dolin rzecznych. Istotne jest również, że na terenach u podnóża stoku Świeradowca, ale także Stogu Izerskiego wprowadzone jest przeznaczenie terenów pod funkcje usługowe. Część tych terenów już jest zainwestowana, w tym w urządzenia obsługujące trasy narciarskie, co wpływa na odbiór krajobrazu - jest on otwarty, ale z widocznym, przekształceniem przez człowieka. Dlatego ważne jest, by intensywność zagospodarowania tych terenów była minimalna.

Projekt planu miejscowego obejmuje swoim zasięgiem teren górniczy - obszar ochrony wód leczniczych „Świeradów-Zdrój”, obszar ochrony wód leczniczych „Czerniawa-Zdrój” oraz złoża łupków łuszczkowych „Orłowice”, dla którego ustanowiono obszar i teren górniczy „Jerzy II”. Ponadto na terenie Miasta znajduje się złożo rudy cynku „Krobica”. Zapisy Studium... uwzględniają ochronę tych zasobów.

Projekt planu miejscowego obejmuje swoim zasięgiem strefy ochrony konserwatorskiej, stanowiska archeologicznych, obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz do gminnej ewidencji zabytków. Zapisy Studium w sposób szczegółowy odnoszą się do kierunków ochrony dziedzictwa kulturowego znajdującego się na obszarze opracowania. Jednocześnie realizacja ustaleń projektu Studium przyczyni się

do poprawienia stanu technicznego obiektów zabytkowych, rewitalizację terenów zabytkowych parków, ale także do dbałości o przestrzeń publiczną. Działania te przyczyniają się zatem do ogólnej poprawy walorów krajobrazowych miasta.

Zapisy Studium... nie przewidują realizacji inwestycji mogących wpłynąć na integralność obszarów objętych ochroną oraz przekraczających swym oddziaływaniem nieruchomości, na której mają być realizowane. Skumulowane oddziaływanie na elementy środowiska skutków realizacji zapisów Studium..., również nie będzie mieć zasięgu transgranicznego.